

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA EVROPSKÉ INTEGRACE

Konkurenceschopnost krajů v České republice

Competitiveness of Regions in the Czech Republic

Student: Bc. Lenka Skopalíková

Vedoucí diplomové práce: Ing. Eva Kovářová

Ostrava 2011

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Lenka Skopalíková**
Studijní program: N6202 Hospodářská politika a správa
Studijní obor: 6210T004 Eurospráva
Téma: **Konkurenceschopnost krajů v České republice**
Competitiveness of Regions in the Czech Republic

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
  2. Teoretická východiska konkurenceschopnosti
  3. Přístupy k měření a hodnocení konkurenceschopnosti krajů
  4. Komparace konkurenceschopnosti krajů v České republice
  5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

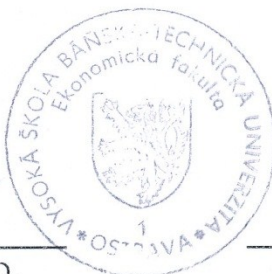
BLAŽEK, L.; VITURKA, M. a kol. *Analýza regionálních a mikroekonomických aspektů konkurenceschopnosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 283 s. ISBN 978-80-210-4787-7.
KLVAČOVÁ, E.; MALÝ, J. *Domnělé a skutečné bariéry konkurenceschopnosti EU a ČR*. 1. vyd. Praha: Vzdělávací středisko na podporu demokracie, 2008. 100 s. ISBN 978-80-903122-8-9.
SKOKAN, K. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Eva Kovářová**

Datum zadání: 26.11.2010

Datum odevzdání: 29.04.2011

doc. Ing. Karel Skokan, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Místopřísežně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně.

V Ostravě dne 29. dubna 2011

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Evě Kovářové za její cenné připomínky a rady, kterými přispěla k vypracování této diplomové práce.

Obsah

1. Úvod.....	2
2. Teoretická východiska konkurenceschopnosti.....	4
2.1 Mikroúroveň konkurenceschopnosti	5
2.2 Mezzoúroveň konkurenceschopnosti.....	6
2.2.1 Klasifikace regionů	8
2.2.2 Zdroje konkurenčních výhod regionů.....	10
2.2.3 Hlavní faktory konkurenceschopnosti regionů.....	16
2.3 Makroúroveň konkurenceschopnosti.....	20
3. Přístupy k měření a hodnocení konkurenceschopnosti krajů	26
3.1. Hodnocení konkurenceschopnosti podle světových organizací	26
3.2. Hodnocení konkurenceschopnosti v České republice	34
3.3. Metody měření a hodnocení konkurenceschopnosti regionů	36
4. Komparace konkurenceschopnosti krajů v České republice.....	47
4.1. Konkurenceschopnost České republiky.....	47
4.2 Využití metody Makroekonomických n-úhelníků pro komparaci konkurenceschopnosti krajů České republiky	53
4.2.1 Komparace konkurenceschopnosti krajů ČR 2000-2006	54
4.2.2 Shrnutí dosažených výsledků konkurenceschopnosti krajů	82
4.2.3 Komparace konkurenceschopnosti českých vs. moravských a slezských krajů.....	87
5. Závěr.....	91
Seznam literatury	94
Seznam zkratk	
Seznam obrázků	
Seznam tabulek	
Seznam příloh	
Přílohy	

1. Úvod

Tématem mé diplomové práce je konkurenceschopnost krajů České republiky. Slovo konkurenceschopnost dnes slyšíme téměř na každém kroku. Konkurenceschopnost se v globalizovaném světě stala měřítkem úspěšnosti firem, států i regionů. Kritéria pro úspěch se však neustále zvyšují a jednotlivé subjekty na světovém poli si musí být vědomy změn a dokázat se jim přizpůsobit. Ve vyspělých státech Evropy jsou to právě regiony, které určují rozvoj ekonomiky v daném státě a přispívají k dosahování vyššího ekonomického růstu a konkurenceschopnosti státu a regionální konkurenceschopnost získává na důležitosti.

Česká republika je od roku 2004 členem Evropské unie, která si již v Lisabonské strategii z roku 2000 dala za cíl se do roku 2010 stát nejkonkurenceschopnější ekonomikou světa založenou na znalostech a předejít své největší konkurenty ve světové ekonomice. Do roku 2010 tento cíl nenaplnila. Pro jeho naplnění v budoucnu je nutné přispění všech členských států a zejména jejich regionů. Samotné členské státy však musí obstát ve stále se zvyšující konkurenceschopnosti a vytvářet svoje konkurenční výhody oproti ostatním zemím. Konkurenční výhoda české ekonomiky dříve založená na levné, ale kvalifikované pracovní síle se začíná postupně vyčerpávat a je nutné hledat nové výhody a možnosti zvyšování produktivity.

Česká republika je země s velkými regionálními rozdíly, které se projevují především v ekonomické výkonnosti a nezaměstnanosti v souvislosti s transformačním procesem české ekonomiky na počátku devadesátých let. Hlavní pozornost je soustředěna především na dlouhodobě se projevující regionální disparity v ekonomickém rozvoji, které vypovídají o nedostatečné konkurenceschopnosti daných regionů. Především kvůli potřebnému přechodu české ekonomiky ke znalostní ekonomice lze za hlavní dlouhodobou prioritu regionální politiky pokládat právě posilování regionální konkurenceschopnosti.

Cílem práce je pomocí dostupných statistických dat identifikace nejvíce a nejméně konkurenceschopných regionů v ČR, a to na základě komparace základních ukazatelů v oblasti makroekonomického výkonu, růstového potenciálu a kvality života. Na podporu cíle byla formulována hypotéza, že kraje na území Čech dosahují vyšší úrovně konkurenceschopnosti než kraje na Moravském a Slezském území.

Práce je rozdělena do tří tematických kapitol. Obsahem první z nich jsou teoretická východiska konkurenceschopnosti a popis jejích úrovní, a to od mikro úrovně, přes mezzo úroveň, až po makroekonomickou úroveň konkurenceschopnosti. Kapitola obsahuje také klasifikaci regionů v České republice a popisuje faktory, které dopomáhají regionům získat konkurenční výhodu a dosahovat jejich dlouhodobého rozvoje. Druhá kapitola přibližuje přístupy měření a hodnocení konkurenceschopnosti jednak světovými organizacemi a institucemi, ale také způsoby hodnocení konkurenceschopnosti státu a regionů v ČR, včetně metod, které hodnocení umožňují. Třetí kapitola je zaměřena na komparaci konkurenceschopnosti regionů České republiky za období 2000 – 2006 s využitím metody makroekonomických n-úhelníků.

2. Teoretická východiska konkurenceschopnosti

Česká republika se v květnu roku 2004 stala součástí největšího integračního celku v Evropě – Evropské unie. Převzala na sebe práva a povinnosti vyplývající ze základních smluv Unie a stala se mimo jiné součástí jednotného vnitřního trhu. Otevírá se jí možnost využití finančních prostředků z EU k vybudování infrastruktury pro vědu, výzkum a inovace. Dochází k propojení světa a zvyšování vzájemné závislosti. Propojování trhů, zemí a procesy internacionalizace světové ekonomiky ovlivňují postavení jednotlivých zemí a regionů. Nejdůležitějším faktorem rozvoje se tak stává schopnost úspěšně soutěžit na tuzemských a mezinárodních trzích a následná prosperita. Silná expanze nových, převážně asijských, vysoce konkurenceschopných ekonomik, které se začínají čím dál silněji prosazovat na trzích vyspělých zemí Evropy a Severní Ameriky, tlačí evropské výrobce a ekonomiky k větší výkonnosti.

Probíhající globalizace mění ekonomiku regionů a jejich konkurenceschopnost se stává měřítkem úspěšnosti národních ekonomik. Znamená zrychlený růst ekonomické aktivity bez ohledu na národní a regionální hranice, který se projevuje v rozmachu mezinárodního obchodu se zbožím a službami, mezinárodního pohybu kapitálu a investic i migračních toků lidí (Centrum evropských studií, 2007). Globalizace přináší vždy něco nového, a to vždy přináší jisté obavy, a to zejména z rostoucí nerovnosti v bohatství mezi vyspělými a rozvojovými zeměmi i z nerovnosti uvnitř jednotlivých států, které vyvolávají sociální napětí. V současné době doznívající světová ekonomická krize ukazuje, že ekonomické obtíže a nestabilita se díky propojenosti světa přelévají velmi rychle. Je tedy nutné se měnícím podmínkám umět přizpůsobit a udržet s nimi krok.

Schopnost konkurovat jiným výrobcům, obstát v konkurenci, čelit jí a přežít její tlaky, se stává prvořadým cílem všech nadnárodních uskupení, států, regionů, měst či jednotlivých podnikatelů. Definice pojmu konkurenceschopnost proto není jednoduchá. Jednotlivé definice souvisí s celou řadou referenčních úrovní, na které je konkurenceschopnost vztahována a také s časovým intervalem, ve kterém je hodnocena (Beneš, 2006). Nejjednodušší je vymezení na mikroekonomické úrovni, tedy na úrovni podniku. Konkurenceschopnost je však vymezována i na mezzóúrovni, kde je konkurenceschopnost popisována na úrovni regionů či měst a makroekonomické úrovni, tj. na úrovni státu, popř. nadnárodních uskupení. Nejširším vymezení pak představuje

makroúroveň, kde je sledována na úrovni států.

2.1 Mikroúroveň konkurenceschopnosti

Konkurenceschopnost na úrovni podniku představuje jistou schopnost úspěšně soutěžit na trzích – především schopnost cenové konkurence a schopnost konkurovat kvalitou produkce. Klíčová je především tržní struktura, ve které firma působí a časové období, za které je konkurenceschopnost hodnocena (Beneš, 2006). Důležitým faktorem je také dynamický proces rivality mezi firmami, které usilují o maximalizaci zisku nebo zvýšení tržního podílu, a jejich úspěšnost. Díky schopnosti firem vytvářet efektivně hodnoty a uplatňovat je v podobě výrobků a služeb prostřednictvím prodeje na mezinárodních trzích vzniká na mikroúrovni prosperita a bohatství.

„Konkurenceschopnost na úrovni firmy je dána její kapacitou realizovat takové aktivity, které zajistí nejlepší stav a dlouhodobý růst produktivity a schopností maximalizovat tak hodnotu firmy pro její vlastníky.“ (Adámek a kol., 2006, str. 29). Tyto vztahy platí obecně v otevřených ekonomikách, ve kterých nejsou bariéry obchodu a pohybu kapitálu a nemají žádný geografický rozměr.

„Mikroekonomické základy prosperity lze podle Michaela Portera¹ spatřovat ve dvou provázaných oblastech, kterými jsou:

- 1) míra sofistikovanosti, s jakou se domácí podniky nebo zahraniční podniky lokalizované v dané zemi účastní globální hospodářské soutěže,
- 2) kvalita mikroekonomického podnikatelského prostředí“ (Adámek a kol., 2006, str. 30).

V prostředí dokonalé konkurence konkurenceschopnost jednotlivých firem odlišuje pouze tvar jejich nákladových křivek. Konkurenceschopnost však nelze posuzovat absolutně jen podle nákladových či technologických faktorů na straně nabídky, je nutné posuzovat i poptávkovou stranu, a to zejména velikost trhu. (Beneš, 2006)

---

¹ Michael Eugene Porter je americký ekonom, profesor na Harvard Business School. Uvedl metodu tzv. analýzy struktury konkurence, která je nazývána jako Porterův model, resp. Porterův diamant konkurenceschopnosti. Patří mezi uznávané osobnosti v oblasti obchodu a ekonomie.

V prostředí nedokonalé konkurence je pak posuzována situace v případě duopolu nebo oligopolu – k tomu slouží Cournotův nebo Bertrandův model konkurence.

Cournotův model konkurence předpokládá, že v odvětví existují pouze dvě firmy vyrábějící homogenní produkt. Tyto firmy mají stejné nákladové křivky a znají tržní poptávku. Východiskem modelu je představa, že první firma považuje při svém rozhodování o velikosti výstupu výstup druhé firmy za konstantní, tedy neměnný. Stejně uvažuje i druhá firma. Rovnováha modelu nastává, jestliže obě firmy maximalizují své zisky a žádná z nich není motivována ke změně výstupu.

Bertrandův model konkurence je založený na stejných předpokladech jako Cournotův model s výjimkou vzájemné reakce firem. Model bere v úvahu reakci druhé firmy na změnu výstupu první firmy. Firma, které se podaří zjistit, jak konkurent reaguje, bude realizovat výhodu v podobě většího zisku. Model navíc připouští, že se firmy rozhodují i na základě minulých zkušeností (Hořejší a kol., 2006).

2.2 Mezzoúroveň konkurenceschopnosti

Mezzoúroveň konkurenceschopnosti představuje konkurenceschopnost na úrovni měst a regionů². Bývá často označována jako lokální konkurenceschopnost. Význam regionů v posledních letech roste, a to díky tomu, že došlo k poznání, že právě na úrovni regionů dochází k přímému střetu mezi tvůrci znalostí a jejich uživateli, a také z důvodu změn světové ekonomiky, kdy dochází k její regionalizaci na úrovni nadnárodních uskupení (Blažek, 2008). „Ve vyspělých státech Evropy a světa jsou to právě vybrané regiony, které určují rozvoj ekonomiky“ (Skokan, 2004, str. 6).

Region není pouhou agregací firem, které na jeho území působí, ani na něj nelze jednoduše aplikovat národní přístup. Konkurenceschopnost regionu je odvozena od makroúrovně konkurenceschopnosti. Objevuje se až na počátku osmdesátých let, kdy se pojem posunuje na nadpodnikovou úroveň. Konkurenceschopnost se stává žádoucím cílem

---

² Region je prostředí specifického území, které spojuje sociální, kulturní, politické, průmyslové, zemědělské, občanské a podnikatelské proměnné, odlišující jednotlivá území a komunitu, která na tomto území žije.

nejen podniků, ale i celých odvětví, národních ekonomik a regionů (Klvačová, 2008).

Regionální konkurenceschopnost je definována jako „schopnost regionální ekonomiky optimalizovat své vlastní zdroje takovým způsobem, aby mohla soutěžit a prosperovat na národních a mezinárodních trzích a přizpůsobit se změnám na nich. A také je to schopnost produkovat výrobky a služby, které obstojí na mezinárodních trzích a současně schopnost udržet vysokou úroveň příjmů a úroveň zaměstnanosti při působení vnější konkurence“ (Skokan, 2005, str. 8).

Podle definice Storpera³ konkurenceschopnost regionu představuje „schopnost regionální ekonomiky přitáhnout a udržet firmy se stabilním nebo rostoucím podílem na trhu jejich produkce, které zároveň zachovávají nebo zvyšují životní standard těm, kdo na jejich výrobě participují. Zpravidla je chápána jako schopnost zvyšovat zaměstnanost, diverzifikovat produkci, zvyšovat produkt a přidanou hodnotu dostatečným tempem tak, aby se obchodní vztahy vyvíjely vyrovnaným způsobem“ (Beneš, 2006, str. 22).

Problémem při sledování regionální konkurenceschopnosti se jeví předpoklad toho, že regiony a firmy sledují stejné cíle. V případě regionů však nefungují mechanismy mezinárodního obchodu jako přizpůsobování směnného kurzu nebo úrokové míry či mzdová flexibilita, naopak region umožňuje vyšší mobilitu výrobních faktorů, práce a kapitálu. Je zřejmé, že regionální konkurenceschopnost je ovlivňována faktem, že se v regionu nacházejí jak konkurenceschopné tak i nekonkurenceschopné firmy. Napomoci celkové konkurenceschopnosti regionu však mohou společné rysy, charakteristiky, vnitřní faktory a aktiva v rámci regionu, které ovlivňují konkurenceschopnost jednotlivých firem.

---

³ Michael Storper je akademickým ředitelem a profesorem ekonomické sociologie na Sciences Pro a také profesorem hospodářské geografie na London School of Economics. Jeho výzkum se soustředí na regionální hospodářský rozvoj a politiky, včetně globalizace, technologických změn a regionálního rozvoje. V současné době se zabývá zejména procesy globalizace, které jsou ovlivněny toky znalostí, a to jak ve světovém měřítku, tak i v Evropské unii.

2.2.1 Klasifikace regionů

Při hodnocení regionální konkurenceschopnosti a vývoje regionů je nutné rozlišovat, zda se jedná o přirozený nebo administrativně vytvořený region. Přirozené regiony se vyznačují relativní uzavřeností funkčních vztahů nebo vykazují určitou podobnost. Naopak administrativně vytvořené regiony jsou uměle vymezovány za účelem výkonu veřejné správy. Vykazují spíše podobnou velikost a neodpovídají skutečným procesům a vztahům uvnitř území (Adámek a kol., 2006). Administrativní regiony jsou z důvodu dostupnosti statistických dat využívány pro analýzu vývoje regionů a jejich konkurenceschopnosti.

Pro zjišťování disparit mezi jednotlivými regiony je využívána regionální statistika, která také slouží jako podklad pro přidělování finanční pomoci ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi regiony. Česká republika je členem Evropské unie a k hodnocení regionálních ukazatelů je využívána statistika, která sdružuje jednotlivé národní statistické úřady. „Ústředním orgánem zabývajícím se sběrem, sjednocováním, zpracováním a publikací statistických informací o vývoji socioekonomických ukazatelů v jednotlivých regionech je evropský statistický úřad Eurostat“ (MMR, 2005). Ukazatele krajů České republiky jsou samozřejmě hodnoceny také na národní úrovni. Sběrem a vyhodnocením dat je pověřen Český statistický úřad.

Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1059/2003 ze dne 16. května 2003 o vytvoření společné klasifikace územních statistických jednotek (NUTS) byla vytvořena společná statistická klasifikace územních jednotek, která umožňuje sběr, sestavování a šíření harmonizovaných regionálních statistik. Po rozšíření Evropské unie v letech 2004 a 2007 bylo nařízení aktualizováno Nařízením č. 1888/2005, resp. Nařízením č. 176/2008.

Klasifikace NUTS rozděluje ekonomické území členských států na územní jednotky, kterým je hierarchicky přidělen kód a název. Určitou územní jednotku je možné klasifikovat na několika úrovních klasifikace. Územně samosprávní jednotkou se rozumí zeměpisná oblast se správním orgánem, který má pravomoc přijímat správní nebo politická rozhodnutí pro tuto oblast v právním a institucionálním rámci členského státu (ČSÚ, 2006).

Tab. 2.1 Rozdělení správních jednotek do jednotlivých tříd klasifikace NUTS

Úroveň	Spodní hranice počtu obyvatel	Horní hranice počtu obyvatel
NUTS 1	3 000 000	7 000 000
NUTS 2	800 000	3 000 000
NUTS 3	150 000	800 000

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní zpracování

Na základě usnesení vlády České republiky č. 707/1998 byla ve spolupráci s Eurostatem vytvořena klasifikace CZ-NUTS. Podle principů vytvořených Evropskou unií bylo vytvořeno 6 úrovní klasifikace. Z praktického hlediska se používá 5 velikostních jednotek NUTS⁴, které jsou zároveň územně statistickými jednotkami. NUTS 1 – ČR, NUTS 2 – sdružené regiony, NUTS 3 – vyšší územně samosprávné celky, LAU⁵ 1 (NUTS 4) – mikroregiony a LAU 2 (NUTS 5) – obce. Podrobnější znázornění rozdělení území České republiky do jednotlivých NUTS úrovní znázorňuje následující tabulka.

Tab. 2.2 Regiony NUTS v České republice

Regiony NUTS 1	Regiony NUTS 2	Regiony NUTS 3
ČR	Praha	Hlavní město Praha
	Střední Čechy	Středočeský kraj
	Jihozápad	Jihočeský kraj Plzeňský kraj
	Severozápad	Karlovarský kraj Ústecký kraj
	Severovýchod	Liberecký kraj Královéhradecký kraj Pardubický kraj
	Jihovýchod	Kraj Vysočina Jihomoravský kraj
	Střední Morava	Olomoucký kraj Zlínský kraj
	Moravskoslezsko	Moravskoslezský kraj

Zdroj: Český statistický úřad, NUTS regiony v EU, vlastní zpracování

⁴ NUTS (z franc. Nomenclature des Unites Territoriales Statistique, nebo angl. Nomenclature of Units for Territorial Statistics) označuje Nomenklaturu územních statistických jednotek.

⁵ LAU (Local Administrative Units) označuje místní samosprávné jednotky (obce a okresy).

Přehlednější rozdělení a jednotlivé regiony znázorňuje následující mapa. Pro hodnocení konkurenceschopnosti v rámci této práce budu dále vycházet ze statistických dat pro regiony NUTS 3, tzn. kraje. Mapa tedy znázorňuje rozdělení České republiky na jednotlivé kraje.

Obr. 2.1 Rozdělení České republiky na jednotlivé kraje

Zdroj: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2008

2.2.2 Zdroje konkurenčních výhod regionů

Konkurenceschopnost regionů nelze hodnotit pouze podle ekonomického faktoru. Celkový a dlouhodobě udržitelný rozvoj regionů je závislý na ekonomickém rozvoji, který je zdrojem prostředků na rozvoj v dalších oblastech, jako jsou sociální služby, ochrana životního prostředí, kultura aj.

Až do druhé poloviny 20. století konkurenceschopnost jednotlivých regionů závisela především na materiálních výrobních faktorech, jako jsou dostupnost přírodních zdrojů, objem pracovní síly a disponibilní kapitál. Faktory vytvářející výhodné podmínky

však nebyly přirozeně rovnoměrně rozmístěny po celém území, a proto docházelo k centralizaci hospodářských aktivit. Úspěšné regiony (a také města) se staly centrem rozvoje – přitahovaly další činnosti a byly místem vzniku a rozvoje nových činností a koncentrace obyvatel.

Od druhé poloviny 20. století se závislost na primárních zdrojích snižuje a dochází k posunu a k upření pozornosti na schopnost vytvářet a využívat inovace, kvalitu lidských zdrojů a schopnost ekonomických subjektů vzájemně spolupracovat a přinášet dodatečnou přidanou hodnotu pro všechny zúčastněné. K posunu k flexibilní výrobě s vysokou přidanou hodnotou došlo především díky technologickému rozvoji, rozvoji dopravy a prudkému rozvoji informačních a komunikačních technologií. Úspory jsou získávány pomocí kvality místních lidských faktorů, vědeckovýzkumného potenciálu a velikosti místní poptávky, které však také nejsou rovnoměrně rozmístěny. Rozdílné ekonomické, sociální a ekologické klima vytváří regionální disparity⁶ v ekonomickém rozvoji. Hlavní pozornost je potom soustředěna na ekonomické disparity, které dlouhodobě ovlivňují kvalitu podnikatelského prostředí.

Podle M. E. Portera konkurenceschopnost území závisí na vytvoření prostředí, kde jednak individuálně a jednak jako systém fungují čtyři faktory ovlivňující získání konkurenční výhody, které tvoří vrcholy diamantu, hodnotící kvalitativní povahu konkurenceschopnosti⁷. Základním cílem je blahobyt občanů a prosperita regionu, kterou určuje produktivita. Základní hnací silou růstu produktivity jsou inovace.

Podmínkami regionální konkurenceschopnosti a vrcholy Porterova diamantu jsou:

1) podmínky výrobních faktorů (vstupů),

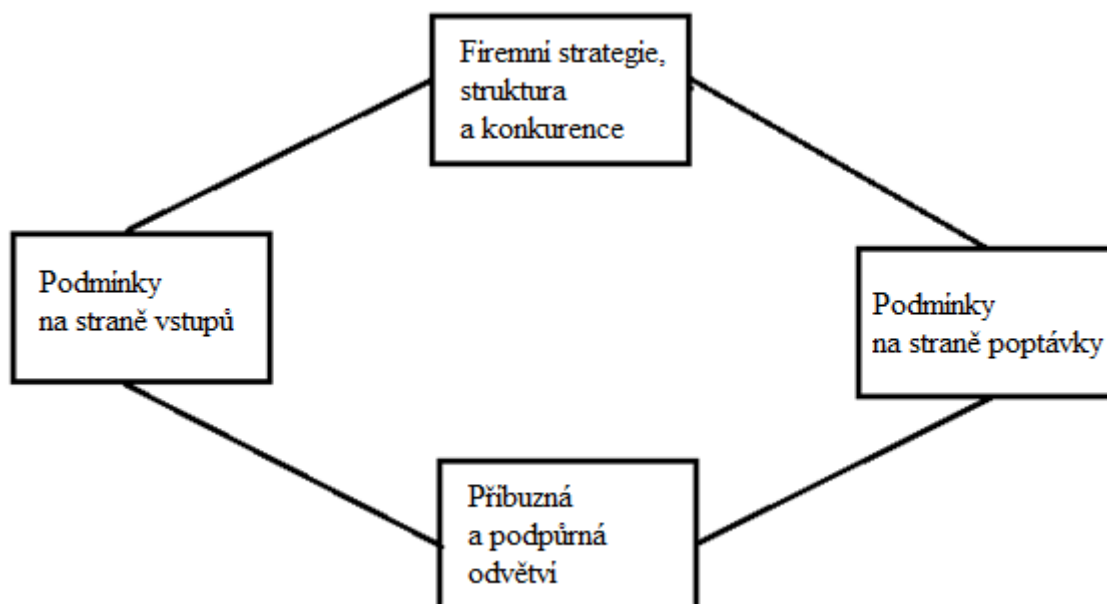
⁶ Disparity obecně označují nerovnost, různost nebo rozdílnost jevů v ekonomické, sociální nebo ekologické oblasti. Evropská unie se zaměřuje především na vyhodnocování negativních disparit. Předmětem zájmu je nevyrovnanost struktur v regionech a docílení ekonomické, sociální a environmentální soudržnosti s cílem dosáhnout vyváženého rozvoje regionů, který s sebou přinese snížení rozdílů mezi regiony a podporu rovných příležitostí pro všechny.

⁷ Další možností hodnocení konkurenční výhody je Matice konkurenčních výhod, která specifikuje konkurenční výhodu založenou nákladově nebo kvalitativně a inovační kapacitu založenou na vnějších či vnitřních technologických znalostech. Kombinuje ukazatele konkurenční výhody a inovační kapacity.

Druhou složkou hodnocení konkurenceschopnosti je její kvantitativní povaha. Tu hodnotí Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), a to ve struktuře: jednotkové pracovní náklad, vývoj spotřebitelských cen a reálný efektivní směnný kurz.

- 2) podnikové strategie a rivalita firem,
- 3) podmínky poptávky,
- 4) související a podpůrná odvětví.

Obr. 2.2 Základní verze Porterova diamantu konkurenční výhody

Zdroj: Skokan (2004), Gavenda (2005), úprava vlastní

Vrchol diamantu podmínky na straně vstupů představuje nutnost vysoce specializovaných výrobních faktorů, tj. kvalifikované pracovní síly, techniky a infrastruktury přizpůsobené potřebám jednotlivých odvětví, které se průběžně obnovují. Podmínky vstupních faktorů musí umožňovat zvyšování produktivity, kvality, specializace a podmínek pro výzkum a inovace (Gavenda, 2005). Tyto specializované vstupní faktory jsou pro okolí těžko napodobitelné a představují skutečnou konkurenční výhodu. Podmínky na straně poptávky tvořící druhý vrchol diamantu představuje přítomnost sofistikovaných a poptávajících místních zákazníků. Domácí poptávka dává místním subjektům jasný a včasný obrázek o potřebách zákazníků a tím je nutí rychleji inovovat a dosahovat více sofistikovaných konkurenčních výhod oproti rivalům. Neuspokojené potřeby místních zákazníků, popř. větší tržní podíly uvnitř státu poutají větší pozornost místních společností a přitahují další firmy. Horním vrcholem diamantu je firemní strategie, struktura a konkurence, která znázorňuje lokální souvislost – firmy a jejich vzájemné působení. Trvalé investice jsou podporovány individuálními i firemními cíli.

Mezi skupinami místních konkurentů existuje silná konkurence, která je nutí využívat způsoby řízení podporující inovace. Dolním vrcholem diamantu jsou příbuzná a podpůrná odvětví, která představují konkurenceschopné místní firmy v technologicky příbuzných oborech, se stejnými požadavky na znalosti pracovní síly nebo zákazníky. Místní konkurenceschopnost v příbuzných odvětvích umožňuje například vzájemné toky informací, které zrychlují stupeň inovací a zlepšení, navíc podporují ctižádostivost společností projevující se vlastním sebevzděláváním s cílem přinést nový přístup (Skokan, 2004; Gavenda, 2005).

Díky rozdílné dispozici zdrojů všeho druhu mezi sebou regiony soutěží v získávání, budování a udržování konkurenčních charakteristik, které utváří konkurenční výhodu oproti jiným regionům (Beneš, 2006). Vzhledem ke stále rostoucí konkurenci ve světové ekonomice větší význam a přínos pro region získávají faktory, které nelze snadno napodobit anebo přemístit. V zemích rozvíjejících se ekonomik jsou ceny tradičních výrobních faktorů výrazně nižší, což jim umožňuje získat určitou konkurenční výhodu. (Adámek a kol., 2006).

Zdroje konkurenčních výhod podle jednotlivých fází rozvoje, kterým prochází jednotlivé národní ekonomiky, znázorňuje následující tabulka. V tabulce jsou uvedeny klíčové pilíře konkurenceschopnosti těžící z určitých konkurenčních výhod.

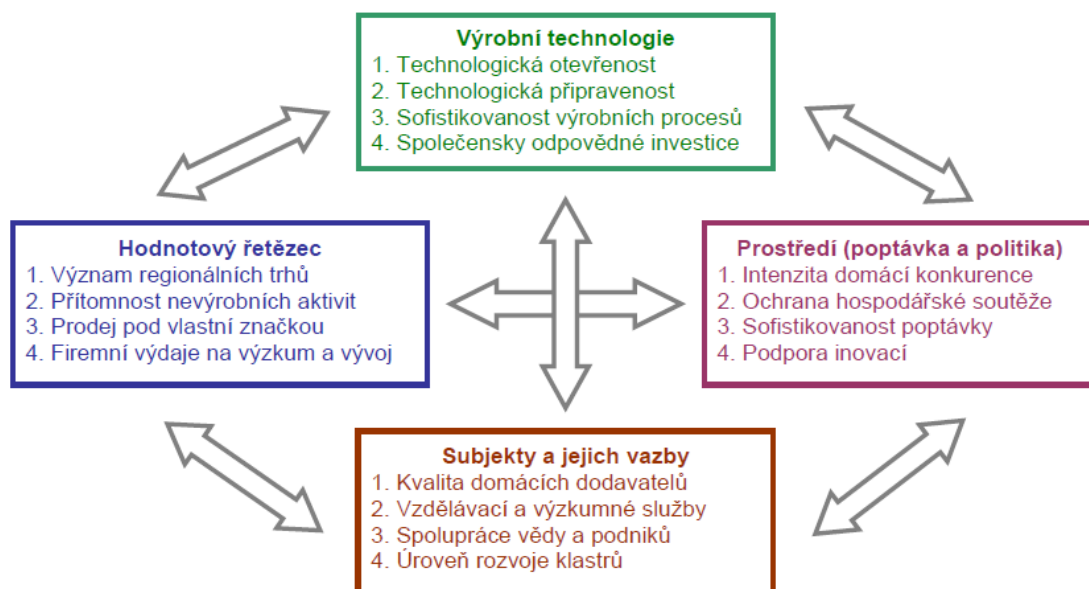
Tab. 2.3 Zdroje konkurenčních výhod podle fáze rozvoje hospodářství (Porter, 1990)

Fáze rozvoje hospodářství	Hospodářství poháněné základními zdroji	Hospodářství poháněné efektivností	Hospodářství poháněné inovacemi
	Factor driven	Efficiency driven	Innovation driven
Pilíře konkurenceschopnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Instituce • Infrastruktura • Makroekonomická stabilita • Zdraví a základní vzdělání 	<ul style="list-style-type: none"> • Odborná kvalifikace • Efektivita trhu práce • Efektivita finančních trhů • Technologické prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> • Inovace • Podnikatelské prostředí • Investiční prostředí
Zdroje konkurenční výhody	➤ Náklady vstupů	➤ Efektivnost výroby	➤ Jedinečné hodnoty

Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2009, vlastní úprava

Z této Porterovy myšlenky významu faktorů v různých rozvojových fázích konkurenceschopnosti vychází konstrukce diamantu konkurenceschopnosti s využitím ukazatelů Světového ekonomického fóra, které se zabývá hodnocením konkurenceschopnosti národních ekonomik, publikovaná ve Zprávě globální konkurenceschopnosti 2004 (WEF). Podle Kadeřábkové (2006) specifikace konkurenční výhody vychází z jejích kvalitativně odlišených fází. „V tomto pojetí jsou v diamantu konkurenční výhody formulována čtyři klíčová hlediska konkurenční výhody, hodnocená vždy čtyřmi dílčími ukazateli odlišnými podle jejich významu při postupu ekonomiky směrem ke kvalitativně založené konkurenční výhodě či inovacemi tažené fázi konkurenceschopnosti“ (Kadeřábková, 2006, str. 8). Hodnoty dílčích ukazatelů pak kopírují výsledky šetření WEF, kdy se výsledky pohybují od 7 (nejlepší výsledek) do 1 (nejhorší výsledek). Přesnou strukturu diamantu znázorňuje následující obrázek.

Obr. 2.3 Diamant konkurenční výhody sestavený podle ukazatelů WEF

Zdroj: Kadeřábková, Rojíček (2006).

Podle Kadeřábkové (2006) u vrcholu výrobní technologie je výchozí podmínkou technologická otevřenost, která značí, zda jsou firmy přístupné novým technologiím. Podmínkou efektivního využití těchto technologií je odpovídající úroveň technologické připravenosti nebo kapacity. S rostoucí kapacitou roste sofistikovanost jejich výrobních

postupů až do fáze, kdy jsou využívány nejlepší dostupné a nejefektivnější technologie. V opačném případě převažují metody pracovně náročné či využívající zastaralé technologie, které efektivitu naopak snižují. V nejvyšší kvalitě podnikových operací a strategií do rozhodování vstupují společensky, a to sociálně a ekologicky, odpovědné rozhodování a investice s vysokým přínosem pro společnost. V méně vyspělých zemích pak panuje výrazná otevřenost novým technologiím, chybí jim však dostatečná technologická kapacita a schopnost vysoké efektivity.

Výchozím hlediskem složky hodnotového řetězce je intenzita vývozu na regionální trhy, které je podmínkou úspěšného uplatnění domácích výrobců na zahraničním trhu. Velkou roli hraje geografická blízkost a intenzita ekonomických i neekonomických vazeb. V další vývojové fázi jsou hodnoceny mimoprodukční aktivity, které ovlivňují kvalitativní náročnost, mezi tyto aktivity patří zejména marketing, logistika, poprodejní služby. Kvalitativní náročnost se projevuje nejprve v uplatnitelnosti výstupů na zahraničních trzích a ve schopnosti prodeje pod vlastní značkou. V kvalitativně nejvyšší fázi je pak hodnocena úroveň výdajů na vnitřní výzkum a vývoj, které charakterizují inovační strategii firmy.

Složku prostředí v první řadě podmiňuje otevřenost domácího trhu, jednak vůči dodavatelům, ale i vůči přímým zahraničním investicím. S rostoucím významem technologicky náročných aktivit a navazující tržní koncentrace zvyšuje význam účinné ochrany hospodářské soutěže. Zvyšování kvalitativní náročnosti ekonomických aktivit poháněných vysokou domácí ekonomickou aktivitou se promítá do růstu sofistikovanosti poptávky soukromých i veřejných statků. V nejvyšší fázi vývoje jsou k dispozici propracované nástroje podpory inovačních aktivit (rizikové financování soukromých subjektů, vládní a daňové dotační podpory pro firmy).

Složka vazeb a interakcí zahrnuje výchozí ukazatel kvality domácích dodavatelů, která charakterizuje dostupnost a rozvinutost lokálních dodavatelských sítí oproti jejich závislosti na dovozech. V další vývojové fázi je typická rostoucí náročnost na dostupnost vzdělávacích a výzkumných služeb, což se následně promítá do rozvoje spolupráce akademické vědy a podniků. (Kadeřábková, Rojíček, 2006). Nejvyšším prvkem je pak vznik inovačně založených klastrů, které představují regionálně propojení podnikatelských

subjekty a přidružených institucí a organizací, jejichž vazby tvoří potenciál k upevnění a zvyšování konkurenceschopnosti v regionu a zabraňují nežádoucí izolaci firem.

2.2.3 Hlavní faktory konkurenceschopnosti regionů

Základem regionální konkurenceschopnosti je několik faktorů, které předurčují regionální produktivitu, zaměstnanost a životní úroveň. Pomocí těchto faktorů je možné aktivně ovlivňovat konkurenceschopnost jednotlivých regionů a přeneseně i konkurenceschopnost celé České republiky.

Hlavními faktory konkurenceschopnosti regionů jsou:

- 1) lidské zdroje,
- 2) věda a výzkum a inovace,
- 3) ekonomická struktura,
- 4) přímé zahraniční investice,
- 5) dopravní a telekomunikační infrastruktura,
- 6) další faktory, např. životní prostředí, fyzická kvalita prostředí a cestovní ruch.

Lidské zdroje jsou v současné době považovány za jeden z nejvýznamnějších faktorů ovlivňujících regionální konkurenceschopnost, protože mají za úkol cíleně ovlivňovat všechny ostatní spolupůsobící faktory. Lidské zdroje jsou schopny, i když různě, přizpůsobit se vnějším podmínkám. To umožňuje aktivně využívat nově vznikající tržní příležitosti nebo minimalizovat vznikající problémy. Lidské zdroje jsou hodnoceny z hlediska úrovně vzdělání, která představuje konkurenční výhodu z hlediska kvalifikované pracovní síly, jenž je nezbytným předpokladem pro ekonomiku založenou na inovacích. Druhým důležitým aspektem kvality lidských zdrojů je oborová struktura vzdělanosti a její vztah k poptávce po pracovní síle na trhu práce, která je podmiňována okamžitou využitelností místní pracovní síly bez potřeby rekvalifikací. Nepřímý, ale významný vliv je přisuzován také tzv. psychologickým aspektům kvality lidských zdrojů, které vyplývají

z hodnotového systému vytvořeného každou společností (Adámek a kol., 2006).

Díky stále většímu vlivu rozvíjejících se ekonomik na světový obchod⁸ musí rozvinuté země svou konkurenceschopnost zakládat na kvalitě, která činí zboží a služby atraktivní na straně poptávky, a na technologickém pokroku, díky kterému dochází k vývoji nových výrobků a služeb na straně nabídky a růstu produktivity výrobních faktorů. Věda a výzkum představuje hlavní zdroj inovací, jejichž základem je získávání a aplikace nových znalostí, jak technické, tak i netechnické povahy. V oblasti vědy a výzkumu existují silné tendence koncentrovat aktivity do hlavních sídel ekonomik. Díky tomu periferní regiony disponují mnohem nižším inovačním potenciálem. Potenciál vědy a výzkumu je silně ovlivňován institucionální strukturou⁹ a legislativou, a to především v otázce ochrany duševního vlastnictví.¹⁰

Ekonomická struktura souvisí s celkovým charakterem ekonomické organizace společnosti. „Tradičně jsou za klíčové subjekty ekonomického rozvoje považovány velké místní firmy, které neustále inovují a vytvářejí vazby a impulzy s okolní ekonomikou“ (Adámek a kol., 2006, str. 18). Výhody velkých společností plynou z podstatně většího prostoru pro dosažení úspor z rozsahu, ze snazšího přístupu k finančním zdrojům či možnosti vynutit si díky svému vlivu např. vybudování infrastruktury nebo veřejnou pomoc v případě úpadku¹¹ aj. S nástupem post-industriální ekonomiky význam velkých firem v regionech klesá a do popředí se dostává tzv. flexibilní specializace. Tento model je založen na firmách zahrnujících velké množství činností souvisejících s produkcí konečného výrobku – představuje výrobu tzv. „pod jednou střechou“. Mění se význam velkých firem pro regionální rozvoj. Velká firma se dnes podobá spíše síti mnoha dílčích subjektů, které se specializují na určitou činnost. Na velkou firmu tak již nelze nahlížet jako na klíčový subjekt regionu, díky globalizaci totiž neznamena přítomnost celé firmy,

---

⁸ Konkurenčnímu tlaku rozvíjejících se zemí jsou vystaveny především mimo metropolitní a zaostávající regiony rozvinutých zemí. Konkurence může mít dvě podoby. První je přímá konkurence ze strany výrobců sídlících v rozvíjejících se ekonomikách. Druhá podoba spočívá v tom, že lidské zdroje využitelné k dané kvalifikačně nenáročné činnosti jsou v rozvíjejících se ekonomikách podstatně levnější

⁹ Přímý vliv sítě vzdělávacích a výzkumných institucí produkujících kvalifikované lidské zdroje a nové znalosti a také vliv institucionální infrastruktury, která ovlivňuje a podporuje spolupráci vědecko-výzkumných institucí a soukromých subjektů a díky tomu přenáší vědecké výsledky do praxe.

¹⁰ Ochrana duševního vlastnictví zajišťuje včasnou ochranu autorských práv a umožňuje tak získat i určitou konkurenční výhodu díky nové technologii, která nemůže být využita konkurencí.

¹¹ Vlády zemí před pádem velkých a regionálně významných firem častěji přistupují k veřejné pomoci, aby zabránily bankrotu. Tato situace je označována anglickým termínem „Too big to fail“.

ale spíše dílčí části subjektu. Z pohledu regionálního rozvoje je podstatné, jaké aktivity nadnárodní subjekty do regionu umisťují a jak jsou schopny v místě zakotvit. Pozornost se nyní také obrací na malé a střední firmy, které umožňují flexibilnější a specializovanější produkci a jsou v mnoha případech schopny konkurovat i velkým firmám.

Díky stále větší provázanosti světové ekonomiky, roste význam nadnárodních korporací a přímých zahraničních investic (PZI)¹², které se staly důležitým faktorem ekonomické restrukturalizace v rozvíjejících se zemích a zemích přecházejících od tržně plánovaného hospodářství k tržní ekonomice. „Příchozí PZI jsou zprostředkovaným faktorem ekonomického rozvoje. Jejich příliv závisí na souboru mnoha rozdílných charakteristik, od geografických přes ekonomické až po sociální, přičemž je zpětně významně ovlivňuje. Lokalizace činnosti zahraničních investorů je z velké části určena rozdíly v kvalitě lidských zdrojů a dostupné infrastruktury“ (Adámek a kol., 2006, str. 21). Příliv PZI je však spojen i s možnými negativními dopady, jako jsou např. likvidace domácích producentů a vytvoření určité bariéry bránící vstupu domácích firem na trh, což může vést k omezení domácí konkurence. Význam PZI je spojován především s výdaji na výzkum a vývoj, specifickými znalostmi a možným transferem vyspělých technologií, které jsou významným zdrojem dlouhodobého růstu. Nesmí však dojít ke vzniku technologické závislosti na zahraničních investorech. Mezi přínosy PZI patří také tvorba nových pracovních míst, a to zejména u investic „na zelené louce“.¹³

Předpokladem ekonomického růstu je zajištění potřebné infrastruktury, která ovlivňuje hospodářskou a sociální přitažlivost místa. Samotná dostupnost infrastruktury není ve vyspělých zemích klíčovým faktorem ekonomického rozvoje, je však podstatným doplňkem ostatních faktorů. Pilířem znalostní ekonomiky jsou moderní informační a telekomunikační technologie, jejichž význam neustále roste. „Rychlost a kvalita jejich zavádění jak soukromým tak veřejným sektorem určují úspěšnost inovací, zprostředkovávají změny a přispívají ke zvyšování konkurenceschopnosti místního prostředí i jednotlivých firem“ (Adámek a kol., 2006, str. 25). Významným faktorem zejména v okrajových oblastech je technická infrastruktura, která je nezbytná pro zajištění

---

¹² Přímé zahraniční investice jsou investice do jiné země za účelem získání podílu na kmenových akciích a rozhodovacích pravomocích ve výši alespoň 10 %. Podmínkou je trvalý zájem investora na společnosti a jeho podíl na řízení. Rozlišují se na investice na zelené louce (greenfield), investice na hnědé louce (brownfield) a akvizice a fúze (aquisitions and mergers).

¹³ Investice na zelené louce (greenfield) představují investice do nových aktiv.

mnoha potřeb moderního života, je schopna zabezpečovat základní funkce v regionu a přispívá ke stabilizaci místní socioekonomické situace – působí motivačně na migraci pro produktivní populaci a vytváří základ rozvoje místní ekonomické aktivity.

Všechny tyto faktory je možné považovat za hlavní, protože působí vždy a ve všech regionech. Ostatní faktory, které ovlivňují ekonomický rozvoj, jsou většinou časově nebo místně omezeny a představují vnější prostředí socioekonomického rozvoje. Mezi tyto faktory patří zejména životní prostředí, které je základní vnější podmínkou dlouhodobě udržitelného rozvoje. Kvalita životního prostředí zvyšuje atraktivitu regionu (a to pro podnikatele, obyvatele i návštěvníky regionu), snižuje náklady vznikající negativními externalitami ekonomického rozvoje a představuje potenciál pro růst cestovního ruchu.

Jiné rozdělení lokalizačních faktorů, které mají velký vliv na konkurenceschopnost, nabízí Skokan (2004). Podle něj mezi lokalizační faktory, patří zejména: přírodní podmínky, dostupnost výrobních faktorů (tj. půdy, pracovních sil a kapitálu), dostupnost zdrojů vstupů do výroby a přístupů na trhy, prostorové rozmístění zdrojů a dopravní infrastruktura, úroveň technického pokroku, přítomnost velkých národních a nadnárodních firem, aglomerační efekty¹⁴, úroveň technické a institucionální infrastruktury a veřejných služeb, regionální prostředí, přítomnost kvalifikované pracovní síly, sítě dodavatelů a služeb a v neposlední řadě také nehmotné lokalizační faktory, mezi které patří sociální prostředí, atraktivnost podmínek pro bydlení, možnosti volnočasových aktivit, možnosti rekreace aj.

Přítomnost těchto podmínek, vytvářejících nové podnikatelské příležitosti a podniky, podněcuje endogenní a autonomní rozvoj území. „Endogenní rozvoj vyžaduje, aby byly vypracovány cíle, strategie a opatření, které vezmou v úvahu existující struktury a potenciál regionů“ (Skokan, 2004, str. 18). Jedná se tedy o využití vnitřního potenciálu vymezeného území.

---

¹⁴ Aglomerační efekty jsou důsledkem koncentrace podniků a sídel. Aglomerační faktory mohou mít pozitivní i negativní efekt – aglomerační výhody (pozitivní úspory), které mají centralizační efekt a aglomerační nevýhody (negativní úspory), které mají decentralizační efekt. Tyto efekty je třeba zvažovat ve spojení s regionální koncentrací ekonomických aktivit (Skokan, 2004).

2.3 Makroúroveň konkurenceschopnosti

Sledování konkurenceschopnosti zemí patří mezi kontroverzní část ekonomické vědy. Na státy nelze aplikovat kritérium přežití, které na mikroekonomické úrovni slouží jako hlavní ukazatel konkurenceschopnosti firem. Makroekonomická úroveň konkurenceschopnosti představuje konkurenceschopnost na úrovni státu, popř. nadnárodních uskupení. Vyjadřuje schopnost země proniknout svým zbožím a službami na zahraniční trhy a z mezinárodní směny získávat komparativní výhody.

Na rozdíl od konkurenceschopnosti firem je konkurenceschopnost národní ekonomiky pojem těžko uchopitelný. Definice národní konkurenceschopnosti nejsou ve vymezení jednotné. Existují dvě základní pojetí: vnější pojetí a pojetí označované jako celková (agregátní) konkurenceschopnost:

Vnější pojetí konkurenceschopnosti bylo uplatňováno ve velkém měřítku až do devadesátých let 20. století. Konkurenceschopnost státu je hodnocena podle výkonnosti exportní politiky. „Můžeme říct, že země se stává více konkurenceschopnou, jestliže se v důsledku vývoje cenově-nákladových faktorů zlepšila nebo zhoršila její schopnost prodávat na zahraničních trzích“ (Beneš, 2006: str. 14). Ekonomika je hodnocena jako úspěšná, je-li její zboží a služby dobře prodávané na zahraničních a domácích trzích, usiluje o získání a zachování přízně globálně působících podnikatelských subjektů. Úspěch ekonomiky je měřitelný pomocí indikátorů typu importu a exportu, výkonové balance nebo komparativních výhod.

Celkové pojetí konkurenceschopnosti je modernějším pojetím konkurenceschopnosti státu a obsahuje jistý politický podtext. Konkurenceschopná je ta ekonomika, která vykazuje vysokou životní úroveň, na které participuje co nejvíce obyvatel země (Balcarová, Beneš, 2006). Ekonomika je tedy konkurenceschopná pokud vykazuje pozitivní trend hlavních makroekonomických indikátorů, mezi které patří: růst HDP, životní úroveň či zaměstnanost. „Přístup zdůrazňuje roli trvalého růstu produktivity, bez kterého nelze dosáhnout dobrých výsledků. Celkové pojetí je vhodné především pro srovnání s ekonomikami jiných zemí nebo regionů“ (Beneš, 2006, str. 15). Nevýhodou tohoto přístupu však je, že sleduje podmínky, jejichž splnění nemusí vyústit v budoucí konkurenceschopnost. Hodnocení konkurenceschopnosti nemůže být založeno jen

na absolutních číslech ukazatelů, ale spíše na jejich srovnání s výsledky dalších ekonomik, hlavních rivalů ve světové ekonomice.

Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) definuje národní konkurenceschopnost jako míru schopnosti, s jakou je v otevřených tržních podmínkách země schopna produkovat zboží a služby, které obstojí v testu mezinárodní konkurence, a zároveň udržovat nebo zvyšovat reálný domácí důchod.

Evropská komise ve zprávě Six Periodic Report on the Social and Economic Situation and Development of Regions in the European Union (1999) definuje národní konkurenceschopnost jako „schopnost produkovat zboží a služby, které vyhovují podmínkám mezinárodních trhů a současně schopnost dosahovat vysokých a udržitelných příjmů.

Národní ekonomiky (i nadnárodní uskupení) se snaží získat a zachovat přízeň globálně operujících podnikatelských subjektů. Podstatou „soutěže“ jednotlivých zemí je co největší přitažlivost podle co nejvyššího počtu kritérií pro co největší počet investorů, kteří díky možnosti globálně operovat na trhu vyhledávají země s nejlepšími podmínkami pro jejich investice.

Při hodnocení konkurenceschopnosti na makroúrovni se občas zapomíná na fakt, že se nejedná o absolutní pojem a sledovaná ekonomika může být konkurenceschopná ve vztahu k jiné zemi, zatímco k jiné může být nekonkurenceschopná. Pro posílení a udržení konkurenceschopnosti je především v krátkém období za klíčový faktor považován vývoj cen. Důležitost faktoru je úměrná velikosti působení cenově-nákladových zdrojů konkurenční výhody. Dnes se preferuje především agregátní konkurenceschopnost – cílem ekonomik je tedy vyšší kvalita života, se kterou jsou spojeny vyšší mzdy. Ačkoli se již neztotožňuje konkurenceschopnost státu s velikostí exportu, podíl zemí na mezinárodním obchodu má stále svůj význam a pouze se doplnily další sledované indikátory. Zahraniční obchod může sloužit jako zdroj životní úrovně, která se ztotožňuje s makroekonomickou konkurenceschopností a také platí, že makroekonomická konkurenceschopnost se projevuje v úspěšnosti jejich exportů. Klíčová je tedy skutečnost, jak země dokáže využívat potenciál zahraničních trhů pro růst své vlastní životní úrovně (Balcarová, 2006).

Přestože definovat národní konkurenceschopnost není jednoduché, růst konkurenceschopnosti se objevuje na předních místech mezi cíli sledovanými národními vládami a nadnárodními seskupeními. V 80. a 90. letech minulého století začaly ve Spojených státech vznikat první analytické studie, které hodnotily ztrátu konkurenceschopnosti USA ve vztahu k Japonsku. A které volaly po přijetí opatření obnovujících a posilujících schopnost USA konkurovat na světových trzích. Jacques Delors oslovil v Kodani představitele jednotlivých členských států EU a označil jako příčinu vysoké nezaměstnanosti v zemích Unie nedostatečnou konkurenceschopnost vůči USA a Japonsku a jako řešení problému uvedl program investic do infrastruktury a špičkových technologií. V roce 2000 si Unie vytkla cíl „stát se do roku 2010 nejkonkurenceschopnějším regionem světa“, jenž se stal pilířem Lisabonské strategie (Klvačová, 2008).

Konkurenceschopnost na makroúrovni je v posledních letech sledována na základě multikriteriálních ukazatelů, které zahrnují komplexní indikátory z celé řady oblastí, tedy nejen čistě ekonomické. Jsou sledována měřitelná (tvrdá) data, ale i různé kvalitativní jevy (měkká data), které je nutno získávat na základě dotazníkových šetření. Jsou vydávány hodnotící zprávy jak na úrovni Evropské unie, tak i Světového ekonomického fóra, které popisují schopnost země dosahovat růstu jak ve střednědobém tak i dlouhodobém horizontu.

Světové ekonomické fórum vymezilo 11 pilířů národní konkurenceschopnosti¹⁵. Těmito pilíři konkurenceschopnosti jsou:

1) Instituce

„Instituce jsou chápány v širším pojetí v podobě pravidel, které působí jako dlouhodobé faktory ekonomické výkonnosti“ (MPO, 2009). Institucionální prostředí (právní a politický systém, demografické změny, vnímání korupce a ekonomické svobody) definuje prostředí, ve kterém dochází k ekonomické aktivitě. V případě, že instituce nefungují je snížena důvěryhodnost země pro zahraniční investory přinášející PZI, dochází k nízké efektivnosti využití zdrojů a celkově nízké ekonomické výkonnosti.

---

¹⁵ World Economic Forum. The Global Competitiveness Report 2009 – 2010.

2) Infrastruktura

Infrastruktura funguje jako páteř hospodářství a umožňuje rozvoj hospodářských aktivit. Její kvalita ovlivňuje ekonomickou úspěšnost dané země. Kvalitní a moderní dopravní infrastruktura zajišťuje mobilitu osob i zboží, která je nezbytným předpokladem pro ekonomický rozvoj plynoucí z výhod jednotného vnitřního trhu. Konkurenceschopnost neovlivňuje pouze dopravní infrastruktura, ale celkově tzv. technická infrastruktura, která mimo infrastrukturu dopravní, zahrnuje i energetické a telekomunikační sítě.

3) Makroekonomická stabilita

Makroekonomickou stabilitu ovlivňuje fiskální a monetární politika dané země. Pilířem udržitelné a konkurenceschopné ekonomiky jsou zdravé a udržitelné veřejné finance. V evropských zemích je fiskální politika a otázka veřejných rozpočtů do značné míry ovlivněna vztahy s Evropskou unií. Schodek rozpočtu vlád je jedním z Maastrichtských kritérií, které podmiňují vstup země do Unie. Z monetárního hlediska je nejdůležitějším aspektem konkurenceschopnosti a růstu ekonomiky stabilní a nízká cenová hladina. Důležitá je také zejména nezávislost a kredibilita centrální banky.

4) Zdraví a základní vzdělání

Dobré zdraví obyvatel je jedním z měřítek životní úrovně, které má vypovídací hodnotu o kvalitě života obyvatel. Promítá se nejen do společenského života, ale má velký vliv i na ekonomický život všech lidí. „Pro konkurenceschopnost státu je velice důležité, aby i starší lidé byli zdravotně v pořádku a mohli tak vydržet být déle ekonomicky aktivní“ (MPO, 2009, str. 15).

5) Odborná kvalifikace

Předpokladem ekonomického růstu země je vysoce kvalifikovaná pracovní síla, která je schopná pružně reagovat na měnící se podmínky na trhu práce. „Klíčovými oblastmi je vzdělanostní struktura, kvalita vzdělávacího systému a vzdělávání zaměstnanců“ (MPO, 2009, str. 17).

6) Efektivita trhu práce

Efektivita trhu práce v základě souvisí s předchozím bodem. Je důležitým aspektem dlouhodobého hospodářského růstu, který však může ovlivnit pouze vzdělaná a mobilní

pracovní síla. Funkčnost a flexibilita pracovního trhu je z velké části ovlivněna jeho institucionálním rámcem. Příliš vysoká ochrana pracovního trhu vede k nízké flexibilitě na trhu práce, ke snížení dynamiky tvorby nových pracovních míst a firmy nejsou ochotny brát na sebe rizika vyplývající z nových projektů.

7) Efektivita finančních trhů

„Vyšší úroveň služeb na finančních trzích vede k vyšší míře úspor a jejich lepší alokaci pro investiční projekty“ (MPO, 2009, str. 22). Rozvoj finančních trhů umožňuje lépe využít finanční služby a finanční zprostředkovatelé (banky, pojišťovny, nebankovní subjekty) vytváří podmínky pro obchodování s nižšími transakčními náklady. Efektivně využité finanční prostředky pak zpětně podporují lepší institucionální správu, technologické inovace a díky tomu také růst a konkurenceschopnost ekonomiky.

8) Technologické prostředí

Technologické prostředí, resp. moderní technologie se pro ekonomiku a její schopnost konkurovat, staly důležitým globálním aspektem. Představují přidanou hodnotu hospodářství a ukazují schopnost ekonomiky přijímat nové moderní technologie a také schopnost přelévání nových technologií i do malých a středních firem a do praktického života. Významné jsou především informační a telekomunikační technologie.

9) Inovace

Spolu s technologickým prostředím zejména inovace umožňují národním ekonomikám dosáhnout dlouhodobého úspěchu v globální znalostně orientované ekonomice. Motorem inovací je věda a výzkum, které se musí zapojit do evropské a světové spolupráce. Důležité konkurenční výhody je možné získat především díky vývoji nových produktů, a to vyžaduje prostředí, které z veřejného či soukromého sektoru podporuje inovační aktivitu, s důrazem na investice do vědy a výzkumu.

10) Podnikatelské prostředí

Podnikatelské prostředí ovlivňují všechny předchozí indikátory konkurenceschopnosti. Klíčová je také kvalita jeho regulace, zejména proto, že regulační opatření ovlivňuje náklady firem a jejich schopnost reagovat na tržní podněty. Ovlivňuje tak schopnost konkurovat domácím podnikům a také ekonomiky jako celku.

11) Investiční prostředí

Schopnost ekonomiky přilákat a udržet si zahraniční kapitál je předpokladem úspěšné hospodářské politiky a hnacím motorem rozvoje. Investoři nepřinášejí pouze finanční prostředky, ale také nové technologie, manažerské schopnosti, nové kontakty, změnu kultury prostředí, nové pracovní příležitosti a v neposlední řadě přispívají k potřebným institucionálním reformám.

Jak již bylo několikrát při výčtu faktorů ovlivňujících konkurenceschopnost zemí zmíněno, žádný z nich nepůsobí samostatně a bez vlivu na ostatní faktory. Čím lepších výsledků dosahuje země v jednotlivých ukazatelích, tím více konkurenceschopnou se stává v celkovém důsledku. Způsoby měření konkurenceschopnosti na národní a především regionální úrovni jsou dále popsány v následující kapitole.

3. Přístupy k měření a hodnocení konkurenceschopnosti krajů

Z první části práce vyplývá, že neexistuje pouze jedna definice konkurenceschopnosti. Samotné slovo konkurenceschopnost je vysvětlováno různými způsoby. Jde o jistou soutěž nadnárodních seskupení, států či regionů o maximální přitažlivost pro zahraniční investory, která jim přináší investice (tzn. fyzický kapitál), o snahu vytvořit co nejlepší podmínky domácím podnikatelům či přilákat zaměstnance (lidské zdroje). Snaží se o vytvoření potřebné infrastruktury (představující veřejný kapitál), o získání inovačního kapitálu zahrnující technologie a myšlenky a v neposlední řadě o přilákání veřejných zdrojů. To představuje určitý tlak na národní státy a samosprávy, které se snaží uspět. Jejich konkurenceschopnost spočívá v konkurenceschopnosti jednotlivých firem v regionu a jejich interakcí s vnějším prostředím. Všechny regiony však nedisponují hnacími silami rozvoje a nedosahují stejných výsledků.

Měřením dosažených výsledků rozvoje a následně měřením konkurenceschopnosti se zabývají mnohé instituce a světové organizace. „Posilování konkurenceschopnosti národních států a světových regionů nabylo povahy samostatné doktríny a metody jejího hodnocení se systematicky rozvíjejí a nabývají na sofistikovanosti a komplexnosti“ (Klvačová, 2008, str. 12). Existuje tak několik způsobů a používaných metod, pomocí kterých jsou jednotlivé celky hodnoceny a na základě kterých jsou sestavovány žebříčky hodnotící konkurenceschopnost té či oné země. Jednotlivé metody měření a hodnocení konkurenceschopnosti jsou předmětem zájmu této kapitoly.

3.1. Hodnocení konkurenceschopnosti podle světových organizací

V současné době nejkomplexnější ukazatel používá **Světové ekonomické fórum** (WEF). Index globální konkurenceschopnosti (Index světové konkurenceschopnosti), jehož autory jsou Jeffrey Sachs a John Mc Artur, byl poprvé publikován ve Zprávě o globální konkurenceschopnosti 2001 – 2002. Původně byl Index globální konkurenceschopnosti rozdělen do dvou indexů – Indexu současné hodnoty (CCI) a Indexu růstu konkurenceschopnosti (GCI). Zatímco první z nich hodnotil současný výkon ekonomiky, druhý hodnotil potenciál dané země pro růst konkurenceschopnosti. Přístup

byl však podrobován kritice, že mezi oběma indexy není velký rozdíl a faktory ovlivňující výsledky jednoho indexu nelze dostatečně oddělit od faktorů ovlivňujících druhý z nich. Dnes proto WEF publikuje pouze jeden souhrnný index – Index globální konkurenceschopnosti. Výchozím bodem pro sestavení indexu je předpoklad, že schopnost země dosahovat trvale udržitelného růstu je dána třemi klíčovými faktory, a to:

- 1) kvalitou makroekonomického prostředí
- 2) stavem veřejných institucí v dané zemi
- 3) technickým rozvojem

Faktory se ve výsledném pořadí promítnou v různém poměru důležitosti - index kvality makroekonomického prostředí váhou 50 % a index stavu veřejných institucí a index technického rozvoje váhou 25 % (Klvačová, 2008). Měření je založeno na sledování 90 indikátorů v rámci multikriteriálního hodnocení, které pracuje se dvěma základními soubory dat, jež představují měkká (tvořen systémem hodnocení dotázaných v rámci dotazníkového šetření) a tvrdá (měřitelná) data. Hodnoceno je 139 zemí světa.

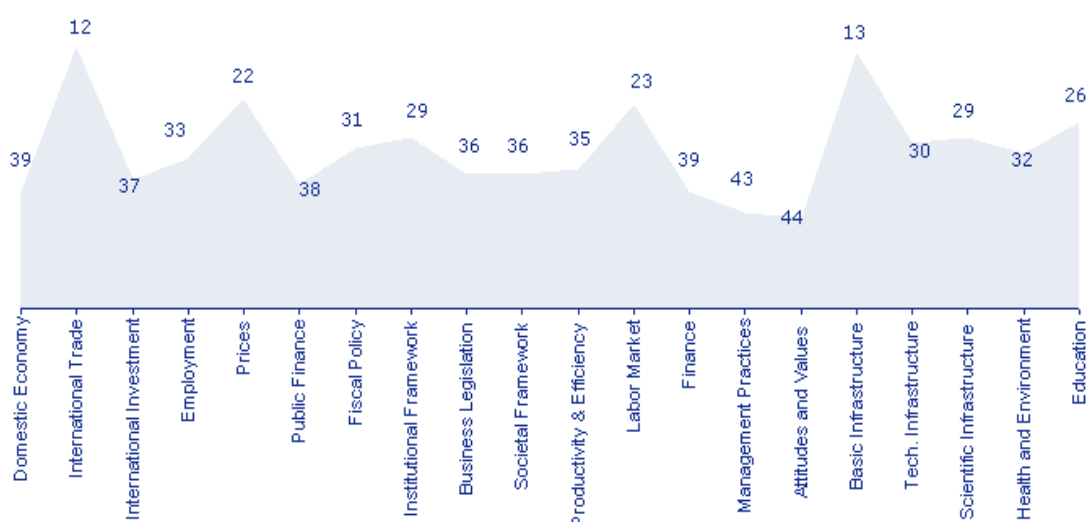
Další organizací sledující konkurenceschopnost zemí je **Mezinárodní institut pro rozvoj managementu (IMD)**, který každoročně zpracovává Světovou ročenku konkurenceschopnosti (World Competitiveness Yearbook). IMD zveřejňuje svůj žebříček zemí již od roku 1989. Během jeho vývoje roste počet indikátorů i počet sledovaných zemí. Pro všechny hodnocené země jsou zjišťovány dva druhy dat – zatímco tvrdá data jsou přebírána z mezinárodních, národních a regionálních statistik, druhý typ dat – měkká data jsou získávána prostřednictvím dotazníkového šetření. Cílem je analyzovat a srovnávat schopnost států vytvářet a udržovat příznivé podnikatelské prostředí nutné nejen pro ekonomické aktivity podniků, ale i pro globálně konkurenceschopné podnikání. Celkové hodnocení se opírá o čtyři hlavní faktory konkurenceschopnosti, kterými jsou:

- 1) Ekonomická výkonnost, která je sledována na základě makroekonomických indikátorů, zahrnující domácí ekonomiku, mezinárodní obchod, mezinárodní investice, zaměstnanost a vývoj cen.
- 2) Efektivnost fungování vlády, zahrnující oblast veřejných financí, fiskální politiky, institucionálního a sociálního rámce a legislativy, vč. vytváření prokonkurenčních podmínek.

- 3) Efektivnost fungování podniků sledující produktivitu, trh práce, finance, praktiky managementu a hodnoty a postoje podniku zejména ve vztahu k inovacím a ziskovosti.
- 4) Infrastruktura, která je sledována na úrovni základní, vědecké a technologické infrastruktury, vč. zdraví a životního prostředí a vzdělávání (Plchová, 2005).

Tato dílčí kritéria ovlivňující základní faktory konkurenceschopnosti tvoří tzv. krajinu konkurenceschopnosti, která je znázorněna na Obr. 3.1.

Obr. 3.1 Krajina konkurenceschopnosti podle IMD pro Českou republiku

Zdroj: IMD, 2011

Krajina konkurenceschopnosti znázorňuje pořadí země v rámci jednotlivých oblastí ukazatelů konkurenceschopnosti. Česká republika dosahuje nejlepšího pořadí v rámci sledovaných zemí v oblasti mezinárodního obchodu (12. místo) a v oblasti základní infrastruktury (13. místo). Naopak nejhorší postavení zaujímá v oblasti hodnot a postojů (44. místo).

Hodnocení na základě sestavovaných žebříčků zemí je podrobováno kritice a kritici hovoří, že se nejedná o objektivní hodnocení daných ekonomik. „Pořadí lze ovlivňovat výběrem sledovaných dílčích kritérií, na jejichž základě jsou potom celkové žebříčky konkurenceschopnosti konstruovány. Pro vlády zemí, které jsou v žebříčcích konkurenceschopnosti zařazeny, pak plyne závěr, že sice mohou sledovat umístění svých

ekonomik v těchto žebříčcích a změny tohoto umístění v čase, avšak tyto informace by dotyčné vlády neměly považovat za spolehlivé vodítko pro provádění své hospodářské politiky a pro přijímání opatření ke zvyšování konkurenceschopnosti, a to ani v případě, kdy se tyto vlády ocitají pod tlakem mezinárodních či nadnárodních ekonomických organizací a institucí, které na změny umístění zemí v žebříčcích také upozorňují a vydávají na jejich základě hospodářskopolitická doporučení zemím s horším či zhoršujícím se umístěním“ (Malý, 2008, str. 63).

V hodnocení konkurenceschopnosti nezaostává ani **Evropská unie**. Prvním dokumentem, ve kterém Unie zabývala otázkou konkurenceschopnosti, je Bílá kniha: Růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost, kterou Evropská komise schválila v roce 1993. Bílá kniha obsahovala analýzu a řešení otázek ekonomického růstu, konkurenceschopnosti a zaměstnanosti, snahu o zajištění růstu produktivity a zlepšování životní úrovně. Od roku 1997 jsou vydávány Výroční zprávy o konkurenceschopnosti Evropské unie, které představují analytickou studii klíčových faktorů a vývoje konkurenceschopnosti. Zprávy se zaměřují na analýzu otázek související s vývojem produktivity, která je klíčovým ukazatelem konkurenceschopnosti v dlouhodobém horizontu, a výsledky studií jsou důležité pro směřování hospodářských politik členských zemí. Zprávy se staly pevnou analytickou oporou mikroekonomického pilíře Lisabonské strategie (EK, 2006). V roce 1999 byla přijata Šestá periodická zpráva o vývoji regionů, která definovala faktory konkurenceschopnosti, zvyšující produktivitu a zaměstnanost. Těmi faktory jsou struktura ekonomických aktivit, úroveň inovací, stupeň dostupnosti regionu a úroveň dosažené vzdělanosti pracovních sil.

Významným krokem ke zvýšení konkurenceschopnosti EU zejména vůči USA a Japonsku, bylo vytvoření a přijetí Lisabonské strategie v roce 2000. Evropská unie si vytkla cíl stát se do roku 2010 nejvíce konkurenceschopnou ekonomikou světa, založenou na znalostech. Strategie obsahuje osm hlavních částí: vytvoření informační společnosti pro všechny, vytvoření evropského výzkumného prostoru, odstranění překážek pro podnikání – zejména pro malé a střední podniky, provedení ekonomické reformy spojené s dokončením vnitřního trhu, vytvoření integrovaných finančních trhů, lepší koordinace makroekonomické politiky, provádění aktivní politiky zaměstnanosti a modernizace evropského sociálního modelu. Na zasedání ve Stockholmu v roce 2001 přibyla ještě jedna oblast zahrnující udržitelný rozvoj a kvalitu života. Počátkem roku 2005

byly vytyčené cíle zejména díky jejich nereálnému naplnění v roce 2000 podrobeny kritice a následně přehodnoceny. Strategie byla soustředěna do hlavních priorit, kterými se staly ekonomický růst a stimulace zaměstnanosti. Pro ekonomický růst je rozhodující podpora znalostí a inovací a také otevření trhů a zjednodušení regulačního prostředí. Pro zajištění koordinace mezi cílem Unie a jednotlivými členskými státy byl vytvořen Lisabonský akční program, na který navazují národní akční plány růstu a zaměstnanosti, které vytyčily nezbytné reformy pro jednotlivé země (CES VŠEM, 2005).

Pro následná hodnocení pokroku byla v rámci Eurostatu vytvořena široká škála strukturálních ukazatelů regionálních disparit. V průběhu tříletého vývoje byl sestaven seznam 42 ukazatelů sledujících 6 oblastí:

- 1) národohospodářské ukazatele,
- 2) zaměstnanost,
- 3) inovace a výzkum,
- 4) ekonomická reforma,
- 5) sociální soudržnost
- 6) životní prostředí (ČSÚ, 2006).

V roce 2004 došlo v rámci střednědobého hodnocení naplňování cílů Lisabonské strategie k zásadní redukci počtu strukturálních ukazatelů na 14 základních „core“ ukazatelů. Jedná se o tzv. short-list strukturálních ukazatelů. Vybraných 14 indikátorů pokrývá všechny pilíře Lisabonského procesu – ekonomický, sociální i environmentální. Výsledná skupina strukturálních ukazatelů, které jsou součástí Jarních zpráv Evropské komise, a které poprvé zahrnují vedle členských zemí Unie data přistupujících států, byla schválena Evropskou radou v Bruselu v prosinci 2003 (Melecký, 2007). Strukturu základních strukturálních indikátorů znázorňuje Tab. 3.1.

Tab. 3.1 Short-list základních strukturálních ukazatelů

1) Obecné ekonomické prostředí	2) Zaměstnanost
<ul style="list-style-type: none"> ➤ HDP na obyvatele v PPS ➤ Produktivita práce na zaměstnanou osobu 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Míra zaměstnanosti ➤ Míra zaměstnanosti starších pracovníků
3) Inovace a výzkum	4) Ekonomická reforma
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj ➤ Úroveň dosaženého vzdělání mládeže 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Srovnání cenové úrovně konečné spotřeby domácností vč. nepřímých daní ➤ Podnikové investice
5) Sociální soudržnost	6) Životní prostředí
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Míra rizika chudoby ➤ Rozptýlení regionální míry zaměstnanosti ➤ Míra dlouhodobé nezaměstnanosti 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Emise skleníkových plynů ➤ Energetická náročnost národního hospodářství ➤ Objem nákladní dopravy k HDP

Zdroj: Český statistický úřad, vlastní úprava

HDP na obyvatele v PPS (standard kupní síly) je přepočten vytvořeného HDP v rámci Evropského srovnávacího programu. Je vyjadřován relací k průměru EU-27, který představuje 100 %. **Produktivita práce na zaměstnanou osobu** je vyjadřována jako HDP v PPS na jednu zaměstnanou osobu.

V druhé oblasti jsou sledovány dva ukazatele, a to míra zaměstnanosti a míra zaměstnanosti starších pracovníků. **Míra zaměstnanosti** vyjadřuje podíl zaměstnaných osob (může být vyjadřována zvlášť pro muže a ženy, i pro obě pohlaví celkem) ve věkové skupině 15 – 64 let. **Míra nezaměstnanosti starších pracovníků** představuje podíl zaměstnaných osob ve věku 55 – 64 let.

V oblasti inovace a výzkum jsou sledovány **hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj**, které jsou vyjadřovány velikostí podílu hrubých výdajů plynoucích do této oblasti na HDP. **Úroveň dosaženého vzdělání mládeže** představuje procento obyvatelstva ve věku 20 – 24 let, které má alespoň vyšší střední vzdělání.

Oblast ekonomická reforma zahrnuje ukazatele cenové úrovně konečné spotřeby domácností a **podnikových investic**. Relativní cenová úroveň představuje cenovou úroveň celkové spotřeby domácností včetně nepřímých daní. Podnikové investice jsou hodnoceny

na základě kapitálových investic do soukromého sektoru, vyjadřované jako procento k HDP.

V páté oblasti je sledována **míra rizika chudoby**, která je vyjadřována jako podíl osob s příjmem pod hranicí chudoby po sociálních transferech. Hranice chudoby je stanovena jako 60 % národního mediánového disponibilního příjmu po sociálních transferech. **Rozptýlení regionální míry zaměstnanosti** je vykazována pro věkovou skupinu 15 – 64 let a je nulová, pokud je zaměstnanost mezi regiony rozptýlena rovnoměrně a míry zaměstnanosti v jednotlivých regionech se neliší. Posledním ukazatelem v této oblasti je **míra dlouhodobé nezaměstnanosti**. Míra nezaměstnanosti je vyjadřována jako podíl dlouhodobě nezaměstnaných¹⁶ na celkovém počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva.

V oblasti životního prostředí jsou sledovány **ukazatele emisí skleníkových plynů**, kam jsou zahrnovány celkové emise 6 hlavních skleníkových plynů uvedených v Kjótském protokolu. Dále **energetická náročnost národního hospodářství** je vyjadřována jako hrubá spotřeba energie v zemi dělená HDP (ve stálých cenách) a **objem nákladní dopravy k HDP**, jenž je představován indexem objemu nákladní dopravy v zemi vztahující se k HDP.

Strukturální ukazatele lze však použít především pro srovnání postavení jednotlivých ekonomik členských zemí v rámci Unie nebo pro srovnání Unie jako celku vůči jiným státům. Na úrovni jednotlivých zemí, resp. regionů mají při posuzování disparit velmi nízkou vypovídací schopnost, resp. většina ukazatelů není na úrovni regionů NUTS 3 vykazována.

Na Lisabonskou strategii navazuje **Strategie Evropa 2020** s podtitulem Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, která je určitou reakcí evropských představitelů na hospodářskou krizi a silnou provázanost evropských ekonomik. Obsahuje vizi evropského sociálně tržního systému hospodářství pro 21. století bez uplatňování univerzálního přístupu. Tzn., že každá země má pouze určitý návod, do jakých oblastí směřovat svoji aktivitu a strategii si přizpůsobí své konkrétní situaci (EK, 2010). V březnu 2010 Evropská rada schválila 5 hlavních cílů Strategie Evropa 2020 v rámci tří vzájemně

---

¹⁶ Dlouhodobě nezaměstnaným je osoba starší 15 let, nežijící v kolektivních zařízeních a je k dispozici okamžitě, popř. do 14 dnů, pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání (ČSÚ, 2011).

se posilujících priorit. Mezi priority patří: Inteligentní růst (rozvoj ekonomiky založené na znalostech a inovacích), udržitelný růst (podpora konkurenceschopnější a ekologičtější ekonomiky méně náročné na zdroje) a růst podporující začlenění (tzn. podpora ekonomiky s vysokou zaměstnaností, která se bude vyznačovat sociální a územní soudržností). Komise pro lepší měřitelnost výsledků navrhla 5 základních cílů (EK, 2010), a to:

- 1) Míra zaměstnanosti u osob ve věku 20 – 64 let by se měla zvýšit ze současných 69 % na nejméně 75 %, mimo jiné prostřednictvím aktivnějšího zapojení žen, starších pracovníků a větší integrace migrujících pracovních sil
- 2) 3 % HDP by měla být investována do výzkumu a vývoje, zejména pro zlepšení podmínek pro soukromý výzkum a vývoj v EU
- 3) Dosažení cílů 20-20-20 v oblasti klimatu a energie, tedy snížení emisí skleníkových plynů nejméně o 20 % oproti úrovni v roce 1990, zvýšit podíl obnovitelných zdrojů energie v konečné spotřebě na 20 % a zvýšit energetickou účinnost o 20 %.
- 4) Snížit míru předčasného ukončení školní docházky ze současných 15 % na 10 % a zvýšit podíl osob ve věku 30 – 34 let, které ukončily terciární vzdělání z 31 % na 40 %
- 5) Snížit počet obyvatel žijících pod vnitrostátní hranicí chudoby o 25 %.

Z pohledu konkurenceschopnosti je stěžejní zejména priorita podporující růst. Evropská unie by měla zvyšovat svoji konkurenceschopnost prostřednictvím vyšší produktivity ve vztahu k hlavním obchodním partnerům. „Prosperita Evropy se opírá o obchod, celosvětový vývoz a dovážené vstupy, stejně jako o konečné výrobky“ (EK, 2010, str. 16). Podle EK úspěch představuje především udržení vedoucí pozice na trhu s ekologickým řešením, kde se EU považuje za průkopníka. Prostředkem k dosažení tohoto cíle je zajištění účinného využívání zdrojů v celé ekonomice a odstranění překážek v klíčových síťových infrastrukturách, které by přineslo větší konkurenceschopnost průmyslu. Vše je doplňováno vyšší zaměstnaností, a to zejména žen a starších pracovníků a zvýšením dovedností a prodloužením produktivního období zaměstnanců.

3.2. Hodnocení konkurenceschopnosti v České republice

Téma konkurenceschopnost národních hospodářství se dostává do popředí zájmu zejména v posledním desetiletí. Sledování a vyhodnocování konkurenceschopnosti zejména vůči hlavním konkurentům na světovém poli se začíná v tomto období ve vyspělých ekonomikách institucionalizovat a vznikají rady pro konkurenceschopnost, které vydávají hodnotící zprávy, na jejichž základě jsou přijímána hospodářskopolitická opatření zemí. Hodnotící zprávy jsou jednak vydávány světovými organizacemi, ale také samotná Česká republika vypracovává na základě vybraných kritérií hodnocení vývoje ekonomiky a konkurenceschopnosti.

Dlouhodobou prosperitou české ekonomiky a vytvářením strategií pro jednotlivé klíčové obory se zabývá **Ministerstvo průmyslu a obchodu**. V oblasti konkurenceschopnosti MPO v rámci analytické fáze jeho prací vypracovává Analýzu konkurenceschopnosti ČR, vycházející z definice OECD, která představuje základní příčiny, hrozby a příležitosti pro českou ekonomiku ve světovém kontextu. Ve strategické fázi pak chce MPO ve spolupráci s odborníky, vládou a veřejností zpracovat Strategii konkurenceschopnosti ČR, která by obsahovala dlouhodobé cíle pro jednotlivé pilíře ekonomiky a kde by byly nastaveny dlouhodobé nástroje pro jejich dosažení. Hodnocení konkurenceschopnosti ČR vychází z jedenácti pilířové struktury Světového ekonomického fóra (WEF) a jeho Zpráv o globální konkurenceschopnosti. Analyticky je pak hodnocení rozděleno do tří fází rozvoje:

- 1) Základní fáze rozvoje, kde jsou zahrnuty pilíře Instituce, Infrastruktura, Makroekonomická stabilita a Zdraví a základní vzdělání.
- 2) Druhá fáze rozvoje – Efektivita, kam spadají pilíře Odborná kvalifikace, Efektivita trhu práce, Efektivita finančních trhů a Technologické prostředí.
- 3) Třetí fáze rozvoje – Inovace, která obsahuje pilíře Inovace, Podnikatelské prostředí a Investiční prostředí (MPO, 2011).

Ministerstvo průmyslu a obchodu není jedinou institucí zabývající se konkurenceschopností české ekonomiky. Ročenka konkurenceschopnosti je ve spolupráci s IMD již od roku 2002 vypracovává také **Akademii věd ČR** spolu s Karlovou univerzitou v Praze (Lízal, 2002). **Centrem ekonomických studií VŠEM** je vydávána Ročenka konkurenceschopnosti České republiky, která hodnotí růstovou

výkonnost a stabilitu, institucionální kvalitu, strukturální konkurenceschopnost¹⁷, inovační výkonnost, kvalitu lidských zdrojů, které představují kvalitativní determinanty dlouhodobé růstové výkonnosti a konkurenceschopnost. Ročenka představuje také výzvy pro Českou republiku. Výzkumné aktivity CES VŠEM se zaměřují zejména na analýzu předpokladů a výsledků růstové výkonnosti a kvalitativní konkurenceschopnosti české ekonomiky v mezinárodním srovnání, a to zejména v rámci Evropské unie (CES VŠEM, 2011).

Komplexní analýzou zdrojů a výsledků konkurenční schopnosti České republiky a identifikací souvisejících hospodářskopolitických implikací se zabývá **Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky** při Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity v Brně. „Centrum výzkumu je koncipováno jako analytické pracoviště zaměřené na aplikaci sociálně-vědních poznatků v oblasti konkurenční schopnosti při hodnocení jejich předpokladů a výsledů v ČR a jejich hospodářskopolitických implikací v návaznosti na plnění cílů Lisabonské strategie (CVKS, 2011). Jejich analýza je rozčleněna do čtyř komponent, které pokrývají klíčové oblasti problematiky, jedná se o:

- 1) růstovou výkonnost a stabilitu,
- 2) institucionální kvalitu,
- 3) inovační výkonnost a kvalitu lidských zdrojů.

Oblast Růstová výkonnost a stabilita analyzuje hospodářský růst ČR v mezinárodním kontextu. Napomáhá objasnit zjištěné rozdíly k ostatním zemím EU a příčiny zaostávání české ekonomiky. Oblast institucionální kvalita hodnotí kvalitativní ukazatele konkurenceschopnosti – kvalitu správy a kvalitu podnikatelského prostředí ve vztahu k výkonnostním charakteristikám na podnikové úrovni. Oblast inovační výkonnost je zaměřena na hodnocení kvalitativní úrovně ekonomických aktivit, zejména z hlediska využití vlastních inovačních schopností a zkoumá jejich závislost na vnějších zdrojích technologických znalostí. Součástí je také identifikace jejich meziodvětvových odlišností ve vztahu k vykazovaným výkonnostním charakteristikám. Poslední, čtvrtá oblast kvalita lidských zdrojů hodnotí jejich úroveň a strukturu kvalifikační nabídky a poptávky vč. vzdělávacích příležitostí představující možnost jejich zlepšení, jejich

---

¹⁷ Strukturální konkurenceschopnost vyjadřuje globalizaci obchodu a investic, odvětvovou konkurenceschopnost a regionální konkurenceschopnost.

využití v rámci celoživotního vzdělávání jako podmínky schopnosti přizpůsobení se současným kvalifikačním nárokům. Výstupem centra je vytvoření metodologie analýzy a hodnocení konkurenční schopnosti české ekonomiky ve formě komplexních zpráv (CVKS, 2011).

3.3. Metody měření a hodnocení konkurenceschopnosti regionů

Když se zaměřím na samotné hodnocení konkurenceschopnosti jednotlivých regionů, i zde existuje několik možných postupů. Jednotlivé metody měření konkurenceschopnosti regionů se však potýkají s nedostatkem regionální dat, nedostatečným počtem ukazatelů nebo nedostatečnou délkou časové řady (Šlehoferová, 2010). I přesto však existuje několik používaných metod, které umožňují porovnat regionální konkurenceschopnost na základě srovnatelného základu dat a informací. Jednou z nich jsou již zmíněné strukturální ukazatele, které však mají dobrou vypovídací schopnost pouze do úrovně NUTS 2, pro úroveň NUTS 3 je velkým problémem nedostatek regionálních dat, která nejsou pro tuto úroveň v mnohých případech vůbec vykazována.

Možnost, jak měřit konkurenceschopnost ekonomik, představuje nástroj Světové banky **Matice znalostního hodnocení** (Knowledge Assessment Matrix), která srovnává hodnoty dosažené ve 4 pilířích znalostní ekonomiky, a to v oblasti:

- 1) kvality správy,
- 2) lidských zdrojů,
- 3) inovačního systému,
- 4) informačních a komunikačních technologií.

Matice zejména umožňuje ohodnotit připravenost jednotlivých zemí na znalostní ekonomiky, ale také srovnat vytvořených „znalostí“ a využití výsledků pro rozvojový program na pomoc zemím při přechodu k ekonomice založené na znalostech. Hodnocení je prováděno na základě více než 80 strukturálních a kvalitativních proměnných, jimiž je možné měřit výkon přes 130 zemí. Matice je vhodná pro měření dosažení strategického cíle Lisabonské strategie stát se nejkonkurenceschopnější ekonomikou založenou na znalostech. Pro stimulaci znalostní ekonomiky je však důležitá také ekonomická

stabilita a vyspělost země. Strukturu ukazatelů Matice znalostního hodnocení znázorňuje následující tabulka.

Tab. 3.2 Matice znalostního hodnocení a její ukazatele

Oblast zájmu	Sledované parametry
Kvalita správy	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Právní řád a výkonnost vlády ➤ Demokracie ➤ Politická stabilita ➤ Kontrola korupce ➤ Kvalita regulace ➤ Studující ženy SŠ/VŠ ➤ Rovnost příležitostí
Lidské zdroje	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výdaje na vzdělání ➤ Přístup k internetu ➤ Délka života ➤ Počet studentů na SŠ/VŠ ➤ Délka vzdělání ➤ Gramotnost ➤ Kvalita vzdělání
Inovační systém¹⁸	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Výdaje na vědu a výzkum ➤ Počet studentů přírodovědeckých a technických oborů ➤ Výdaje na licence a příjem z licencí, patenty ➤ Příliv a odliv přímých zahraničních investic ➤ Spolupráce mezi podniky a univerzitami ➤ Vývoj hightech technologií a jejich absorpce
Informační a komunikační technologie	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Kapacita internetu ➤ Počet domácností s TV, PC, telefonními linkami ➤ ICT výdaje ➤ e-Government

Zdroj: Klvačová, 2008, úprava vlastní

Pro vyjádření regionální konkurenceschopnosti se uvádí také **index regionální konkurenceschopnosti**, který sleduje tři oblasti zájmu:

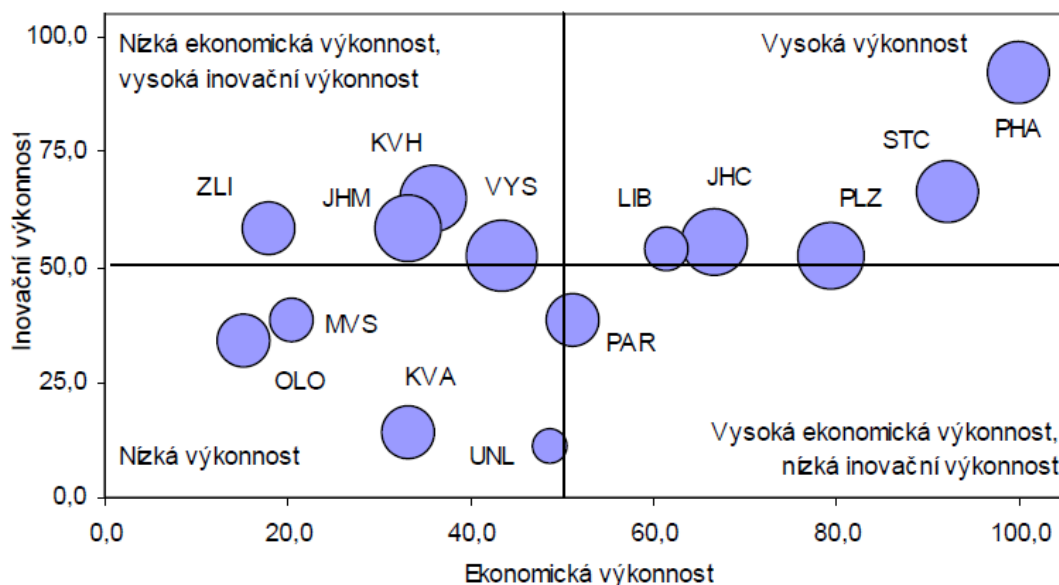
- 1) ekonomickou výkonnost regionu,
- 2) regionální inovační systém,
- 3) kvalitu života v regionu.

¹⁸ Inovační systém zahrnuje síť institucí, pravidel a procedur, které ovlivňují získávání a využívání znalostí.

Ekonomická výkonnost je hodnocena na základě třech ukazatelů, kterými jsou: hrubý domácí produkt na obyvatele, míra nezaměstnanosti (dle VŠPS) a přímé zahraniční investice plynoucí do regionu na obyvatele. **Regionální inovační systém** je hodnocen na základě velikosti výdajů na výzkum a vývoj na obyvatele, výdajů na pracovníky v oblasti vědy a výzkumu, podílu podnikatelů na celkovém počtu obyvatel, podílu obyvatelů s vysokoškolským vzděláním a podílu zaměstnanosti s vysokou a vyšší kvalitativní náročností zaměstnanců. **Oblast kvality života** je hodnocena pomocí podílu trestných činů na 1 000 obyvatel, využití internetu jednotlivcem vyjádřené procentem populace, průměrné doby pracovní neschopnosti v počtu dní a emisí oxidu siřičitého v tunách na km².

Index může být sestaven jednak pro dosaženou úroveň v regionu, ale i sledovat dynamiku vývoje v jednotlivých kategoriích. Pořadí regionů je ohodnoceno prostřednictvím percentil vyjadřujících procento regionů, které u sledovaného ukazatele dosahují horších hodnot než sledovaný region. Z průměru výsledků v dílčích kategoriích je sestaven index regionální konkurenceschopnosti (Kahoun, Kadeřábková, 2008). Hodnoty vyjadřující průměry percentil za jednotlivé ukazatele jsou následně prezentovány v podobě matice konkurenční výhody (Obr. 3.2), který v tomto případě zachycuje regionální konkurenceschopnost ČR v roce 2004.

Obr. 3.2 Příklad využití matice konkurenční výhody dle indexu regionální konkurenceschopnosti

Zdroj: Kadeřábková, Rojíček (2006)

Metoda, kterou jsem se rozhodla využít pro srovnání konkurenceschopnosti krajů České republiky, byla popsána Centrem ekonomických studií Vysoké školy ekonomie a managementu (CES VŠEM). Jedná se o metodu založenou na vícekritériálním hodnocení postavenou na relativně široké základně regionálních dat. Metoda srovnává konkurenceschopnosti pomocí makroekonomických n-úhelníků¹⁹. Pro měření jsou využívány tři skupiny ukazatelů:

- 1) makroekonomická výkonnost,
- 2) inovační výkonnost (oblast růstového potenciálu),
- 3) kvalita života (hmotné a nehmotné statky, produkce veřejného sektoru).

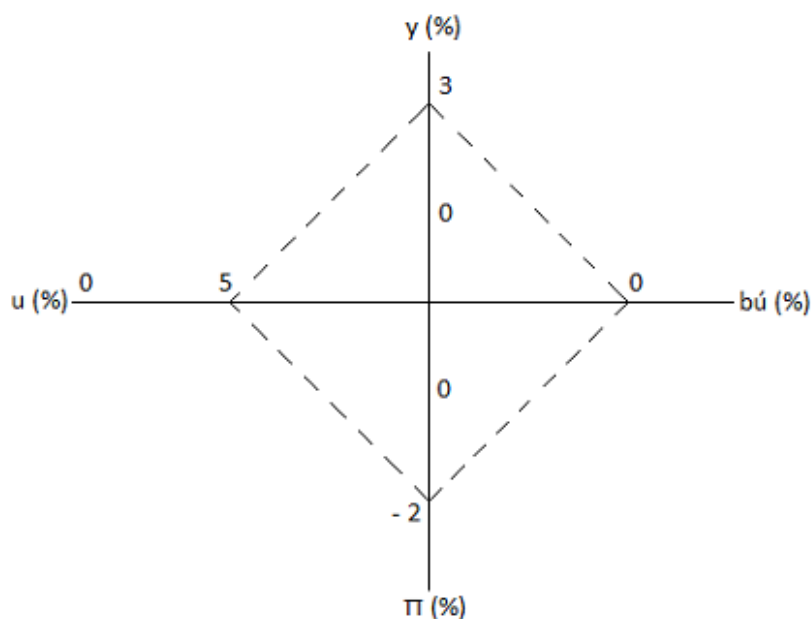
Každá oblast zahrnuje 7 ukazatelů, které jsou běžně dostupné v regionálních statistikách. Metoda ideově vychází z magického čtyřúhelníku, na jehož základě je vyhodnocována vyspělost národních ekonomik.

Tzv. magický čtyřúhelník je velmi jednoduchý a přehledný způsob grafického zachycení základních hospodářsko-politických cílů. Vrcholy magického čtyřúhelníku jsou standardně tvořeny těmito makroekonomickými veličinami: meziprocentním tempem růstu reálného produktu, průměrnou roční mírou nezaměstnanosti, průměrnou roční mírou inflace a podílem salda běžného účtu platební bilance na nominálním produktu (Kliková, Kotlán, 2003).

---

¹⁹ Metoda byla využita D. Martinčíkem pro srovnání regionálního rozvoje Plzeňského kraje. M. Šlehoferová pak pomocí této metody prezentovala determinanty konkurenceschopnosti krajů ČR.

Obr. 3.3 Základní verze magického čtyřúhelníku

Zdroj: Žák, 2006, vlastní zpracování

Přerušovaná čára znázorňuje optimální hodnoty sledovaných ukazatelů, které jsou průměrnými hodnotami pro vyspělé země OECD. Čím více se bude magický čtyřúhelník sledované oblasti blížit optimální linii magického čtyřúhelníku, tím lze považovat hospodářskou politiku za úspěšnější a účinnější (Kliková, Kotlán, 2003).

Na stejném principu funguje i metoda srovnání vyspělosti regionů pomocí makroekonomických n-úhelníků. Je zavedena určitá optimální nebo žádoucí úroveň cílů a provedeno srovnání skutečné hodnoty pro daný region a optima. Lepší než stanovení optimálních hodnot se však jeví vztáhnout veškeré použité ukazatele k určité bázi. Díky tomu metoda umožňuje zachytit vývoj vybraného regionu v čase a srovnání jednotlivých regionů za určité sledované období. Jednotlivé hodnoty jsou vyjádřeny v poměru ke střednímu počtu obyvatel regionu a jsou přepočteny na procenta tak, aby bazický údaj (např. velikost ukazatelů v analyzovaném kraji v prvním sledovaném období nebo velikost ukazatele celé ČR v příslušném roce) představoval 100 % (Martinčík, 2008). Použité ukazatele znázorňuje tabulka 3.3.

Tab. 3.3 Ukazatele makroekonomického n-úhelníku

Skupina ukazatelů	Ukazatel	
Makroekonomická výkonnost	MA1/KZ7	Dokončené byty
	MA2	Reálný čistý disponibilní důchod
	MA3	Průměrná hrubá mzda
	MA4	Obecná míra zaměstnanosti
	MA5	Reálný HDP
	MA6	Reálná hrubá přidaná hodnota
	MA7/RP1	Reálná tvorba fixního kapitálu
Inovační výkonnost	MA7/RP1	Reálná tvorba fixního kapitálu
	RP2	Počet podnikatelských subjektů
	RP3	Struktura zaměstnanosti
	RP4	Počet studentů VŠ
	RP5	Nově narození
	RP6	Věková struktura
	RP7/KZ1	Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc
Kvalita života	RP7/KZ1	Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc
	KZ2	Znečištění životního prostředí
	KZ3	Počet trestných činů
	KZ4	Počet kulturních zařízení
	KZ5	Počet lékařů
	KZ6	Evidovaná osobní vozidla
	MA1/KZ7	Dokončené byty

Zdroj: Martinčík, 2008, úprava vlastní

První oblast zahrnuje ukazatele Makroekonomické výkonnosti. Tato oblast se v menších obměnách objevuje i u výše uvedených metod měření konkurenceschopnosti. Mezi základní makroekonomické ukazatele bezesporu patří **Reálný HDP** (resp. výše HDP v PPS). Autor metody využil pro vyjádření tohoto ukazatele nominální hrubý domácí produkt²⁰ na obyvatele dělený celorepublikovým indexem spotřebitelských cen ve spotřebitelské sféře (přepočet je nutný zejména z důvodu, že autor v příspěvku srovnává vývoj Plzeňského kraje v čase). Díky tomu, že pro srovnání nevytvářím časovou řadu, ale porovnávám dosažené výsledky v rámci jednotlivých krajů mezi sebou v jednom roce,

²⁰ Nominální HDP je ukazatel v běžných (skutečných) cenách, naproti tomu reálný HDP představuje ukazatel ve stálých cenách, tzn., že ukazatel je očištěný od inflace a zvýšení reálného HDP naznačuje skutečný nárůst fyzického objemu produktu během sledovaného období.

přistoupila jsem ke zjednodušení výpočtu tohoto ukazatele a porovnávám HDP v PPS²¹. HDP vyjadřuje produkt vytvořený v regionu, který přitahuje investory, kteří mohou vyvolat větší zájem o pracovní sílu a tím podpořit růst zaměstnanosti v regionu. Použití ukazatele HDP je omezeno meziregionálními transfery či dojížděnkou do zaměstnání, tzn., že vytvořené HDP nemusí být využito v regionu, kde vzniká.

S podobnou vypovídací schopností jako hrubý domácí produkt je v metodě využíván ukazatel **reálné hrubé přidané hodnoty na obyvatele**. „Hrubá přidaná hodnota představuje nově vytvořenou hodnotu, kterou získávají institucionální jednotky z používání svých výrobních kapacit. Je stanovena jako rozdíl mezi celkovou produkcí, oceněnou v základních cenách a mezispotřebou, oceněnou v kupních cenách“ (Informační portál pro inovace, 2009). V podstatě vyjadřuje objem vložené práce, na jejíž výši má vliv ocenění výstupů, vstupů a efektivnost hospodářské činnosti podnikatelských subjektů. Výše hrubé přidané hodnoty nepřímo vypovídá o úrovni mechanizace, efektivním využívání technologií a o produktivitě práce. (Živělová, Jánský, 2007).

S vytvořeným HDP souvisí i další ukazatel, a to **obecná míra nezaměstnanosti**, která vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných osob na celkové pracovní síle, kterou představují všichni zaměstnaní i nezaměstnaní. Vychází z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS), které je prováděno v náhodně vybraných bytech. Nezaměstnanost je počítána pro věkovou skupinu 15 a více let.²² Vztah mezi nezaměstnaností a výší HDP vysvětluje Okunův zákon²³, který však nemusí v regionech plně platit. Obecně však platí, že rostoucí nezaměstnanost přináší pomalejší růst HDP a naopak.

Trh práce ovlivňuje i další ukazatel, jímž je **průměrná hrubá mzda**, která představuje průměr hrubých mezd zaměstnaných pracovníků bez ostatních osobních nákladů připadající na jednoho zaměstnance za měsíc. Jedná se o hrubé mzdy, tj. před snížením o pojistné na všeobecné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, zálohové

---

²¹ Ukazatel HDP v PPS je pro měření rozvoje a konkurenceschopnosti regionů využíván také Evropskou unií v rámci strukturálních ukazatelů. Jedná se o HDP v přepočtu na hlavu v tzv. standardech kupní síly (PPS), což je uměle vytvořená jednotka realizovaná pouze za národní úroveň v rámci Evropského srovnávacího programu. HDP v PPS je hojně využíván při mezinárodních srovnáních.

²² Český statistický úřad používá jinou metodiku pro výpočet obecné míry nezaměstnanosti než Eurostat. Na rozdíl od Eurostatu, který počítá obecnou míru nezaměstnanosti pro věkovou skupinu od 15 do 74 let, nemá omezenou horní věkovou hranici pro zařazení do výpočtu.

²³ Okunův zákon říká, že každý procentní pokles HDP pod svůj potenciál znamená nárůst nezaměstnanosti o půl procentního bodu a naopak (Slaný, 2009).

splátky daně z příjmu fyzických osob a další zákonné nebo se zaměstnancem dohodnuté zálohy.

Počet dokončených bytů na jednoho obyvatele reprezentuje celkový makroekonomický výkon kraje a kvalitu života obyvatel v daném kraji. Počet dokončených bytů na jednoho obyvatele je výsledkem vydělení celkového počtu dokončených bytů v kraji středním stavem obyvatel (tj. údaj k 1. 7. příslušného roku). Ukazatel ovlivňuje sídelní strukturu kraje a může být ovlivňován bytovou politikou, uplatňovanou v kraji. Rostoucí trend výstavby je projevem zvyšující se životní úrovně a vhodné občanské a technické vybavenosti, která je atraktivní pro obyvatele.

Reálný čistý disponibilní důchod na obyvatele je ukazatelem celkového makroekonomického výkonu daného kraje. Naznačuje úroveň materiálního bohatství domácností trvale bydlících v regionu. Ukazatel je výsledkem druhotného přerozdělení prvotních důchodů, kde důležitou roli hrají na straně příjmů sociální dávky (zejména dávky důchodového zabezpečení, dávky státní sociální podpory, nemocenské dávky a podpory v nezaměstnanosti) a na straně výdajů domácností běžné daně a zdravotní a sociální pojištění (Kahoun, 2010).

Růstový faktor daného regionu představuje **reálná tvorba fixního kapitálu na obyvatele**, která představuje nové investice, rekonstrukce, modernizace, nákupy a bezplatné nabytí dlouhodobého majetku po odečtu jejich prodeje a bezplatných předání. Investice do fixního kapitálu neovlivňují pouze současný výkon ekonomiky, ale i její výkon v budoucnu, její ekonomický růst a také růst životní úrovně obyvatel. Výkonnější a silnější regiony mají větší míru obnovy fixního kapitálu. Ukazatel tvorby fixního kapitálu na obyvatele spadá do dvou oblastí metody – do oblasti makroekonomického výkonu a do oblasti růstového potenciálu.

Oblast růstového potenciálu vyjadřuje také **počet podnikatelských subjektů na obyvatele** - ukazatel schopnosti ekonomického růstu a podnikavosti. Podnikatelské subjekty spolu s jejich vazbami vytvářenými s vnějším okolím tvoří ekonomickou základnu určující rozvoj regionu. Pro získání hodnoty tohoto ukazatele jsou brány v úvahu pouze obchodní společnosti a soukromí podnikatelé – fyzické osoby. V dřívější době hráli stěžejní roli velké místní firmy, které udávaly vývoj produktivity regionu a zaměstnanosti. V současné době však dochází ke zvýšení významu malých a středních

fírem, které na území mohou vytvářet dobré podnikatelské klima, podněcující jeho vyšší konkurenceschopnost díky větší flexibilitě a vytváření nových pracovních míst. Schopnosti jednotlivých podnikatelů pak podmiňují celkovou konkurenceschopnost regionů, která určuje úroveň příjmů a zaměstnanosti.

S tím souvisí také další z ukazatelů, kterým je **Struktura zaměstnanosti**. Ta bere v úvahu pouze údaje za počet zaměstnaných osob v průmyslu a ve stavebnictví (sekundární sektor) a v oblasti služeb (terciární sektor). Primární sektor, obsahující zemědělství, lesnictví a rybolov, není považován za zdroj možného ekonomického růstu. „Použití struktury hospodářství kraje (podle zaměstnanosti) jako ukazatel možností ekonomického růstu vychází z obecného poznatku, že nejvyššího ekonomického růstu dosahují ekonomiky s velkým podílem služeb, naopak primární sektor je považován za nezpůsobilý k dosahování vyšších temp růstu“ (Martinčík, 2008: str. 8).

Ukazatel **věková struktura** je určujícím faktorem demografického vývoje a udává předpoklady pro ekonomický růst ve střednědobém horizontu. Uvažovány jsou pouze údaje za počet obyvatel ve věku 0–14 a 15–64 let. Ukazatel se vypočítá jako podíl těchto věkových skupin na celkovém počtu obyvatel, přičemž váha skupiny 0–14 je dvojnásobná než váha skupiny 15–64 let. Utváří se na základě vývoje porodnosti, úmrtnosti a migrace. Věková struktura ovlivňuje velikost a dynamiku potenciální pracovní síly, protože udává spotřebitelskou poptávku a na druhé straně tvoří nabídku pracovních sil v ekonomice. Ukazatel je pak nejvíce ovlivňován dalším z použitých ukazatelů, a to počtem živě narozených dětí.

Živě narození na obyvatele je ukazatelem populačního vývoje a je velmi důležitý pro vývoj ekonomiky. Počet živě narozených dětí je nejvýraznějším faktorem ovlivňujícím věkovou strukturu obyvatelstva a odvozeně i velikost a dynamiku potenciální pracovní síly. Ze všech demografických faktorů, do kterých patří také úmrtnost a migrace, právě tento faktor působí nejdéle (Slaný, 2009).

Počet studentů vysoké školy na obyvatele zohledňuje fakt, že vzdělání hraje stále důležitější roli. I když velmi často studenti studují vysokou školu mimo kraj, kde budou po ukončení studia zaměstnáni, lze tento ukazatel chápat jako pozitivní externalitu. Vysoká škola vytváří s podniky v regionu určité vazby, ať už přímo navazuje spolupráci či udržuje neformální kontakty.

Další skupinu představují ukazatele kvality života v regionu. Fyzická kvalita prostředí patří mezi významné lokalizační faktory jak pro podnikatele, tak i pro občany a případné návštěvníky regionu. Mezi důležité faktory v této oblasti měkkých ukazatelů patří především bezpečnost, zastoupena ukazatelem **počet trestných činů na obyvatele** či znečištění životního prostředí.

Znečištění životního prostředí představuje součet emisí oxidu siřičitého, oxidů dusíku a oxidu uhelnatého měřených v tunách na km². Ukazatel je využíván pro hodnocení kvality života obyvatel ve sledovaném kraji. Statistiky však nezaznamenávají emise způsobené výfukovými plyny z automobilové dopravy, které jsou v současné době také významným přispěvatelem rostoucího znečištění životního prostředí.

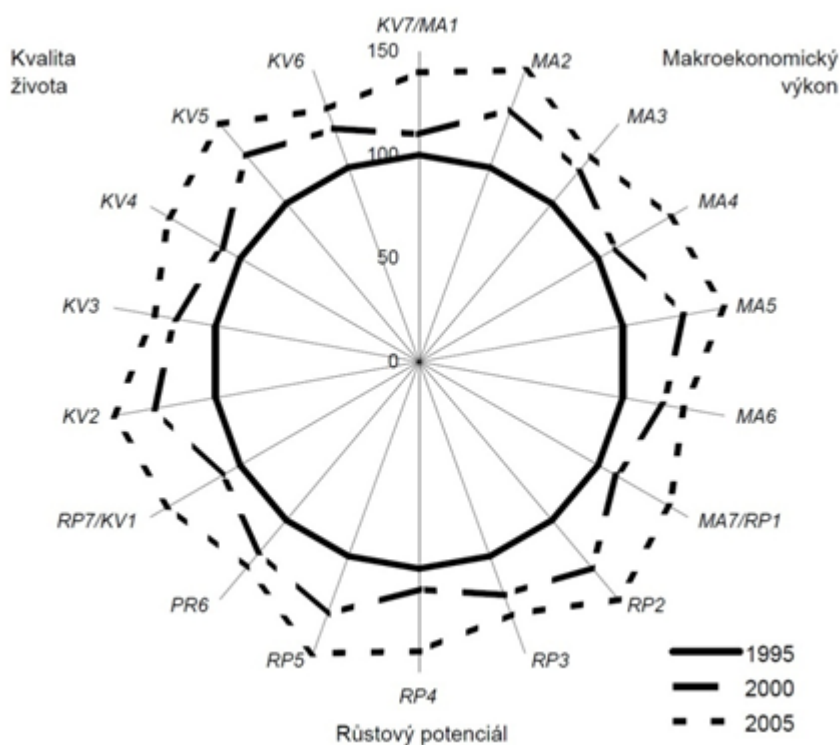
Určité vodítko pro vyjádření dopravní dostupnosti představuje dalších z ukazatelů kvality života v regionu, a to **evidovaná osobní vozidla na obyvatele**, kdy je jejich celkový počet v kraji dělený středním stavem obyvatelstva. Osobní vozidla přispívají zejména k dopravnímu pohodlí obyvatel. Nevypovídá však příliš o dopravní dostupnosti obyvatel, protože automobilová doprava není jedinou možností dopravy (nezohledňuje možnost velmi využívané veřejné dopravy). Ukazatel nehodnotí ani stáří a využitelnost vozidel a především nijak zohledňuje rostoucí znečištění životního prostředí způsobené automobilovou dopravou.

O kvalitě života v regionu bezesporu vypovídá také dostupnost zdravotní péče a v tomto případě ukazatel **počet lékařů na obyvatele**, se kterým úzce souvisí také **průměrná pracovní neschopnost pro nemoc**, která je ukazatelem ochoty pracovat (kvality lidských zdrojů, která je jedním z klíčových faktorů regionální konkurenceschopnosti) a zohledňuje také objektivní okolnosti – např. nezdravé pracovní a životní prostředí.

Posledním ukazatelem je **počet kulturních zařízení na obyvatele**, který zahrnuje počet divadel, stálých kin, muzeí a veřejných knihoven. Pro získání ukazatele je nutné počet daného typu zařízení vydělit středním stavem obyvatelstva. Možností by bylo také rozdělit kulturní zařízení na financované z veřejných nebo soukromých zdrojů. Pro hodnocení kvality života však je podstatnější jejich využívání než financování, proto je brán v úvahu jejich celkový počet.

Výsledná grafická podoba je sestavena pomocí síťového grafu²⁴, který může vyjadřovat buď dynamiku rozvoje anebo dosaženou úroveň rozvoje v kraji. Rozdíl spočívá v základu, na který jsou přepočítávány jednotlivé ukazatele. Dynamika rozvoje kraje je hodnocena v časové řadě, kdy je nutné si zvolit základní rok, který představuje 100 %. Úroveň rozvoje kraje je pak hodnocena, resp. vztahována k hodnotám za celou Českou republiku. Porovnávání dosažené úrovně jednotlivých krajů k údajům za celou ČR jasně identifikuje podprůměrné či nadprůměrné oblasti. Pro konečné porovnání jsou oproti magickému čtyřúhelníku počítány prosté aritmetické průměry za jednotlivé oblasti ukazatelů i celkem. Výsledná grafická podoba 18ti-úhelníku (uvedená jako obrázek 3.3) představuje meziroční tempo růstu dané oblasti ve sledovaných ukazatelích.

Obr. 3.4 Výsledná grafická podoba 18ti-úhelníku

Zdroj: Martinčík, 2008.

²⁴ Další možností využití této metody je sestavení bodového grafu, který porovnává vývoj jednoho kraje v čase, tzn., že měří na základě meziročního růstu dynamiku i úroveň kraje v jednom grafu. Pro srovnání konkurenceschopnosti krajů ČR jsem se však rozhodla využít první možnosti prezentace dosažených výsledků (vyspělosti regionů) pomocí síťového grafu, tzv. Makroekonomického 18ti-úhelníku.

4. Komparace konkurenceschopnosti krajů v České republice

Při komparaci konkurenceschopnosti krajů České republiky je nutné si uvědomit, že kraje nefungují ve vakuu a čistě ve svém prostředí, ale jsou ovlivňovány zejména hospodářskou politikou a politickými rozhodnutími české vlády. Proto než přistoupím k hodnocení konkurenceschopnosti jednotlivých krajů, zaměřím se nejdříve na konkurenceschopnost české ekonomiky jako celku.

4.1. Konkurenceschopnost České republiky

Česká republika je technologicky rozvinutou zemí, nacházející se v etapě rozvoje ve fázi hospodářství poháněné inovacemi.²⁵ Patří mezi malé a otevřené ekonomiky, a to jak vůči obchodu, tak i vůči investičním tokům. Její exportně zaměřené hospodářství vyžaduje schopnost získat konkurenční výhody oproti ostatním členským zemím Unie i celého světa. Stěžejní roli při získávání konkurenční výhody hrají zejména inovace, podnikatelské a inovační prostředí (MPO, 2009). Díky své vnější otevřenosti se stále silněji začleňuje do procesu globalizace s rostoucí mobilitou výrobních faktorů vč. technologických znalostí. Dochází k výrazným strukturálním přesunům směrem k odvětvím s vysokou a vyšší technologickou a znalostní náročností. „Už téměř šest let je Česká republika součástí vnitřního trhu EU, který poskytuje českým podnikům lepší možnosti uplatnění. Zároveň ale na ně klade větší nároky na kvalitu, přizpůsobivost a produktivitu v soutěži s kapitálově silnějšími konkurenty“ (MPO, 2010).

Základním hlediskem, podle kterého se posuzuje hospodářský rozvoj země a to, jak je země úspěšná v mezinárodní konkurenci, je růstová výkonnost. Ekonomická výkonnost v delším časovém horizontu je velmi úzce spojena s její konkurenceschopností. Růst konkurenceschopnosti je však podmíněn také využitím kvalitativních růstových faktorů, mezi které patří institucionální kvalita, inovační výkonnost či kvalita lidských zdrojů.

---

²⁵ V rámci hodnocení WEF, která rozděluje sledované země do skupin podle jednotlivých pilířů dosaženého rozvoje z pohledu konkurenceschopnosti, je ČR řazena mezi 32 zemí ve třetí fázi rozvoje, tzn. ve fázi ekonomiky řízené (tažené) inovacemi.

V období 2000 – 2006 docházelo k oživení ekonomického růstu²⁶ české ekonomiky, které vyvrcholilo v roce 2006, kdy ČR dosáhla na růst HDP ve výši 6,8 %. Ekonomický růst byl způsoben především silným přílivem přímých zahraničních investic a rostoucím významem podniků pod zahraniční kontrolou, rychlým nárůstem domácích investic a exportu, kultivací institucionálního prostředí spojené s předvstupní fází a samotným vstupem České republiky do Evropské unie. Přímé zahraniční investice směřovaly zejména do Středočeského, Plzeňského nebo Libereckého kraje. Naopak nízké investice mířily do Karlovarského, Olomouckého, Zlínského a Královéhradeckého kraje. K růstu přispěla také privatizace a restrukturalizace bank a prorůstová hospodářská politika vyznačující se nízkou úrokovou mírou a expanzivní fiskální politikou (Kahoun, Kadeřábková, 2008). Ekonomický růst byl ve sledovaném období založený na růstu produktivity práce. Produktivita práce vykazovala silnější růst než HDP, současně však klesala zaměstnanost v národním hospodářství. Vyšší produktivita práce je výsledkem strukturálních změn, zejména v odvětvích zaměřených na export, také technickým pokrokem posilujícím konkurenceschopnost a ekonomický růst (což bylo cílem Lisabonské strategie).

Investiční pobídky v ČR pomáhaly formovat specializační profil podniků. V české ekonomice má klíčový význam průmyslový sektor (zejména zpracovatelský průmysl) a právě do něj směřovaly od roku 1998 pobídky pro přímé zahraniční investice. České firmy byly druhým největším příjemcem přislíbených investičních pobídek do zpracovatelského průmyslu, a to 86,9 mld. Kč. Regionálně byl největším příjemcem Středočeský kraj. Průmyslově založené regiony, které již prošly procesem restrukturalizace (Středočeský kraj, Plzeňský kraj, Liberecký a Pardubický kraj) mají předpoklady pro rychlý hospodářský růst. Od roku 2006 pak byly vytvořeny také pobídky do vybraných odvětví služeb, které stimulují příliv tzv. investic na zelené louce.

Přesto v období 2001 – 2003 hrubá přidaná hodnota v průmyslu reálně stagnovala. Od roku 2004 vykazovala dvojciferná tempa. Je evidentní, že se tak příznivě projevila probíhající restrukturalizace spojená s vlastnickými změnami a úlohou soukromých podniků pod zahraniční kontrolou s vyšší výkonností a schopností prosadit se na náročných zahraničních trzích. Jejich schopnost se prosadit vytvořila v podstatě duální ekonomiku

---

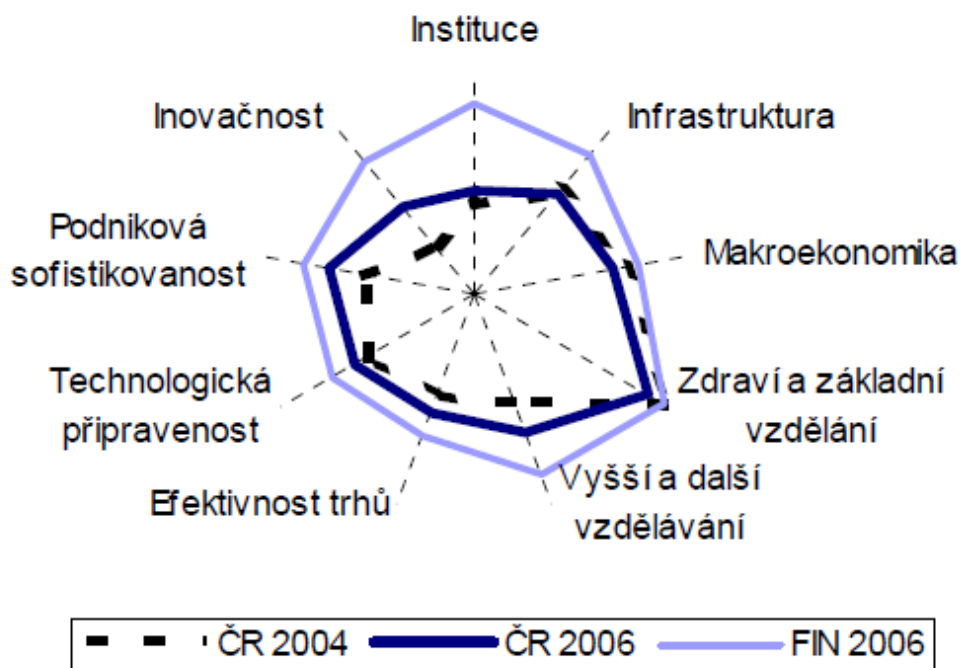
²⁶ V roce 2000 dosahoval růst HDP 3,6 %, v roce 2001 růst 2,5 %, v roce 2002 pouze 1,9 %, v roce 2003 posílení na 3,6 %, v roce 2004 4,5 %, v roce 2005 6,3 % (ČSÚ).

prosperujících zahraničních podniků proti v mnoha případech zaostávajícím domácím podnikům, které nebyly schopny restrukturalizace (Charvátová, 2006). Tahounem zpracovatelského průmyslu se stala zejména podporovaná výroba automobilů, do které plynuly i investiční pobídky a byla schopna zvyšovat produktivitu díky potenciálu technických zlepšení. V automobilovém průmyslu je objem produkce srovnatelný s ekonomikami násobně větší velikosti.

Významným faktorem hospodářského růstu je také efektivnost fungování trhu práce, která zajišťuje pružné přizpůsobování se šokům vznikajícím v reálné ekonomice. Česká ekonomika vykazuje nízké využití pracovní síly a relativně vysokou nezaměstnanost. Trh práce se potýká s nepružností, se strukturálními problémy, nízkou mobilitou pracovní síly a nedostatečnou motivací zaměstnavatelů přijímat nové pracovníky. Nízká efektivita alokace práce (mobilita) spolu s nízkou efektivitou alokace kapitálu je jednou z příčin snižování dynamiky potřebných strukturálních změn, která vychází z adaptability a inovační schopnosti dané ekonomiky a společnosti. Pružnost práce je výrazně ovlivňována legislativou upravující ochranu pracovního trhu. Téměř v celém sledovaném období zaměstnanost klesala, největší pokles nastal v roce 2003 (- 0,7 p. b) a 2004 (- 0,6 p. b.), kdy byla nezaměstnanost na úrovni 9,9 % a v roce 2004 dosahovala 10,24 % (podle stávající metodiky 9,19 %).

Konkurenceschopnost ČR je pravidelně hodnocena v rámci Zpráv světových organizací. Podle Světového ekonomického fóra (WEF) ve Zprávě o globální konkurenceschopnosti 2010-2011 ČR obsadila 36. místo v žebříčku 139 sledovaných zemí, což znamená pokles o pět míst oproti Zprávě z roku 2009-2010 (hodnoceno 133 zemí). Dosažené pořadí je horší oproti roku 2000 a 2006, kdy se ČR umístila na 31. místě, ale lepší než umístění v roce 2001 (37. místo) i v roce 2002 (40. místo). Vývoj pozice ČR podle pilířů konkurenceschopnosti nabízí Obr. 4.1, na kterém je zachyceno srovnání hodnocení ČR v letech 2004 a 2006.

Obr. 4.1 Vývoj ČR podle pilířů konkurenceschopnosti WEF

Zdroj: Kadeřábková, Beneš, 2007.

Z obrázku je zřejmé, že oproti roku 2004 došlo k posílení pozice v oblasti inovačnost, podniková sofistikovanost a vyšším a dalším vzdělávání. Ke zhoršení pozice došlo u pilíře makroekonomika a infrastruktura. Podle CES VŠEM jsou silnými stránkami ČR zejména kvalita matematického a technického vzdělání, slabá omezení zahraničního vlastnictví, rozsah technologického transferu zahraničních investic. WEF současně hodnotí také podmínky podnikání v jednotlivých zemích. Slabou stránkou ČR je míra a systém daňového zatížení, neefektivnost veřejné správy a s ní související korupce, regulace trhu práce a dostupnost financování (Kadeřábková, Beneš, 2007).

Jednotlivé pilíře jsou dány několika faktory, které spoluutváří konkurenceschopnost dané země a jsou souhrnně vyjádřeny indexem globální konkurenceschopnosti, na jehož základě je pak sestaveno pořadí, resp. žebříček zemí. Jaké faktory podle WEF ovlivňují konkurenceschopnost a na jakém místě se nachází ČR v hodnocení podle konkrétního faktoru, znázorňuje Tab. 4.1.

Tab. 4.1 Hodnocení České republiky podle indexu globální konkurenceschopnosti

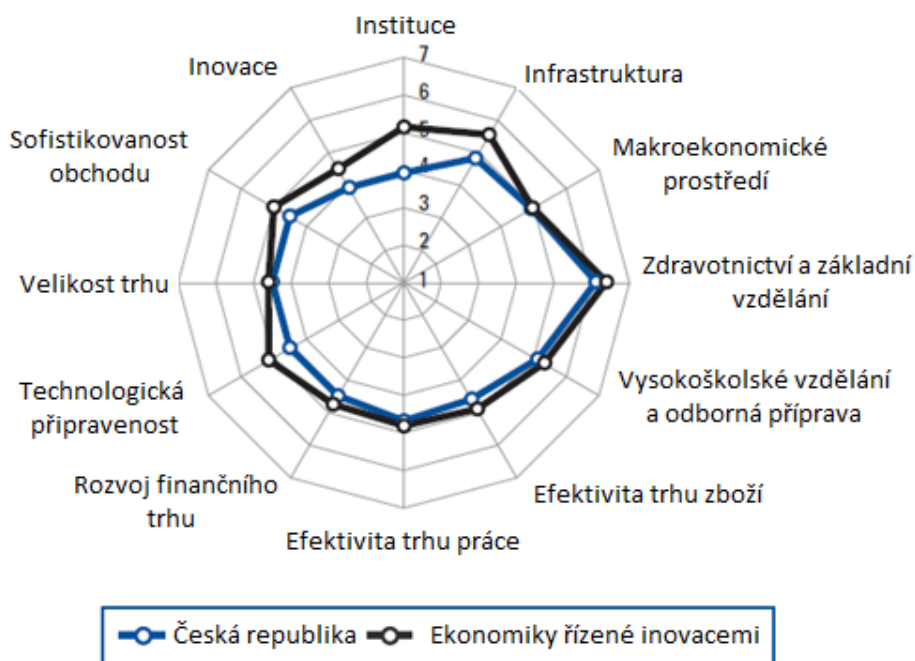
	Pilíř	Pořadí	Hodnota indexu
Základní požadavky		44.	4,91
	Instituce	72.	3,86
	Infrastruktura	39.	4,78
	Makroekonomická stabilita	48.	4,90
	Zdraví a základní vzdělání (Osobní bezpečnost)	43.	6,10
Faktory zvyšování konkurenceschopnosti		28.	4,66
	Vysokoškolské vzdělání a odborná příprava	24.	5,11
	Efektivnost trhu zboží a služeb	35.	4,58
	Efektivnost trhu práce	33.	4,75
	Efektivnost finančního trhu	48.	4,49
	Technologická připravenost	32.	4,55
	Otevřenost a velikost trhu	42.	4,47
Inovace a sofistikovanost		30.	4,19
	Sofistikovanost podnikání	34.	4,47
	Inovace	27.	3,92

Zdroj: Global Competitiveness Report 2010-2011, úprava vlastní

Z tabulky je zřejmé, že ČR dosahuje nejlepších výsledků a pořadí v rámci sledovaných zemí v oblasti Základních požadavků, kde však dosahuje nejhorší pozice v pilíři Instituce (až 72. místo). Naopak mnohem lepšího umístění dosahuje v oblasti Faktorů zvyšování konkurenceschopnosti, kde je celkově na 28. místě a nejlepšího hodnocení v rámci této oblasti dosahuje v pilíři vysokoškolského vzdělání a odborné přípravy.

Obr. 4.2 umožňuje přímé srovnání české ekonomiky s průměrem všech ekonomik taženými inovacemi podle nejnovějšího hodnocení WEF.

Obr. 4.2 Srovnání ČR s ekonomikami taženými inovacemi ve Zprávě 2010 - 2011

Zdroj: The Global Competitiveness Report 2010-2011 (WEF), úprava vlastní

Česká republika patří spolu s Estonskem mezi nejúspěšnější ekonomiku v rámci východní Evropy. Silnou stránkou české ekonomiky je vynikající vzdělání a vysoce efektivní a dobře rozvinuté trhy zboží, práce a finanční trhy. Naopak „mezi nejvíce problematické faktory ztěžující podnikání patří zejména korupce (odpovědělo 15,4 % dotázaných), vládní byrokracie (15 %), přístup k financování (11,7 %), politická nestabilita (8,7 %) a daňové sazby (7,8). Na druhé straně pomyslného žebříčku těchto faktorů je uvedena inflace (0,8 %), oblast veřejného zdraví (0,9 %) a trestná činnost (2,7 %)“ (WEF, 2010, str. 140).

Tyto všeobecné podmínky konkurenceschopnosti České republiky ovlivňují i samotné kraje při vytváření vlastních strategií rozvoje a při vytváření konkurenční výhody. V české ekonomice se projevují výrazné strukturální rozdíly (odvětvové, i regionální) dané především historicky zděděnou strukturou tvorby HDP v regionu, přírodními podmínkami, sociální a demografickou charakteristikou, napojením či nenapojením na dopravní infrastrukturu mezinárodního významu, objemem přímých zahraničních investic mířících do oblasti či v poslední době významným objemem přijatých dotací v rámci strukturální politiky (Martinčík, 2008). Patrné jsou i různé podmínky pro podnikání, které jsou dány objektivně zejména podle rozsahu a kvality

vybudované infrastruktury, v cenách pozemků, v kvalitě pracovní síly či ve mzdovém vývoji. Novým faktorem podnikatelského prostředí se stala také regionální podpora ze strukturálních fondů Evropské unie. Cílem EU i české vlády je tyto vzniklé regionální rozdíly co nejvíce snížit a díky rostoucí regionální produktivitě a konkurenceschopnosti všech regionů (méně či více vyspělých) zvýšit konkurenceschopnost země v rámci světové ekonomiky.

4.2 Využití metody Makroekonomických n-úhelníků pro komparaci konkurenceschopnosti krajů České republiky

Česká republika je rozdělena do 14 krajů, které jsou vyššími samosprávnými jednotkami a jednotlivé krajské úřady vykonávají přenesenou působnost státní správy. Jednotlivé kraje mají svá specifika a ekonomický či sociální rozvoj se uskutečňuje v daném regionálním prostředí. Zda jsou všechny kraje stejně konkurenceschopné nebo některé zaostávají za ostatními a v čem ukáže komparace dosažených hodnot ukazatelů pomocí metody Makroekonomického 18ti-úhelníku pro porovnání konkurenceschopnosti českých krajů, jehož teoretický základ je popsán v předchozí kapitole.

Pro možnost sestavení 18ti-úhelníku jsem využila regionální statistiku daného kraje, zejména Statistické ročenky a Regionálními účty jednotlivých krajů. Data jsou k dispozici na internetových stránkách Českého statistického úřadu a na stránkách jeho regionálních pracovišť. Hodnoty ukazatelů jsou vykazovány za období 2000 – 2006, které jsem vybrala jednak díky dostupnosti statistických dat, ale také proto, že se jedná o programovací období Politiky hospodářské a sociální soudržnosti.²⁷ Ačkoliv prostředky z evropských fondů jsou určeny pro regiony NUTS 2, bezpochyby ovlivňují i samotné kraje (NUTS 3) a přispívají nemalou měrou ke zvyšování kvality života v regionech a k jejich konkurenceschopnosti.

Jednotlivé ukazatele konkurenceschopnosti kraje jsou přepočítávány na jednoho obyvatele, aby nedocházelo ke znehodnocení dosažených výsledků díky nerovnoměrnému

---

²⁷ Politika hospodářské a sociální soudržnosti je odrazem principu solidarity uvnitř Evropské unie, kdy bohatší státy přispívají na rozvoj chudších regionů, aby se zvýšila kvalita života obyvatel celé Evropské unie (Strukturalni-fondy.cz).

počtu obyvatel v jednotlivých krajích. Bez tohoto přepočtu by kraje s nejvyšším počtem obyvatel (Moravskoslezský, Jihomoravský a Středočeský kraj) dosahovaly podprůměrných hodnot.

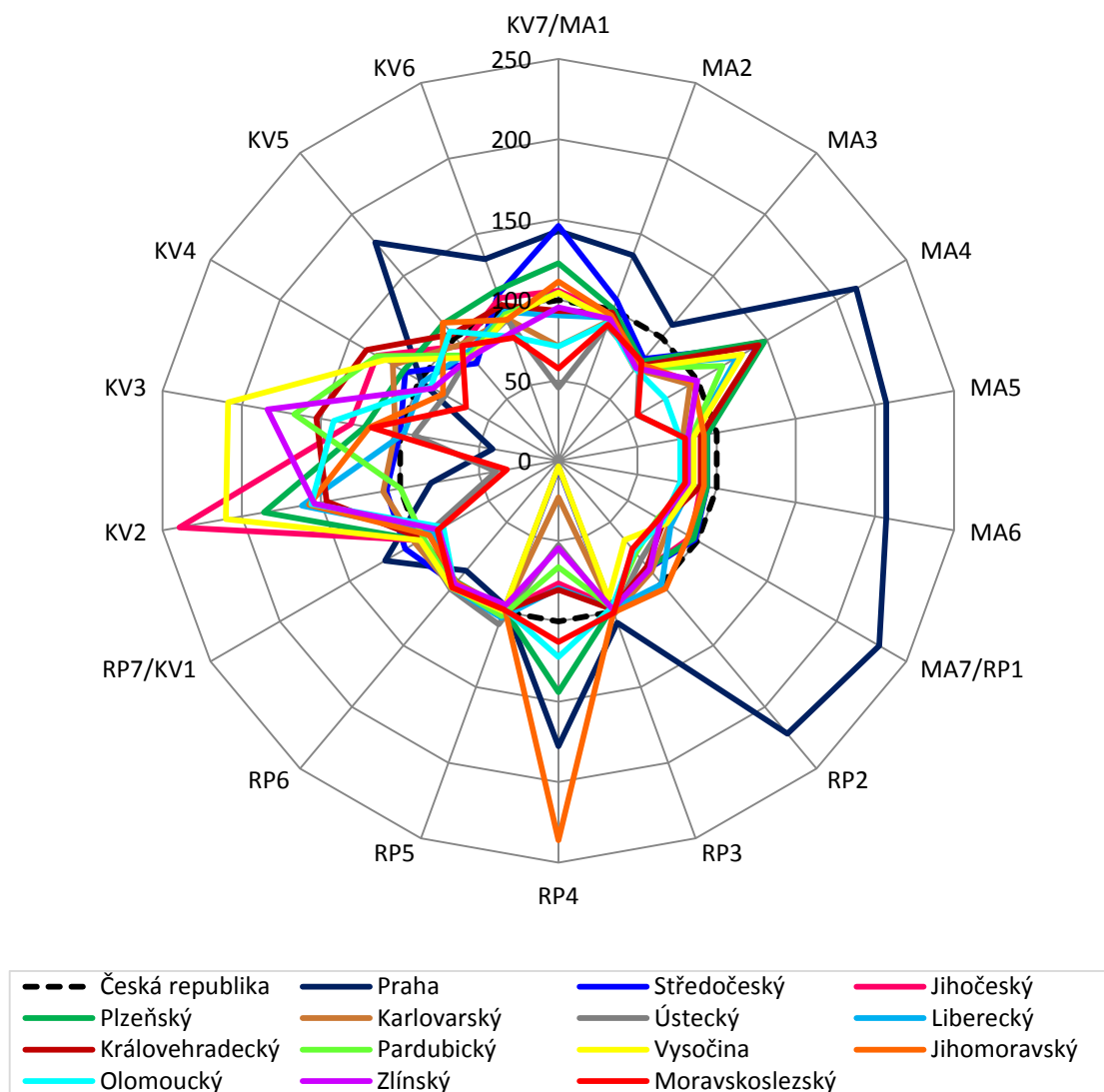
Dosažené hodnoty ukazatele v kraji jsou přímo úměrně vztahovány k údajům vykazovaným za celou Českou republiku (představuje 100 %) v jednotlivých letech, tzn., že čím lepších výsledků kraj dosahuje, tím více konkrétní ukazatel přispívá ke konkurenceschopnosti kraje a v 18ti-úhelníku dosahuje vyšších hodnot. Hodnota ukazatele v 18ti-úhelníku je výsledkem podílu hodnoty ukazatele na obyvatele naměřené v kraji (krát 100) a hodnoty ukazatele na obyvatele za celou ČR.

U ukazatelů negativně ovlivňujících konkurenceschopnost regionu (jedná se o 4 ukazatele - ukazatel obecné míry nezaměstnanosti, průměrné pracovní neschopnosti, počtu trestných činů a znečištění životního prostředí) je využita nepřímá úměra, tzv. převrácené hodnoty, jelikož vysoká hodnota těchto ukazatelů nepřispívá ke zvyšování konkurenceschopnosti kraje, ale naopak ji snižuje. Tzn., že čím vyšší hodnoty dosahuje kraj v přepočtu na jednoho obyvatele, tím menší hodnoty dosahuje ukazatel v makroekonomickém 18ti-úhelníku. Hodnota ukazatele v 18ti-úhelníku je výsledkem podílu hodnoty ukazatele na obyvatele za celou ČR (krát 100) a hodnoty ukazatele na obyvatele naměřené v kraji. Výpočty jednotlivých ukazatelů jsou uvedeny v Příloze č. 1.

4.2.1 Komparace konkurenceschopnosti krajů ČR 2000-2006

Prvním výsledkem komparace je Obr. 4.3 znázorňující Makroekonomický 18ti-úhelník průměru jednotlivých ukazatelů za období 2000 – 2006. Na průměrných hodnotách lze pozorovat dlouhodobý vývoj jednotlivých krajů ve vztahu k ČR, která představuje 100 %. Průměrné hodnoty krajů v konkrétních ukazatelích jsou vyjádřeny pomocí prostého aritmetického průměru hodnot vykazovaných pro jednotlivé roky ve sledovaném období a zachyceny v síťovém grafu.

Obr. 4.3 Makroekonomický 18ti-úhelník průměru jednotlivých ukazatelů za sledované období 2000 - 2006

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

Prvním ukazatelem z oblasti makroekonomického výkonu je počet dokončených bytů na obyvatele (KV7/MA1). Nejlepších výsledků dosahuje Středočeský kraj (146 %), Praha (143 %) a Plzeňský kraj (123 %), které překračují průměrný počet dokončených bytů v celé ČR (100 %). Výsledky Středočeského kraje jsou důsledkem výstavby satelitních obytných celků v okolí Prahy započaté ve druhé polovině 90. let a výrazný a dlouhodobý přírůstek obyvatel přistěhováním (v roce 2000 až 5,9 ‰). Naopak nejméně bytů bylo průměrně dokončeno v Ústeckém (45 %), Moravskoslezském (57 %) a Karlovarském kraji (71,2 %).

Ukazatel čistý disponibilní důchod na obyvatele (MA2) je s výjimkou Prahy (136 %) a Středočeského kraje (106 %) na celém území ČR téměř vyrovnaný a pohybuje se okolo 95 %. Ukazatel naznačuje úroveň materiálního bohatství obyvatel trvale žijících v kraji. Nižší čistý disponibilní důchod domácností (MA2) vykazují Ústecký, Moravskoslezský a Olomoucký kraj, které dosahují hodnot pouze kolem 90 %. Ukazatel zohledňuje vyplacené sociální dávky obyvatelům vč. důchodů a také daň z příjmů a z majetku. Díky těmto transferům regiony s nízkou produktivitou a vysokou mírou nezaměstnanosti nevykazují u ukazatele čistého disponibilního důchodu tak nízké hodnoty jako u ukazatele vytvořeného HDP (MA5). Stejného pořadí dosáhly kraje i v dalším z ukazatelů – průměrné hrubé mzdě (MA3). Praha dosahující 110 % průměru ČR je výjimkou a ostatní kraje dosahují hodnot kolem 80 % průměru. Nejnižších hodnot v průměru dosahuje Karlovarský kraj (74,3 %), Vysočina (74,63 %) a Olomoucký kraj (74,6 %). Rozdíl ve výši mezd je velkou měrou dán odlišnou strukturou zaměstnanosti, kdy vyšší úroveň mezd je dosahována zejména v terciárním sektoru a v oborech s vyššími nároky na kvalifikaci (např. finanční sektor, centrální úřady, vysoce kvalifikované pozice). Právě tato odvětví jsou spolu s vyšším podílem podnikatelských subjektů se zahraniční kapitálovou účastí umístěna v hlavním městě, popř. v regionech dosahujících vysoké konkurenční výhody v určitém odvětví.

Nejmenší regionální rozdíly ve výši mezd jsou především ve veřejné správě, primárním sektoru a ve vybraných odvětvích. Naopak např. v automobilovém průmyslu zaměstnanci dosahují nadprůměrných mezd, a to zejména ve Středočeském a Moravskoslezském kraji, vyšší mzdy jsou vypláceny také zaměstnancům v cestovním ruchu, zejména v oblasti ubytovacích a stravovacích služeb v Karlovarském kraji (ČSÚ, 2009). Výše mezd v jednotlivých krajích se meziročně ve sledovaném období zvyšovala. Více pak rostly v regionech s nižšími mzdami, výjimku tvoří Karlovarský a Ústecký kraj, kde je dlouhodobě vykázována nejnižší dynamika růstu mezd.

Ukazatel obecné míry nezaměstnanosti (MA4) je prvním z negativních ukazatelů rozvoje a znehodnocuje konkurenceschopnost regionu. Nejlepších výsledků, tzn. nejnižší míry nezaměstnanosti, dosahuje Praha (214 %) a se značným odstupem Plzeňský (148,1 %), Jihočeský kraj (147,9 %) a Středočeský kraj (143 %). Na druhé straně pomyslného žebříčku pak figuruji Ústecký (56,7 %), Moravskoslezský (57,1 %) a Olomoucký kraj (77 %). Nízká míra nezaměstnanosti v Praze je zapříčiněna především skutečností,

že nabídka volných pracovních míst převyšuje poptávku a láká tak pracovníky k dojíždce za prací z jiných krajů ČR.²⁸ (ČSÚ, 2010).

V případě ukazatele HDP na obyvatele v PPS (MA5) se nejvíce projevuje odlišné postavení Prahy (210 %). Ačkoli jeho území je ohraničeno hranicí města a nezahrnuje jeho spádové oblasti, HDP na obyvatele vytvořený na území hlavního města tvoří téměř jednu čtvrtinu celkového HDP vytvořeného v ČR. Ekonomická pozice Prahy je dána především koncentrací hrubé přidané hodnoty (MA6) vytvořené sektorem vlády a sektorem služeb a také zájmem investorů o lokalitu, která je tzv. branou trhu Střední a Východní Evropy. Výši HDP ovlivňuje také množstvím dojíždějících do Prahy za zaměstnáním především z přilehlých krajů. Druhého nejvyššího výsledku ve výši HDP na obyvatele v PPS dosahuje Královéhradecký kraj (94,6 %), následován Středočeským krajem (94 %). Nejnižších výsledků pak dosahují a Olomoucký (77,1 %) a Karlovarský kraj (78,5 %). Výsledky dosažené v oblasti HDP v PPS kopíruje i ukazatel Hrubé přidané hodnoty na obyvatele (MA6).

Ukazatel Hrubé tvorby fixního kapitálu na obyvatele (MA7/RP1) již představuje hranici mezi ukazateli makroekonomického výkonu a růstového potenciálu. Nejlepších výsledků dosahuje hlavní město Praha (230 %) a s velkým odstupem Středočeský (98 %), Plzeňský (97 %) a Jihomoravský kraj (94 %). Nejnižší hodnoty vykazuje Pardubický (72 %) a Moravskoslezský kraj (73 %).

Druhou sledovanou oblastí ukazatelů je oblast růstového potenciálu. Prvním ze sedmi ukazatelů je již zmíněný ukazatel hrubé tvorby fixního kapitálu na obyvatele (MA7/RP1). Mezi další ukazatel patří:

Nejvyšší počet podnikatelských subjektů na obyvatele (RP2) – počet soukromých podnikatelských subjektů (FO) a obchodních společností - je soustředěno na území hlavního města Prahy (222 %), Jihomoravského kraje (104 %) a Libereckého kraje (100 %). Nejnižší průměrné hodnoty ukazatele za období 2000 – 2006 pak vykazuje Moravskoslezský, Olomoucký a Pardubický kraj.

---

²⁸ Dojíždka je významná zejména ze Středočeského kraje, kde je vykazováno aktivní saldo migrace z Prahy, ale zpětně občané Středočeského kraje posilují dojíždku za prací do hlavního města. Tato tendence je v ČR zřejmá také u Jihomoravského kraje, kde silnou pozici na trhu práce zaujímá město Brno.

Ukazatel struktury zaměstnanosti (RP3) vykazuje podobné výsledky u všech krajů. Nad průměrem ČR je pouze Praha, Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj. Při výpočtu hodnot ukazatele byla váha terciárního sektoru (tržní a netržní služby) dvojnásobná než váha sekundárního sektoru (průmysl a stavebnictví), jelikož je považován za výraznější zdroj možného ekonomického růstu. Nejlepšího výsledku dosáhla Praha, kde je rozvíjen především terciární sektor a je v něm vytvářeno více pracovních míst, např. v roce 2001 bylo v sektoru služeb zaměstnáno 77 % všech zaměstnanců na území Prahy. Neustále dochází ke zvyšování vlivu této sféry na zaměstnanost, ale také na vytvořený HDP. Naopak se stále snižuje význam průmyslu a výrobních odvětví, které dosahují pouze 50 % průměrné hodnoty ČR.

Největší rozptýl dosahovaných hodnot v mezikrajském srovnání je zřejmý u ukazatele Počtu studentů VŠ na obyvatele (RP4). Nadprůměrných hodnot dosahuje Jihomoravský kraj (236 %), Praha (178 %), Plzeňský (144 %), Olomoucký (122 %) a Moravskoslezský kraj (113 %), které mají na svém území vysoké školy s dlouholetou tradicí, které představují kvalitní základnu vzdělávacích i vědeckých a výzkumných aktivit. Současně se však často objevuje fakt, že studenti studují vysokou školu mimo region svého pozdějšího působení, ale tento ukazatel je možné chápat jako měřítko pozitivních externalit, které vysoká škola vytváří díky přímé spolupráci či neformálními kontakty se subjekty daného regionu. Naopak nejnižších hodnot dosahuje Středočeský kraj a kraj Vysočina, kde se vysoké školství začíná rozvíjet až od roku 2002.

Další z ukazatelů oblastí růstového potenciálu je počet živě narozených na obyvatele (RP5). Tento ukazatel je velmi důležitý pro dlouhodobý ekonomický růst regionu a je jedním z nejdůležitějších demografických ukazatelů, zejména z důvodu stárnutí populace, se kterým se v současné době potýká většina vyspělých zemí. Nejlepších průměrných výsledků za sledované období dosahuje Ústecký kraj (108 %), který se však potýká s nejvyšší úmrtností v ČR, následován Karlovarským (103,6 %) a Libereckým krajem (103,9 %). Naopak nejnižší počet živě narozených dětí vykazuje Praha (96 %) a Zlínský kraj (96 %). Nízká porodnost ve Zlínském kraji je zdůvodňována zejména zvyšujícím se podílem obyvatel v postproduktivním věku. Praha se naopak s nízkým počtem narozených dětí potýká již dlouho dobu především díky jinému způsobu života oproti ostatním krajům ČR – poprvé byl kladný přirozený přírůstek obyvatel narozením zaznamenán v roce 2006.

S předchozím ukazatelem souvisí také Věková struktura obyvatel (RP6), udávající předpoklady pro ekonomický růst ve střednědobém horizontu. Uvažovány jsou údaje za počet obyvatel ve věku 0-14 a 15-64 let (k 31.12) a jejich podíly na celkovém počtu obyvatel daného kraje. Nejvyšších hodnot v makroekonomickém 18ti-úhelníku dosahuje Ústecký kraj, kraj Vysočina, Liberecký a Moravskoslezský kraj. Všechny tyto kraje mají nadprůměrné hodnoty v dílčím ukazateli zachycující počet obyvatel ve věku 0-14 let, jenž má na výslednou výši ukazatele dvojnásobný vliv. Naopak nejnižších hodnot dosahuje Praha, Plzeňský, Jihomoravský a Zlínský kraj.

Další ukazatel – Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc (RP7/KV1) souvisí jednak s trhem práce a je jednak ukazatelem ochoty pracovat (jedná se zejména o zneužívání nemocenských dávek, či umělé prodlužování pracovní neschopnosti). Je také obrazem objektivních okolností souvisejících s kvalitou života v kraji, např. nezdravým pracovním či životním prostředím (Martinčík, 2008). Nejlepších výsledků, tedy nejnižší průměrné pracovní neschopnosti pro nemoc dosahuje Praha (124 %), Středočeský (110 %) a Karlovarský kraj (103 %). Naopak vyšší než průměrná pracovní neschopnost v ČR je vykazována v Olomouckém, Moravskoslezském a Libereckém kraji. U krajů s vyšší dobou průměrné pracovní neschopnosti je možné hledat souvislost ve vyšší mezdě a vyšší nemocenských dávek. U Moravskoslezského kraje hraje určitou roli i zaměření průmyslu na těžký průmysl a hutnictví a z toho vyplývající charakter onemocnění.

Ukazatelem kvality života je také Znečištění životního prostředí (KV2), které představuje součet emisí oxidu siřičitého, oxidu dusíku a oxidu uhelnatého v tunách na km². Nejvýraznějších výsledků dosahuje Moravskoslezský a Ústecký kraj, kde naměřené hodnoty mnohonásobně převyšují průměrné znečištění ČR. Vysoké hodnoty jsou zapříčiněny zejména orientací oblasti na těžký průmysl a hutnictví. I když od počátku 90. let dochází v Moravskoslezském kraji k poklesu průmyslové výroby a k používání ekologičtějších technologií stále velkým problémem zůstává zejména kontaminace půdy a podzemních vod, důlní poklesy a znečištění povrchových vod a ovzduší. Nejzávažnější dopady na životní prostředí jsou sledovány na Ostravsku, Karvinsku a Třinecku. Průmyslová činnost (mezi největší firmy v kraji patří Mostecká uhelná společnost, Severočeské doly a Chemopetrol) znehodnotila životní prostředí také v Ústeckém kraji, kde největší problémy zapříčinila silně rozvinutá povrchová těžba uhlí. Naopak nejčistším

životním prostředím disponuje Jihočeský kraj a kraj Vysočina, což jsou kraje s rozvinutým zemědělstvím a lesnictvím.

Kraj Vysočina dosahuje nejlepších výsledků také u dalšího ukazatele, jímž je počet trestných činů na obyvatele (KV3). Nízký počet trestných činů je přičítán zejména nižšímu podílu sociálně rizikových skupin obyvatelstva. Dobrých výsledků dosahuje také Zlínský a Olomoucký kraj. Nejhorších výsledků dosahuje hlavní město Praha s nejvyšším počtem trestných činů na obyvatele a také Ústecký kraj.

Ukazatel počtu kulturních zařízení na obyvatele (KV4), z nichž většina je financována z veřejných zdrojů, je dalším z ukazatelů kvality života v regionu. Nejvyšších hodnot dosahuje Královehradecký, Jihočeský a Pardubický kraj. Výsledky mnohých krajů, které jsou považovány za kulturní centra (zejména Moravskoslezský kraj, resp. město Ostrava) nedosahují ani průměru ČR. To je zapříčiněno velkým počtem obyvatel v kraji a nedostatkem kulturních zařízení mimo hlavní město regionu.

Předposledním ukazatelem makroekonomického 18ti-úhelníku je počet lékařů na obyvatele. Jedná se o ukazatel vypovídající o dostupnosti lékařské péče, která spolu s dobrým způsobem života a životním prostředím přispívá k vyššímu věku dožití, k delší ekonomické aktivitě obyvatel a k menší zátěži penzijního systému. V počtu lékařů na obyvatele dominuje hlavní město Praha (177 %), Jihomoravský (112%) a Plzeňský kraj (111%). Na druhé straně žebříčku dosažených hodnot je kraj Vysočina, Zlínský a Pardubický kraj.

Dalším aspektem kvality života obyvatel v regionu je ukazatel evidovaných osobních vozidel na obyvatele (KV6), která významně přispívají k jejich dopravnímu pohodlí. Přeneseně je za tímto ukazatelem také možné vidět ekonomickou situaci obyvatel regionu, i když toto využití přináší určité zkreslení, protože nezohledňuje stáří ani stav vozidel. Naopak vysoká hodnota u tohoto ukazatele může vést k rostoucí zátěži na životní prostředí. Nicméně nejvíce evidovaných vozidel na obyvatele je zaznamenáno v Praze, Plzeňském a Středočeském kraji. Nejméně pak v kraji Moravskoslezském a Olomouckém.

Z dosažených hodnot ukazatelů v jednotlivých oblastech je možné sestavit dílčí žebříček konkurenceschopnosti podle jednotlivých oblastí ukazatelů a celkový žebříček konkurenceschopnosti krajů za sledované období, sestavený pomocí prostého

aritmetického průměru dílčích výsledků. Dosažené dílčí hodnoty a celkové pořadí krajů podle průměru dosažených hodnot za období 2000 – 2006 znázorňuje Tab. 4.2.

Tab. 4.2 Celkové a dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí krajů ČR podle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku za sledované období 2000 – 2006.

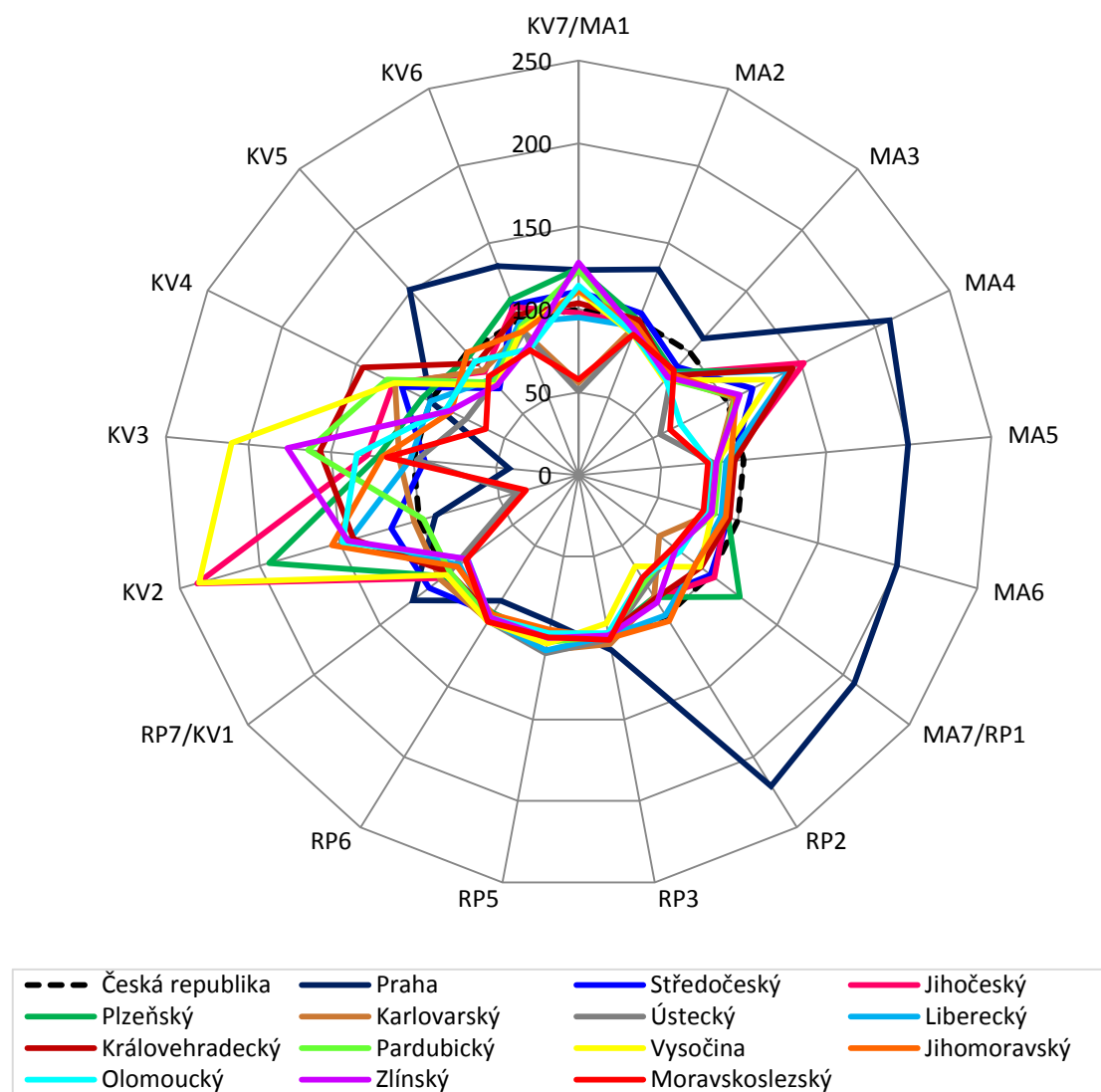
Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	178	109	100	105	81	73	91	95	90	93	94	78	86	74
Růstový potenciál	100	150	86	94	103	86	89	94	91	87	77	118	93	85	92
Kvalita života	100	114	109	129	124	102	77	103	119	111	132	110	104	111	76
Celkem	100	147	101	108	111	90	79	96	102	96	101	107	92	94	81
Celkové pořadí		1.	6.	3.	2.	12.	14.	9.	5.	8.	7.	4.	11.	10.	13.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Z tabulky je zřejmé výsadní postavení hlavního města Prahy převyšující o více než 30 % Plzeňský kraj, který dosáhl druhého nejlepšího hodnocení. Výjimečná pozice je zřejmá především v oblasti makroekonomického výkonu. Metropolitní charakter Prahy jako hlavního města se odráží ve vysoké míře přidané hodnoty vytvořené vládním sektorem a v koncentraci některých specifických služeb, vykazuje také vysokou dynamiku HDP a nejnižší míru nezaměstnanosti. Praha se stává spíše evropskou metropolí nesrovnatelnou s ostatními kraji ČR. Druhých nejlepších průměrných výsledků dosáhl Plzeňský kraj, který byl významným příjemcem přímých zahraničních investic (od roku 2002 do kraje podle ČNB ročně plynou PZI ve výši 50 mld. Kč), které pomohly nastartovat dynamický vývoj kraje. Kraj bezpochyby těží i ze společné hranice s Německem. Z blízkosti vyspělých evropských zemí (Německa a Rakouska) těží i kraj umístěný v žebříčku konkurenceschopnosti na třetím místě – Jihočeský kraj, který nejlepších výsledků dosáhl v oblasti kvality života. Jedná se spíše o kraj s rozvinutým primárním sektorem, tzn., že neprocházel na počátku transformace hlubokými strukturálními změnami. Na druhé straně žebříčku se nachází Karlovarský (12.),

Moravskoslezský (13.) a Ústecký kraj (14.). Pro všechny tři kraje je společná vysoká koncentrace průmyslu s nízkým podílem hrubé přidané hodnoty na celkové produkci, dlouhodobá vysoká nezaměstnanost, nízká dynamika HDP a nízká kvalita života. Moravskoslezský kraj je ovlivňován silnými dopady restrukturalizace v období transformace, se kterými se vypořádává dodnes. Do kraje však od roku 2003 míří vysoké přímé zahraniční investice (v roce 2006 činili PZI přes 122 mld. Kč) a situace v kraji se zlepšuje. Celkové hodnocení kraje snižuje především v oblasti makroekonomického výkonu vysoká míra nezaměstnanosti a také oblast kvality života, kde se projevuje vysoké znečištění životního prostředí, které několikanásobně převyšuje průměr ČR.

Obr. 4.4 Makroekonomický 17ti-úhelník pro rok 2000

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

Na první pohled je z grafu patrné, že v roce 2000 Praha dosahovala ve všech ukazatelích makroekonomického výkonu (MA1 – MA7) nadprůměrného a výjimečného postavení. Pouze v ukazateli dokončené byty na obyvatele (KV7/MA1) byla Praha (124 %) předstížena Zlínským (128 %) a Plzeňským krajem (125 %). Počet dokončených bytů ve Zlínském kraji byl dlouhodobě pod hodnotou bytů zahájených a nedosahoval ani celorepublikového průměru vývoje tohoto ukazatele. V roce 2000 však počet dokončených bytů převyšuje o 388 bytů hodnotu bytů zahájených a dostává se na 128 % průměru ČR. Vysvětlením bytové expanze (která se projevila největším nárůstem dokončených bytů v okrese Vsetín) může být pořizovací cena bytů ve Zlínském kraji, která se v roce 2000 dostala na nejnižší hodnotu v posledních deseti letech, a to na úroveň 82 % průměru pořizovací hodnoty v ČR (ČSÚ, 2009).

Za pozornost jistě stojí také fakt, že výše průměrné hrubé mzdy pouze v Praze převyšovala republikový průměr. Ostatní kraje dosahují hodnot okolo 80 % průměru. Znovu tedy vyplouvá na povrch dominantní a výjimečné postavení Prahy oproti ostatním krajům. Obecná míra nezaměstnanosti byla v roce 2001 nejvyšší v Ústeckém, Moravskoslezském a Olomouckém kraji a v grafu dosahují nejnižších hodnot.

Plzeňský kraj vykazuje vyšší než průměrné hodnoty v ČR zejména v případě ukazatele Hrubé tvorby fixního kapitálu na obyvatele (MA7/RP1), kde se umístil hned za Prahou (208 %) s hodnotou 122 %, která je výrazně vyšší oproti ostatním krajům dosahujícím hodnot spíše kolem 80 %.

Nejlepšího výsledku v případě ukazatele počtu podnikatelských subjektů na obyvatele (RP2), kde jsou započteny fyzické osoby a obchodní společnosti působící na území daného kraje, dosahuje Praha (221 %) a Jihomoravský kraj (104 %). Ostatní kraje nedosahují celorepublikového průměru představující 100 %. Nejnižších hodnot pak dosahuje kraj Vysočina (65 %).

Jedním z ukazatelů kvality života v regionu je počet trestných činů na obyvatele (KV3), kde nejnižšího počtu případů a nejlepších výsledků v 18ti-úhelníku dosahuje kraj Vysočina (210 %), Zlínský (176 %) a Pardubický kraj (164 %). Nejhorších výsledků dosahuje hlavní město Praha (42 %), které s vysokou kriminalitou dlouhodobě bojuje. Naopak výrazně lepších výsledků dosahuje v dalším ukazateli kvality života, a to v počtu lékařů na obyvatele, kde dosahuje 151 % hodnoty průměru ČR. Největší problémy

s dostupností lékařské péče má Středočeský kraj (71 %), která je však spádovou oblastí Prahy.

Výsledky ostatních ukazatelů, které nejsou na tomto místě zmíněny, je možné nalézt v příloze č. 2. Průměrné hodnoty vyjádřené pro jednotlivé oblasti ukazatelů (oblast makroekonomického výkonu, růstového potenciálu a kvality života) a celkové pořadí krajů sestaveného pomocí prostého aritmetického průměru výsledků dílčích oblastí znázorňuje následující tabulka.

Tab. 4.3 Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a pořadí konkurenceschopnosti krajů podle metody Makroekonomického n-úhelníku v roce 2000

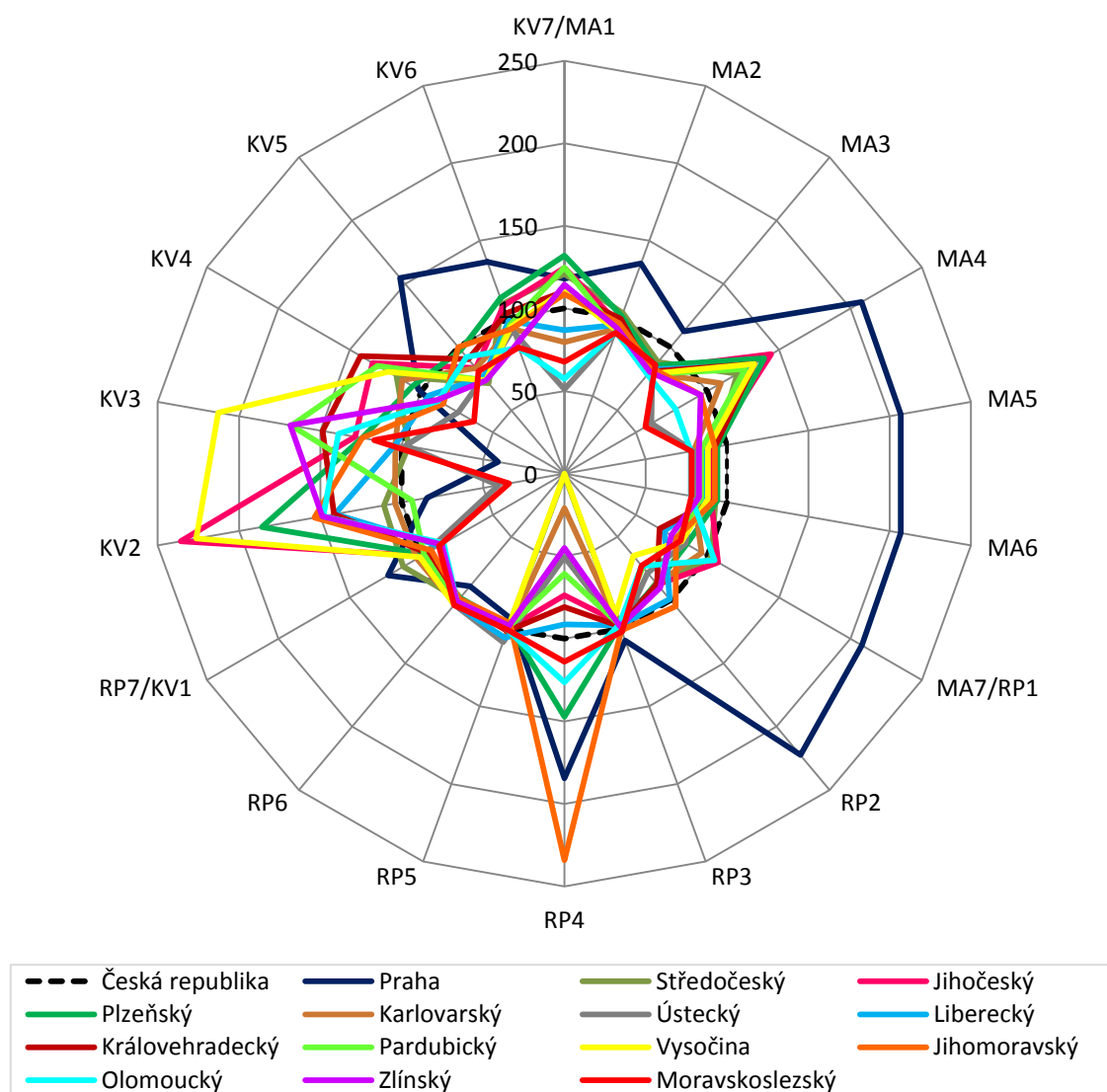
	Kraj (Region NUTS 3)														
Oblast	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	171	103	105	105	88	76	92	96	96	96	92	81	89	77
Růstový potenciál	100	147	86	95	102	89	89	93	90	87	77	115	98	85	95
Kvalita života	100	109	106	131	122	97	76	98	119	112	135	108	99	109	76
Celkem	100	142	98	110	110	91	80	94	102	98	103	105	93	94	82
Celkové pořadí		1.	7.	2.	3.	12.	14.	9.	6.	8.	5.	4.	11.	10.	13.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Výsledné pořadí konkurenceschopnosti a výsledky dílčích ukazatelů v jednotlivých oblastech ukazatelů jsou ovlivněny zejména nezapočítáním ukazatele Počtu studentů VŠ na obyvatele (RP4), který zejména v Jihomoravském kraji, ale také v Praze, Olomouckém, Plzeňském a Moravskoslezském kraji zvyšuje oblast růstového potenciálu. Alternativní možností by bylo využití ukazatele vzdělanosti populace, který zachycuje podíl vysokoškolsky vzdělaných na populaci. Použití jiného ukazatele pouze v jednom roce by znemožnilo srovnání výsledků ve vybraném časovém období. Ukazatel znečištění ŽP na obyvatele (KV2) v oblasti kvality života u Karlovarského kraje nezahrnuje hodnotu naměřenou v roce 2000, která není dostupná, ale zahrnuje hodnotu znečištění vyjádřenou za rok 2001.

Nejlepších celkových výsledků dosahuje hlavní město Praha (140 %), které je dáno vlivem zejména makroekonomické výkonnosti kraje, druhých nejlepších výsledků pak dosahuje Plzeňský kraj (111 %), který vykazuje dobré výsledky zejména v oblasti kvality života v regionu. Nejlepších dílčích výsledků v oblasti makroekonomického výkonu jak již bylo zmíněno, vykazuje Praha (169 %), která současně dosáhla nejlepších výsledků také v oblasti růstového potenciálu. V oblasti kvality života nejlepších hodnot v roce 2000 dosáhl kraj Vysočina (136 %).

Obr. 4.5 Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2001

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

Výjimečné postavení hlavního města v makroekonomických ukazatelích se za sledované období nijak výrazně nemění. Zaměřím se tedy spíše na změny v ostatních

krajích. V počtu dokončených bytů na obyvatele (KV7/MA1) na nejlepší příčce figuruje Plzeňský kraj, který dosáhl 132 % průměru dokončených bytů v ČR a Pardubický kraj (125 %). Za pozornost stojí nárůst dokončených bytů v Jihočeském kraji (v roce 2000 98 % průměru ČR, v roce 2001 však 124,6 % průměru ČR), který je výrazný oproti jiným krajům, které své % hodnoty navýšily zejména díky snížení celkového průměrného počtu dokončených bytů v ČR (100 %), který zapříčinil velmi nízký počet dokončených bytů v Olomouckém kraji a pokles stavební aktivity ve Zlínském kraji.

V roce 2001 celorepublikově klesala obecná míra nezaměstnanosti (z 8,8 % v roce 2000 na 8,1 % v roce 2001), výjimku však tvoří Zlínský a Jihomoravský kraj, kde nezaměstnanost rostla a v případě Jihomoravského kraje se dostala nad úroveň celorepublikového průměru (105 %). Nejvyšší nezaměstnanost však stále zůstává v kraji Moravskoslezském (177 %) a Ústeckém (164 %).

Výrazné změny v pořadí jednotlivých krajů je možné sledovat u ukazatele hrubé tvorby fixního kapitálu na obyvatele (MA7/RP1), kde nejlepších výsledků v roce 2001 dosahuje Praha (208,1 %), na druhém místě Jihočeský (107,5 %) a třetí Olomoucký kraj (105,1 %). Právě výkonnost Olomouckého kraje v tomto roce je ve sledovaném období výjimečná a je zapříčiněná ekonomicky silným rokem 2000, který přinesl rozvoj aktivit investičního charakteru v roce 2001.

Struktura zaměstnanosti kraje (ukazatel RP3) je nejlépe hodnocena v případě krajů, kde je více rozvinutý sektor služeb. Jedná se o Prahu, Karlovarský (velký význam sehrává lázeňství a cestovní ruch), Moravskoslezský a Jihomoravský kraj. V případě ukazatele Počet studentů VŠ na obyvatele (RP4) i v roce 2001 zůstává nad průměrem ČR Jihomoravský kraj s nejvyšším počtem studentů vysokých škol. Významnými centry vysokého školství jsou také Praha, Plzeňský, Olomoucký a Moravskoslezský kraj.

V podstatě tradiční hodnoty plynoucí z dlouhodobého vývoje kraje je možné vidět u ukazatele životního prostředí (KV2), nejlepších výsledků dosahuje Jihočeský kraj, Vysočina a Plzeňský kraj. Naopak nejhorší znečištění životního prostředí bylo v roce 2001 naměřeno v Moravskoslezském, Ústeckém kraji a v Praze. Vyšší než průměrné celorepublikové hodnoty znečištění byly naměřeny také v Pardubickém kraji. Hodnoty ukazatelů, které nyní nejsou podrobně okomentovány, jsou uvedeny v Příloze č. 2.

Průměrné hodnoty jednotlivých oblastí ukazatelů a pořadí krajů dosažené v roce 2001 znázorňuje Tab. 4.4.

Tab. 4.4 Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2001

Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	171	103	105	105	88	76	92	96	96	96	92	81	89	77
Růstový potenciál	100	147	86	95	102	89	89	93	90	87	77	115	98	85	95
Kvalita života	100	109	106	131	122	97	76	98	119	112	135	108	99	109	76
Celkem	100	142	98	110	110	91	80	94	102	98	103	105	93	94	82
Celkové pořadí		1.	7.	2.	3.	12.	14.	9.	6.	8.	5.	4.	11.	10.	13.

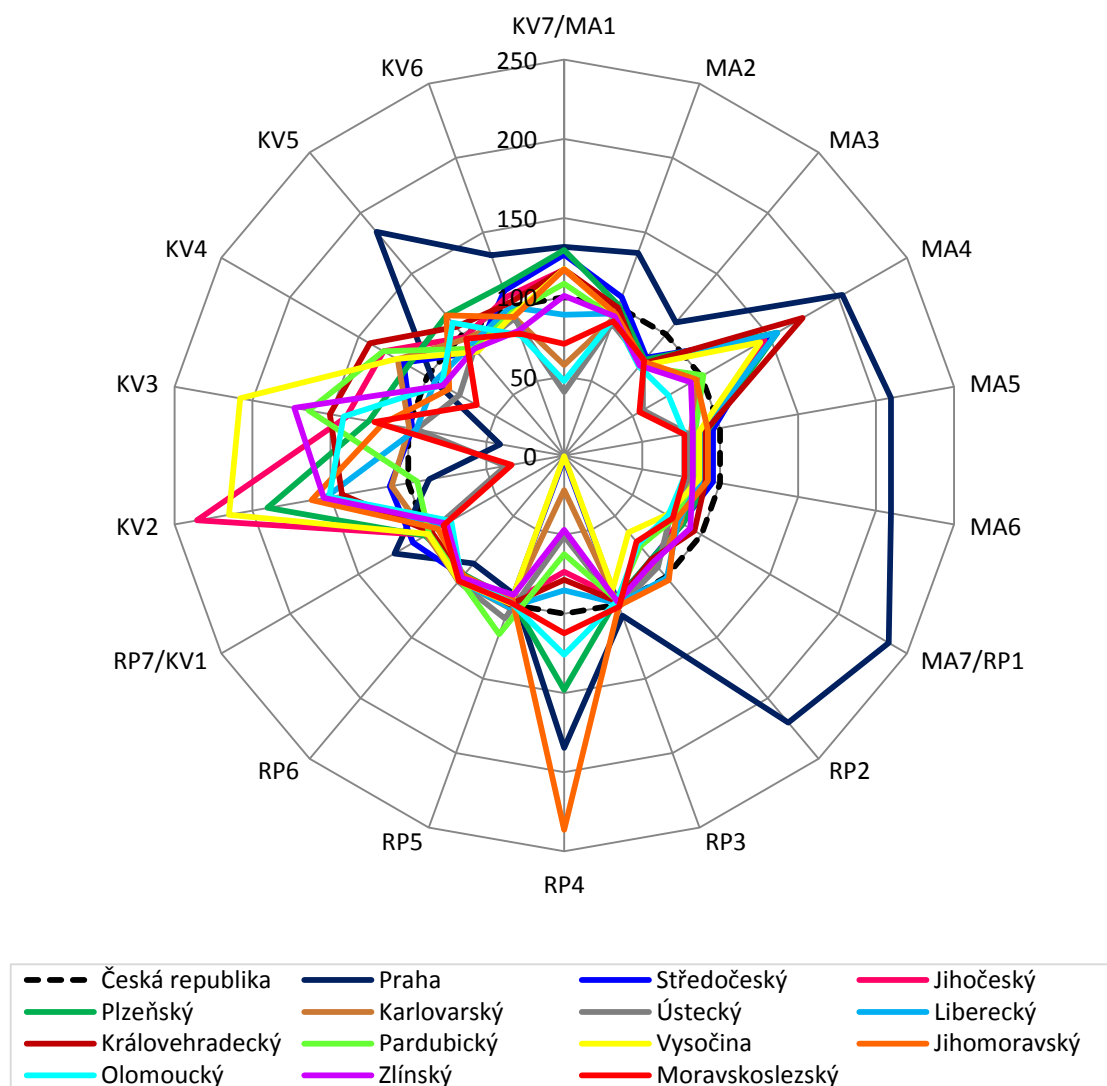
Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

I v roce 2001 nejlepšího celkového výsledku dosáhla Praha (142 %), následována Jihočeským (110,3 %) a Plzeňským krajem (109,6 %). V dílčích ukazatelích makroekonomického výkonu a růstového potenciálu dosáhlo hlavní město také nejlepších výsledků. V oblasti makroekonomického výkonu pak na dalších pozicích je Jihočeský (105,2 %) a Plzeňský kraj (104,7 %). Výjimečnost hlavního města je dáno především dvojnásobkem průměrného celorepublikové hodnoty v rámci ukazatele HDP v PPS na obyvatele, hrubé přidané hodnoty na obyvatele a tvorby fixního kapitálu na obyvatele. Hlavní město Praha se také vymyká hodnocení obecné míry nezaměstnanosti, která je jednoznačně nejnižší při srovnání s hodnotami ostatních krajů ČR.

V oblasti kvality života pak nejlepších výsledků dosáhl kraj Vysočina (135 %), následován Jihočeským krajem (131 %). Vysoká hodnota v oblasti kvality života je na Vysočině způsobena zejména nízkým počtem trestných činů oproti celorepublikovému průměru, kromě ukazatele počtu lékařů na obyvatele, kde dosahuje pouze 74 % celorepublikového průměru, je v ostatních ukazatelích nad touto 100 % hranicí. Jihočeský kraj pak zaujme hodnotou průměrné pracovní neschopnosti pro nemoc, která patří mezi nejnižší v rámci celé ČR.

Nejhorších celkových výsledků pak dosáhl Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj, které dosahují nízkých hodnot zejména v makroekonomickém výkonu a v oblasti růstového potenciálu.

Obr. 4.6 Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2002

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

V roce 2002 jsou dosažené hodnoty v makroekonomické oblasti téměř stejné jako v předchozích letech. Lepších hodnot v počtu dokončených bytů (KV7/MA1) dosahuje Praha, Plzeňský a Středočeský kraj, naopak nejhorších hodnot Ústecký (40,2 %), Olomoucký (pouze 47,1 %) a Karlovarský kraj (57,1 %). Celkově došlo ke snížení míry nezaměstnanosti (ukazatel MA4) – obecná míra nezaměstnanosti v ČR představující 100 %

byla 7,3 %. Nejlepších hodnot vyjma Prahy dosáhl Královéhradecký (174 %), Plzeňský a Liberecký kraj (155 %).

Nejsledovanějším ukazatelem vývoje regionů je bezesporu HDP v PPS na obyvatele (MA5), kde je zřejmé výsadní postavení hlavního města dosahující 210 % průměru ČR. Mezi ostatními kraji lepších výsledků dosahuje Středočeský (95 %), Jihomoravský (92,1 %) a Plzeňský kraj (91,8 %). Bohatství domácností je možné komparovat také pomocí ukazatele Čistého disponibilního důchodu na obyvatele (MA3), kde nejlepších výsledků dosahuje Praha (136 %), Středočeský kraj (107 %) a Plzeňský kraj (101 %). Je zřejmé, že ukazatel čistého disponibilního důchodu domácností (MA2) díky transferům k sociálně slabším a díky dani z příjmu a majetkovým daním nedosahuje takového velkého rozdílu mezi hodnotami jako HDP v PPS.

Ukazatel počtu živě narozených dětí na obyvatele (RP5) v roce 2002 zachycuje zvyšující se počet narozených dětí v rámci ČR, nejlepších výsledků dosahuje Ústecký (110 %), Karlovarský (106,7 %) a Liberecký kraj (106,3 %). Ústecký kraj však dlouhodobě bojuje s vysokou mírou úmrtnosti. Nejnižší hodnoty jsou vykazovány pro Prahu (92 %) a Zlínský kraj (96 %), jejichž hodnoty nedosahují celorepublikového průměru. Související ukazatel (RP6) je nejvíce vyrovnaným ukazatelem, hodnoty všech krajů se pohybují kolem 100 % průměru ČR. Za výjimku by se dalo označit pouze hlavní město Praha, které dosahuje hodnoty pouze 89 %. Nízká hodnota je dána zejména 70 % podílem obyvatel v produktivním věku, přičemž dvojnásobně hodnocená věková skupina 0-14 let je zastoupena na celkové populaci pouze 16 %.

V roce 2002 je patrný nárůst dostupné lékařské péče v hlavním městě, kdy počet lékařů na obyvatele v Praze dosahuje 184 % hodnoty celorepublikového průměru. Kvalitu života v regionu ovlivňuje také evidovaný počet osobních automobilů na obyvatele. Nejlepších výsledků dosahuje Praha (135 %), Plzeňský (114 %) a Středočeský kraj (111 %), které překračují průměrnou hodnotu 0,4 osobního vozidla na osobu v ČR. Nejméně osobních vozidel na osobu je evidováno v Olomouckém kraji, který dosahuje pouze hodnoty 81 % celorepublikového průměru.

Hodnoty ukazatelů, které nyní nejsou podrobně okomentovány, jsou uvedeny v Příloze č. 2. Průměrné hodnoty jednotlivých oblastí ukazatelů a pořadí konkurenceschopnosti krajů dosažené v roce 2002 znázorňuje Tab. 4.5.

Tab. 4.5. Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2002

Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	177	106	100	105	81	71	96	106	89	97	93	74	88	75
Růstový potenciál	100	151	83	91	102	86	91	94	93	91	76	116	93	86	93
Kvalita života	100	114	109	133	127	97	75	101	122	112	135	112	100	111	79
Celkem	100	147	99	108	111	88	79	97	107	97	102	107	89	95	83
Celkové pořadí		1.	7.	3.	2.	12.	14.	8.	4.	9.	6.	5.	11.	10.	13.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

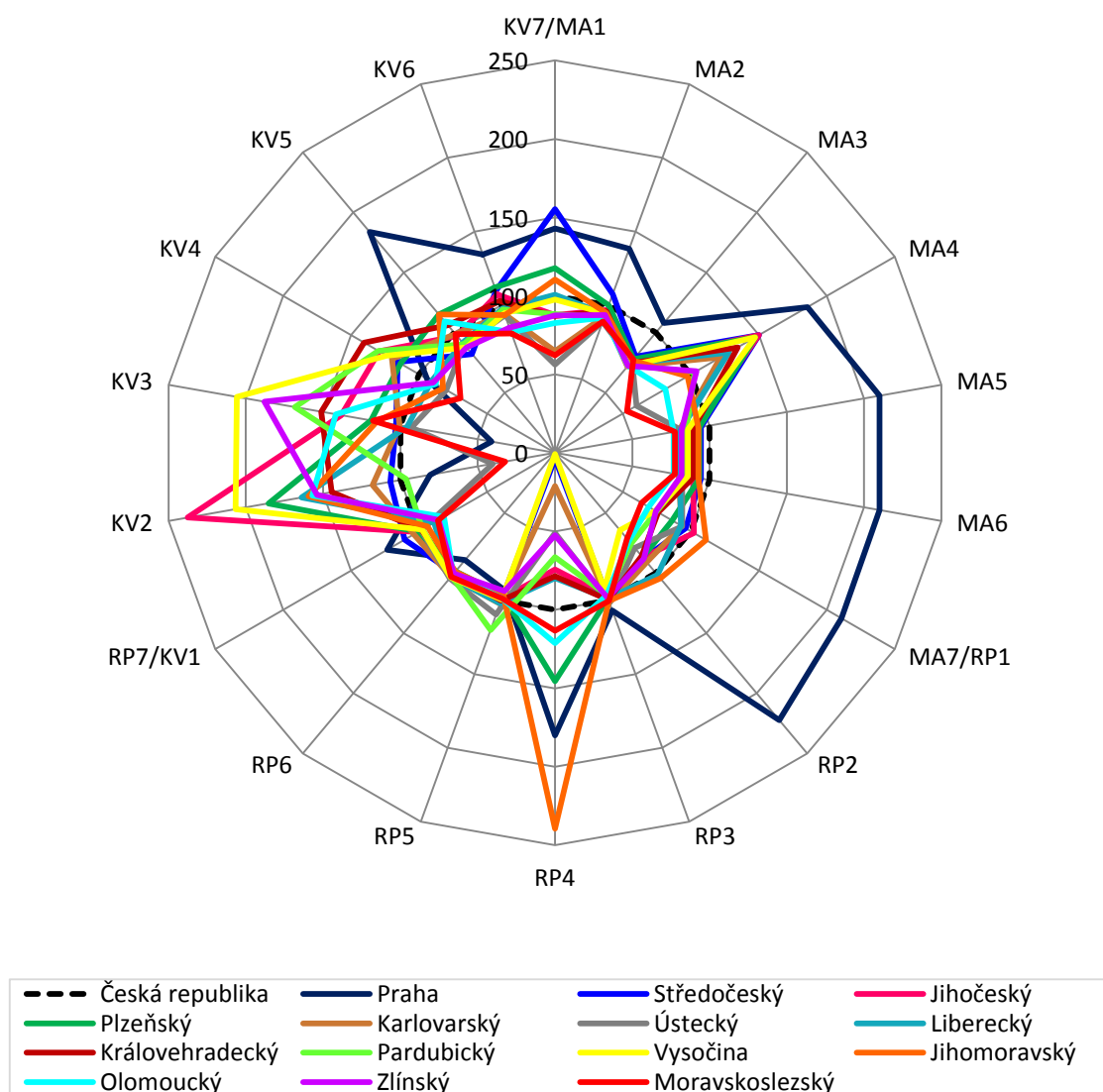
V roce 2002 nejlepších výsledků v oblasti makroekonomického výkonu dosahuje Praha (177 %), která opět dominuje především v HDP v PPS na obyvatele, hrubé přidané hodnotě a v ukazateli čistého disponibilního důchodu na obyvatele. Nadprůměrného výsledku v této oblasti dosáhl také Královehradecký, Středočeský a Plzeňský kraj. Hodnota středočeského kraje je ovlivněna zejména počtem dokončených bytů (127 %) a reálným čistým disponibilním důchodem domácností (106 %). Královehradecký kraj je stejně jako Středočeský kraj ovlivněn zejména počtem dokončených bytů na úrovni 118 %, ostatní ukazatele v této oblasti nedosahují ani celorepublikového průměru představující 100 %. Nejhorších výsledků v oblasti makroekonomického výkonu dosahuje Ústecký a Olomoucký kraj, které jsou ovlivněny vysokou mírou nezaměstnanosti a velmi nízkému počtu dokončených bytů na obyvatele.

V oblasti růstového potenciálu nadprůměrných výsledků dosahuje Praha (151 %), zejména zásluhou reálně tvorby fixního kapitálu (237 %) a počtu podnikatelských subjektů (220 %) na svém území, ale také Jihomoravský (116 %) a Plzeňský kraj (102 %). Jihomoravský kraj dosahuje vysokých hodnot především v počtu studentů na obyvatele (236 %) a v počtu podnikatelských subjektů (103 %). Dobré výsledky Plzeňského kraje ovlivňuje stejně jako u Jihomoravského kraje zejména počet studentů VŠ na obyvatele dosahující hodnoty 148 % průměru ČR. Nejhorší výsledky jsou vykazovány pro Středočeský kraj (83 %) a kraj Vysočinu (76 %). Kraj Vysočina však spolu

s Jihočeským krajem (133 %) dosahuje nejlepších hodnot v oblasti kvality života (135 %). Nejhorších výsledků dosahuje Ústecký, Moravskoslezský a Karlovarský kraj.

Celkovému pořadí, které představuje průměr hodnot dosažených v jednotlivých oblastech, dominuje hlavní město Praha s celkovým výsledkem 147 % celorepublikového průměru, následováno Plzeňským (111 %) a Jihočeským krajem (108 %). Nejhorších celkových hodnot dosahuje Ústecký, Moravskoslezský a Královehradecký kraj. Největší problémy tyto kraje mají s vysokou nezaměstnaností, s nízkým počtem studentů VŠ (s výjimkou Moravskoslezského kraje), s vysokým znečištěním životního prostředí. Za celorepublikovým průměrem zaostávají v celkovém ekonomickém výkonu.

Obr. 4.7 Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2003

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty a zpracování

V roce 2003 se na první místo v počtu dokončených bytů na obyvatele (KV7/MA1) vrací Středočeský kraj, kde výrazně stoupl jejich počet a s hodnotou 155 % průměru ČR. Nadprůměrný počet dokončených bytů je zaznamenán také v Praze (143 %), Plzeňském (118 %), Libereckém (101 %) a Jihomoravském kraji (110 %). Obecná míra nezaměstnanosti (MA4) celkově v ČR v tomto roce roste, v Moravskoslezském (188 %) a Ústeckém (167 %) kraji představuje nejvyšší dosažené hodnoty za sledované období.

Nadprůměrný vytvořený HDP na obyvatele (MA5) vykazuje pouze hlavní město Praha, všechny ostatní kraje se pohybují pod sto procenty celorepublikového průměru. Nejmenší hodnoty dosahuje Olomoucký kraj (77 %) a Moravskoslezský kraj (78 %). Reálná tvorba hrubého fixního kapitálu na obyvatele (MA7/RP1) byla nejvyšší v Praze (211 %) a v Jihomoravském kraji (111 %). Z oblasti růstového potenciálu a ukazatele struktury zaměstnanosti (RP 3) plyne, že struktura podporující ekonomický růst je nejlépe utvořena Praze (107 %), Karlovarským a Ústeckém kraji (oba 102 %), kde velký podíl tvoří terciární sektor, který má při tvorbě hodnoty ukazatele dvojnásobnou váhu než sektor sekundární. Nejnižších hodnot dosahuje Pardubický, Jihočeský a Olomoucký kraj.

Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc (RP7/KV1), která je jistým vodítkem pro ochotu pracovat a značí většinou problémy se zneužíváním nemocenských dávek jak zaměstnancem, tak i zaměstnavatelem, je v roce 2003 nejvyšší v Olomouckém (117 %) a Moravskoslezském kraji (116 %). Naopak nejnižší doba pracovní neschopnosti a nejvyšší hodnoty v 18ti-úhelníku dosahuje Praha a Středočeská kraj. Karlovarský, Jihočeský a Plzeňský kraj nedosahuje průměrné doby za celou ČR. Ukazatel znečištění životního prostředí na obyvatele (KV2) zobrazuje dlouhodobý trend, kdy velké znečištění je naměřeno u Moravskoslezského (310 % průměrného znečištění) a Ústeckého kraje. Nadprůměrných naměřených hodnot znečištění dosahuje také Praha a Pardubický kraj, ale znečištění v těchto krajích nedosahuje takových rozměrů jako u prvních dvou zmiňovaných. Počet kulturních zařízení na obyvatele (KV4), kam jsou započítávána divadla, stálá kina, muzea a veřejné knihovny, zůstává na stejných úrovních jako v dalších letech. Nejvyšších hodnot dosahuje Královehradecký, Pardubický a Jihočeský kraj.

Hodnoty ukazatelů, které nyní nejsou okomentovány, jsou uvedeny v Příloze č. 2. Průměrné hodnoty jednotlivých oblastí ukazatelů konkurenceschopnosti krajů a pořadí krajů dosažené v roce 2003 znázorňuje Tab. 4.6.

Tab. 4.6. Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2003

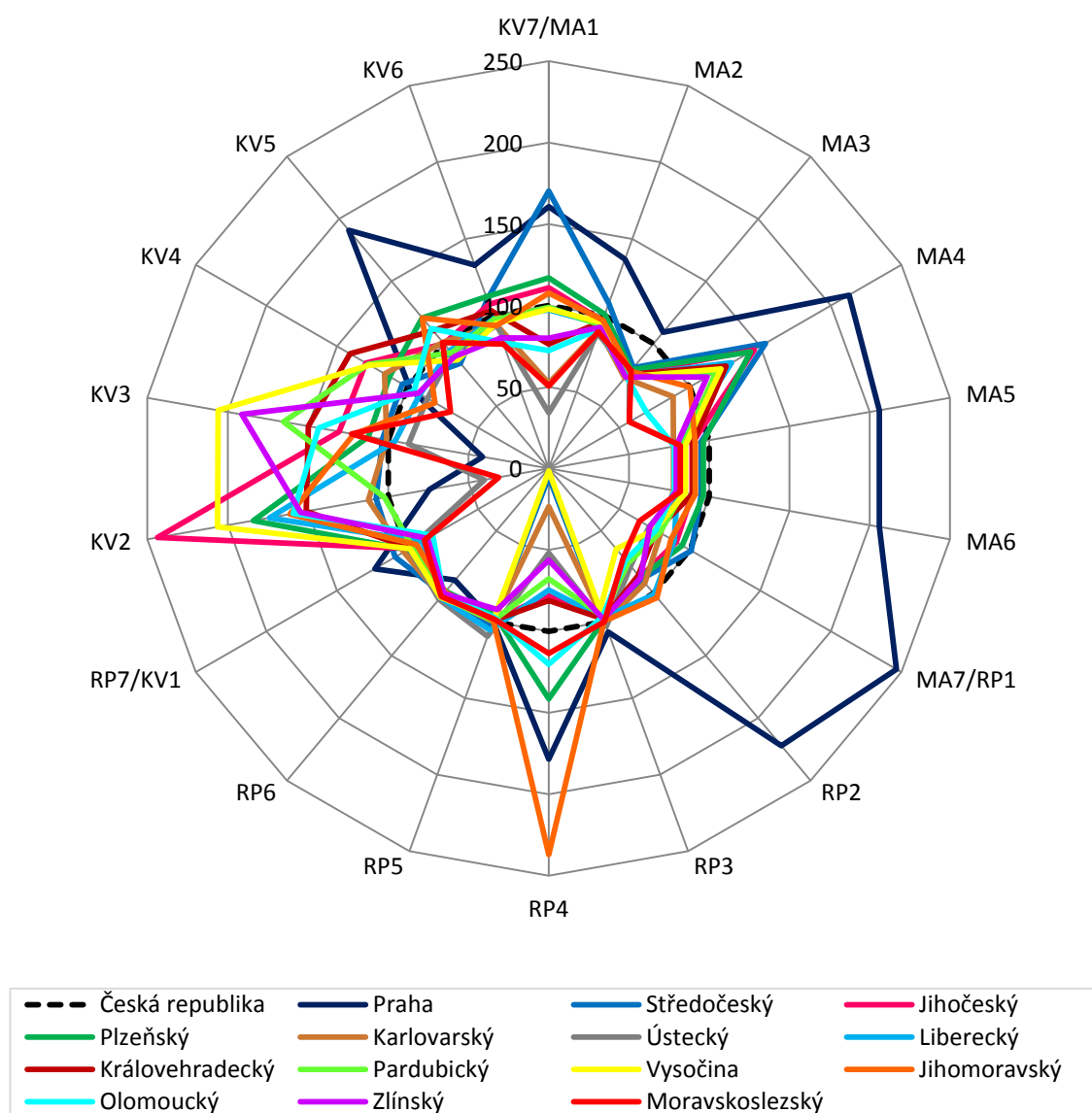
Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	172	111	99	102	86	77	93	92	86	94	97	79	85	72
Růstový potenciál	100	146	86	95	102	88	91	95	91	90	76	121	92	85	91
Kvalita života	100	114	112	128	123	100	79	104	119	110	131	110	106	111	78
Celkem	100	144	103	107	109	91	82	97	101	95	100	109	92	94	80
Celkové pořadí		1.	5.	4.	2.	12.	13.	8.	6.	9.	7.	3.	11.	10.	14.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Celkové pořadí krajů ukazuje, že v roce 2003 nejkonkurenceschopnějším regionem je Praha (144 %), následována Plzeňským (109,2 %) a Jihomoravským krajem (109 %). Jihomoravský kraj se poprvé ve sledovaném období dostává mezi první tři nejkonkurenceschopnější kraje ČR. K těmto výsledkům přispělo nadprůměrné hodnocení téměř ve všech ukazatelích růstového potenciálu – zejména pak počet studentů VŠ (239 %), hrubá tvorba fixního kapitálu na obyvatele (111 %). Vysokých hodnot nabývá také hodnocení kvality života v regionu, zejména u ukazatele znečištění životního prostředí a ukazatele počtu trestných činů na obyvatele. V oblasti makroekonomického výkonu tradičně vede Praha (172 %), nadprůměrných výsledků dosahuje také Středočeský (111 %) a Plzeňský kraj (102 %). V oblasti růstového potenciálu je však možné sledovat velký nárůst hodnoty Jihomoravského kraje oproti ostatním krajům, které dosahují nižších hodnot. Nad celorepublikový průměr vystoupaly hodnoty pouze u třech krajů – již dva zmíněné kraje (Prahu a Jihomoravský kraj) doplňuje Plzeňský kraj (102 %). V oblasti kvality života nejlepších výsledků dosahují stále stejné kraje, a to kraj Vysočina a Jihočeský a Královehradecký kraj.

Nejhoršího hodnocení celkové konkurenceschopnosti kraje dosahuje Moravskoslezský (80 %), Ústecký (82 %) a Karlovarský kraj (91 %), způsobené především nízkým hodnotám v oblastech makroekonomického výkonu a růstového potenciálu.

Obr. 4.8 Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2004

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

V roce 2004 v oblasti makroekonomického výkonu všechny kraje s výjimkou Prahy nedosahují v ukazatelích reálného HDP v PPS na obyvatele, reálné hrubé přidané hodnoty na obyvatele a reálné tvorby fixního kapitálu (s výjimkou Středočeského kraje) nedosahují celorepublikového průměru ČR (ukazatele MA5 – MA7). Naopak Praha v posledním jmenovaném ukazateli dosahuje 246 %, hodnota vytvořeného HDP v hlavním městě dosahuje dvojnásobku průměru ČR. Nejnižších hodnot HDP v PPS dosahuje Olomoucký (78 %), Zlínský (80 %) a Liberecký kraj (80 %). V počtu dokončených bytů (KV7/MA1) nejlepších výsledků dosahuje Středočeský kraj (170 %), který převyšuje i počet dokončených bytů v Praze (161 %). Celkově pouze pět krajů převyšuje průměrnou

hodnotu ČR. Kromě dvou výše zmíněných mezi tyto kraje patří Plzeňský (117 %), Jihočeský (111 %) a Jihomoravský kraj (108 %). Nejvyšší obecná míra nezaměstnanosti je v tomto roce naměřena v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. S nadprůměrnou nezaměstnaností se potýká také Karlovarský a Olomoucký kraj.

Oblast kvality života v kraji je většinou velmi silně ovlivňována znečištěním životního prostředí (KV2) a počtem trestných činů na obyvatele (KV3). Zatímco v roce 2003 se mezi největší znečišťovatele počítal Moravskoslezský, Ústecký kraj a Praha. Nadprůměrných hodnot dosahoval i Pardubický kraj, v roce 2004 však znečištění Pardubického kraje již nedosahuje průměrného znečištění ČR. V ukazateli počtu trestných činů i v tomto roce nejlepších výsledků dosahuje Vysočina (206 %), Zlínský (191 %) a Pardubický kraj (165 %). Naopak s největším počtem trestných činů se musí vypořádat Praha a Karlovarský kraj.

Hodnoty ukazatelů, které nyní nejsou okomentovány, jsou uvedeny v Příloze č. 2. Průměrné hodnoty jednotlivých oblastí ukazatelů konkurenceschopnosti krajů a pořadí krajů dosažené v roce 2004 znázorňuje Tab. 4.7.

Tab. 4.7. Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2004

Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	183	115	100	104	77	70	92	90	90	91	93	77	84	72
Růstový potenciál	100	152	87	93	102	86	88	94	91	88	76	117	92	85	91
Kvalita života	100	117	113	131	123	97	76	106	118	112	131	111	107	111	78
Celkem	100	151	105	108	110	87	78	97	100	97	99	107	92	93	80
Celkové pořadí		1.	5.	3.	2.	12.	14.	8.	6.	9.	7.	4.	11.	10.	13.

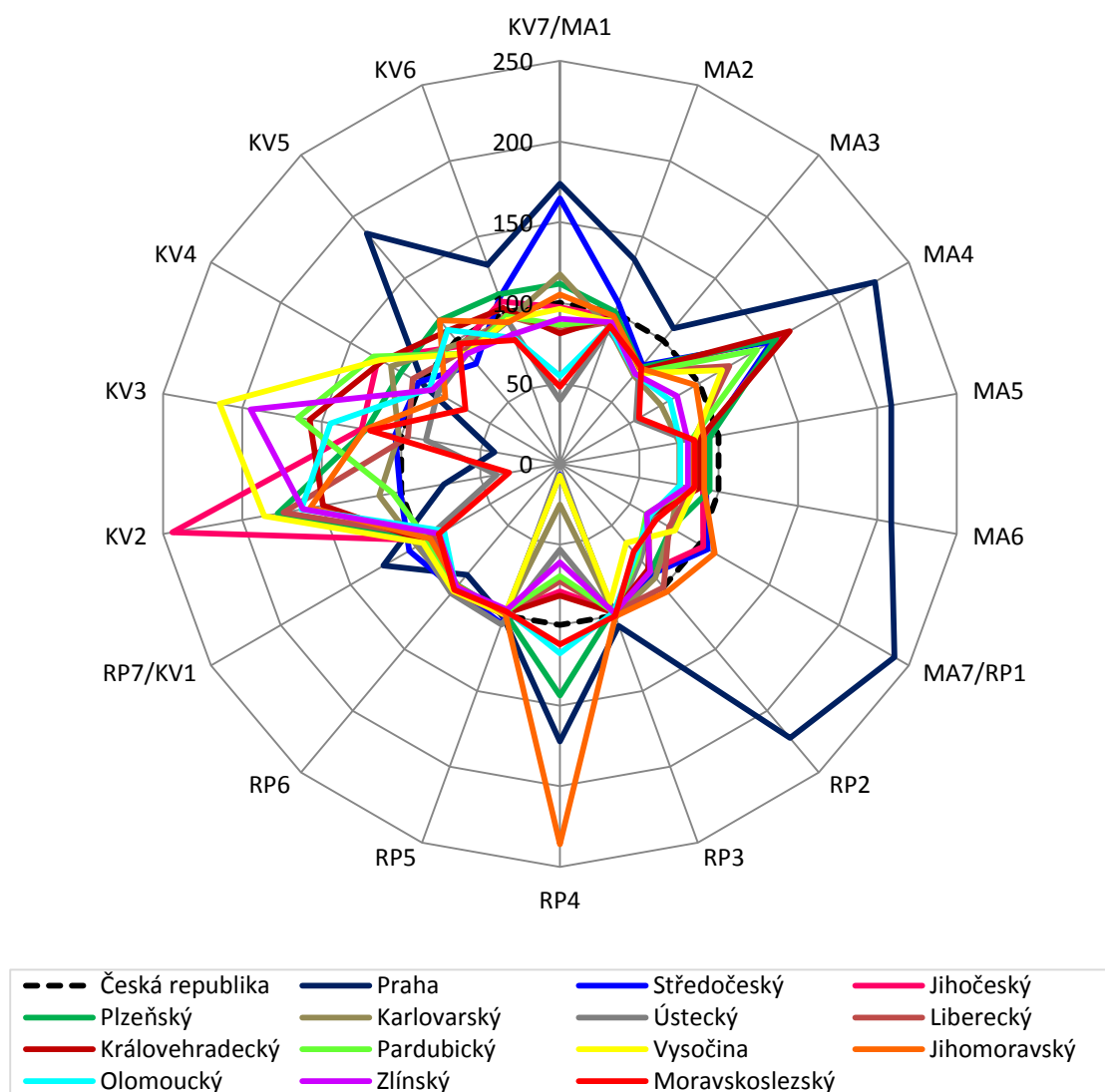
Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Z tabulky vyplývá, že v oblasti makroekonomického výkonu největší konkurenceschopnosti dosahuje Praha (183 %), Středočeský (115 %) a Plzeňský kraj (104 %). S nejmenší výkonností se potýká kraj Ústecký, Moravskoslezský a Olomoucký,

což je dáno zejména velikostí HDP v PPS na obyvatele, přidané hodnoty na obyvatele a nižší úrovní mezd. V oblasti růstového potenciálu nejvyšších hodnot dosahuje Praha (152 %), Jihomoravský (117 %) a Plzeňský kraj (102 %). V oblasti kvality života tradičně nejvyšších hodnot dosahuje kraj Vysočina a Jihočeský kraj. V celkovém hodnocení konkurenceschopnosti krajů nejlépe uspělo hlavní město Praha (151 %), následováno Plzeňským (110 %) a Jihočeským krajem (108 %). Nejhorších výsledků dosahuje Karlovarský, Ústecký a Moravskoslezský kraj, který se v celkovém hodnocení konkurenceschopnosti nachází až na 13. místě, dosahuje sedmého nejlepšího výsledku v oblasti růstového potenciálu, zajištěného zejména díky vysokému podílu vysokoškolských studentů na obyvatele, které přináší určitou vidinu lepšího vývoje v budoucnu. Nízké hodnoty celkového hodnocení Moravskoslezského kraje jsou zapříčiněny zejména nepříznivým vývojem obecné míry nezaměstnanosti a vysokým znečištěním životního prostředí.

Obr. 4.9 Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2005

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

V oblasti makroekonomického výkonu dochází v roce 2005 k větší makroekonomické aktivitě krajů oproti předchozímu grafu, kde kraje (s výjimkou Prahy) nedosahovaly průměru hodnot za celou ČR. U ukazatele dokončených bytů na obyvatele (KV7/MA1) je vidět zvýšená hodnota dokončených bytů v Praze (174 %), ve Středočeském (165 %) a v Karlovarském kraji (117 %). V tomto roce je patrný větší rozdíl čistého disponibilního důchodu domácností v Praze (135 %), Středočeském kraji (106 %) a ostatními kraji ČR, které nedosahují celorepublikového průměru. Rozdíl je patrný také ve výši reálné průměrné mzdy (MA3), jejíž úroveň v Praze dosahuje 110 % průměru, zatímco v ostatních krajích dosahují pouze hodnoty mezi 70 % a 80 %. Oproti roku 2004 se zvýšil počet krajů, které přesahují 100 % hranici v hodnotě reálné tvorby

hrubého fixního kapitálu (MA7/RP1). Mezi tyto kraje patří Praha (240 %), Jihomoravský (111 %), Středočeský (106 %) a Jihočeský kraj (103 %).

V oblasti růstového potenciálu se zaměřím v tomto roce na počet podnikatelských subjektů na obyvatele (RP2), který je nejvyšší v Praze (222 %), v Jihomoravském (111 %) a Středočeském kraji (106 %). V Praze je více zastoupeno soukromé podnikání – fyzické osoby. Podíl těchto osob na celkovém počtu obyvatele činí 22 %, tzn., že téměř každý čtvrtý Pražan (v případě, že by každý občan mohl mít jen jednu živnost) podniká. Naopak nejméně počet podnikatelských subjektů je v kraji Vysočina, kde podniká pouze 12 % obyvatel, tzn. zhruba každý osmý občan kraje.

V oblasti kvality života největších změn doznal ukazatel počtu kulturních zařízení na obyvatele (KV4). Největším počtem kulturních zařízení disponuje Pardubický (133 %), Jihočeský (130 %) a Královéhradecký kraj (127 %), ve kterém došlo oproti předchozím rokům k výraznému poklesu počtu stálých kin a muzeí.

Hodnoty ukazatelů, které nyní nejsou okomentovány, jsou uvedeny v Příloze č. 2. Průměrné hodnoty jednotlivých oblastí ukazatelů konkurenceschopnosti krajů a pořadí krajů dosažené v roce 2005 znázorňuje Tab. 4.8.

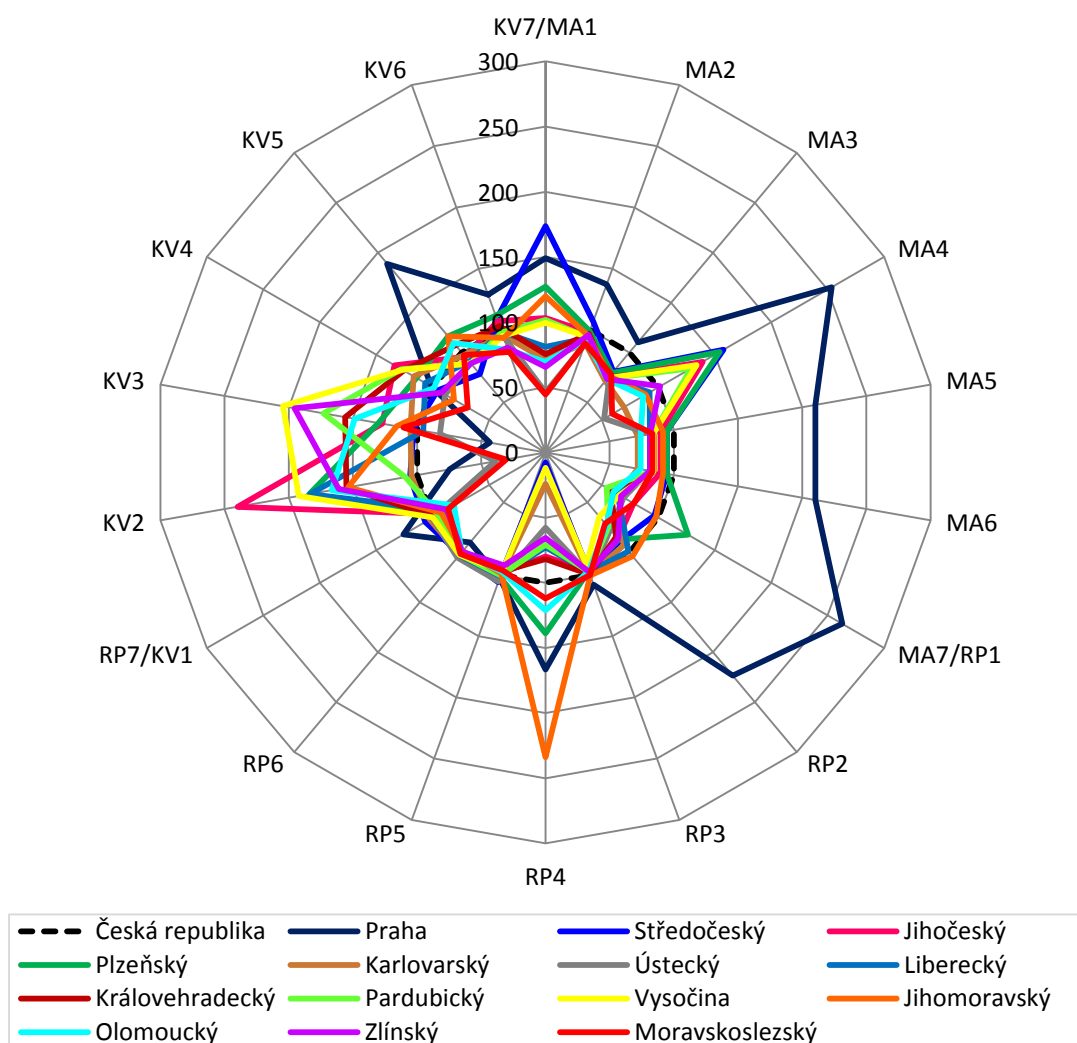
Tab. 4.8. Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2005

Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	186	113	101	102	83	70	88	94	89	90	96	73	81	73
Růstový potenciál	100	151	88	94	100	86	87	92	89	86	78	120	91	85	91
Kvalita života	100	119	110	128	121	107	76	105	117	110	130	110	104	114	76
Celkem	100	152	104	108	108	92	78	95	100	95	99	109	89	93	80
Celkové pořadí		1.	5.	3.	4.	11.	14.	8.	6.	9.	7.	2.	12.	10.	13.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Z tabulky souhrnných údajů za jednotlivé oblasti ukazatelů a celkového pořadí vyplývá, že nejkonkurenceschopnějším krajem v ČR v roce 2005 je Praha, která dominuje zejména v oblasti makroekonomického výkonu (186 %) a v oblasti růstového potenciálu (151 %). V tomto roce je to jediný kraj, který v žádné dílčí oblasti nevykazuje podprůměrné údaje. V první oblasti (MA) druhého nejlepšího výsledku dosáhl Středočeský kraj, který vynikal v tomto roce zejména v počtu dokončených bytů (165 %). V oblasti růstového potenciálu druhého nejlepšího výsledku dosáhl Jihomoravský kraj (120 %), který je především centrem vysokého školství a podíl vysokoškolských studentů na celkovém počtu obyvatele kraje dosáhl 236 %. Nejnižší dílčí hodnotu v této oblasti dosáhl kraj Vysočina, kde naopak tento podíl je bezvýznamný.

Obr. 4.10 Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2006

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Posledním rokem v hodnocení konkurenceschopnosti krajů ČR je rok 2006. V tomto roce narůstaly rozdíly mezi hodnotami vykazovanými pro Prahu a ostatní kraje ČR. V případě ukazatele HDP v PPS na obyvatele (MA5) Praha zaujímá jedinečné postavení a dosahuje 210 % průměru ČR. Ostatní kraje v tomto kraji nedosahují celorepublikového průměru, jsou soustředěny v rozmezí 80 – 95 % hodnoty průměru. Nejnižších hodnot dosahuje Karlovarský (72 %) a Olomoucký kraj (73 %). Stejně hodnoty jsou vykazovány také u ukazatele hrubé přidané hodnoty na obyvatele (MA6). Reálná hrubá tvorba fixního kapitálu (MA7/RP1) hlavního města přesahuje hodnotu 260 % průměru. Průměr dále přesahuje pouze Plzeňský kraj (126 %), většina krajů dosahuje v tomto ukazateli pouze 50 – 70 % hodnoty. S vysokým ekonomickým výkonem Prahy souvisí i nadprůměrná výše mzdy vyplácená na území hlavního města (110 %). Této výše nedosahuje žádný jiný kraj v ČR, s výjimkou Středočeského kraje (81 %) a Moravskoslezského kraje (78 %) se průměrná hrubá mzda v krajích pohybuje na úrovni 75 % celorepublikového průměru. V celé ČR došlo k poklesu obecné míry nezaměstnanosti. Z grafu je však evidentní zvýšený rozdíl mezi hodnotou dosahovanou v tomto ukazateli Prahou (254 %) a hodnotou dosahovanou nejhůře hodnoceným Ústeckým krajem (52 %).

V případě počtu podnikatelských subjektů (RP 2) nejvyšších hodnot dosahuje Praha (223 %) a Jihomoravský kraj (104 %). Ostatní kraje bohužel opět nedosahují ani celorepublikového průměru. Naopak nejhorší postavení Prahy je možné sledovat u ukazatele věková struktura (RP6), kde vykazuje pouze 90 % hodnotu průměru. Nejvyšší podíl obyvatel ve věkové skupině 0-14 let, která značí určitý potenciál pracovní síly do budoucna, vykazuje Ústecký (105 %) a Liberecký (103 %) kraj. Oba kraje dosahují nejvyšších hodnot také u ukazatele počtu živě narozených dětí (RP5), u Ústeckého kraje je však nutné v této souvislosti zmínit, že dosahuje také vysokých hodnot obecné míry nezaměstnanosti (MA4) a nejnižších hodnot čistého disponibilního důchodu domácností (MA2). V oblasti kvality života a ukazatele počtu trestných činů na obyvatele (KV3) se nově ukazuje téměř vyrovnaná pozice Zlínského kraje (195 %) a kraje Vysočina (205 %), který dosahoval v každém roce ze sledovaného období nejlepších výsledků.

Hodnoty ukazatelů, které nyní nejsou okomentovány, jsou uvedeny v Příloze č. 2. Průměrné hodnoty jednotlivých oblastí ukazatelů konkurenceschopnosti krajů a pořadí krajů dosažené v roce 2006 znázorňuje Tab. 4.9.

Tab. 4.9. Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2006

Oblast	Kraj (Region NUTS 3)														
	Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	100	190	115	96	111	73	71	81	87	89	91	95	76	81	74
Růstový potenciál	100	154	87	91	107	84	88	89	88	85	76	118	90	85	92
Kvalita života	100	116	110	129	126	99	77	106	117	113	130	110	108	111	74
Celkem	100	154	104	105	114	85	79	92	97	96	99	108	91	92	80
Celkové pořadí		1.	5.	4.	2.	12.	14.	9.	7.	8.	6.	3.	11.	10.	13.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

V posledním roce sledovaného období dosáhla nejlepších výsledků v makroekonomické oblasti Praha (190 %), nadprůměrných hodnot pak Středočeský (115 %) a Plzeňský kraj (111 %). Naopak nejnižší hodnoty vykazuje Ústecký (71 %) a Karlovarský kraj (73 %). V oblasti růstového potenciálu nejvyšších hodnot dosáhla Praha (154 %), Jihomoravský (118 %) a Plzeňský kraj (107 %), nejnižších pak kraj Vysočina (76 %), Zlínský (85 %) a Pardubický kraj (85 %). V oblasti kvality života dosahuje nejlepších výsledků kraj Vysočina (130 %) spolu s Jihočeským krajem (129 %). Nejhorších pak Moravskoslezský (74 %) a Ústecký kraj (77 %), jejichž hodnocení je ovlivněno zejména vysokým znečištěním životního prostředí.

Celkové hodnocení řadí na první místo výraznou konkurenceschopnost hlavního města Prahy (154 %). Druhého nejlepšího výsledku dosáhl Plzeňský kraj (114 %), který jako jediný z krajů (s výjimkou Prahy) dosahuje ve všech dílčích oblastech ukazatelů nadprůměrných hodnot. Třetího nejlepšího výsledku dosahuje Jihomoravský kraj (108 %), který za celorepublikovým průměrem zaostává pouze v oblasti makroekonomického výkonu, zejména pak ve výši průměrné hrubé mzdy. Na druhé straně žebříčku figuruje Ústecký (79 %), Moravskoslezský (80 %) a Karlovarský kraj (85 %).

4.2.2 Shrnutí dosažených výsledků konkurenceschopnosti krajů

Komparace konkurenceschopnosti krajů ČR v předchozí podkapitole přinesla různá pořadí konkurenceschopnosti, která byla ovlivněna hodnotami dosaženými v jednotlivých ukazatelích v rámci každého roku. Pro větší přehlednost dosaženého pořadí uvádím tabulku 4.10. V tabulce je uvedeno celkové pořadí jednotlivých krajů podle jejich konkurenceschopnosti vyjádřené dle použité metodiky Makroekonomických n-úhelníků.

Tab. 4.10 Shrnutí celkového pořadí konkurenceschopnosti krajů za období 2000 - 2006

Kraj	Dosažené pořadí konkurenceschopnosti v roce							
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2000-2006
Praha	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.	1.
Středočeský	6.	7.	7.	5.	5.	5.	5.	6.
Jihočeský	3.	2.	3.	4.	3.	3.	4.	3.
Plzeňský	2.	3.	2.	2.	2.	4.	2.	2.
Karlovarský	11.	12.	12.	12.	12.	11.	12.	12.
Ústecký	13.	14.	14.	13.	14.	14.	14.	14.
Liberecký	8.	9.	8.	8.	8.	8.	9.	9.
Královehradecký	5.	6.	4.	6.	6.	6.	7.	5.
Pardubický	10.	8.	9.	9.	9.	9.	8.	8.
Vysočina	4.	5.	6.	7.	7.	7.	6.	7.
Jihomoravský	7.	4.	5.	3.	4.	2.	3.	4.
Olomoucký	12.	11.	11.	11.	11.	12.	11.	11.
Zlínský	9.	10.	10.	10.	10.	10.	10.	10.
Moravskoslezský	14.	13.	13.	14.	13.	13.	13.	13.

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Z tabulky vyplývá neměnicí se pozice hlavního města Prahy, které výrazně převyšuje ostatní kraje zejména v oblasti makroekonomického výkonu, kde dosahuje dvojnásobných hodnot celorepublikového průměru. Výjimečná ekonomická pozice Prahy je způsobena především koncentrací hrubé přidané hodnoty vytvořené sektorem vlády a většiny odvětví služeb s vysokým podílem vyšších kvalifikací. Praha dosahuje dlouhodobě nejnižší míry nezaměstnanosti díky schopnosti vytvářet stále nová pracovní místa a stává se významnou spádovou oblastí pro okolní regiony. Jako jediný kraj v ČR dosahuje nadprůměrné výše hrubých mezd. Tím je dána také životní úroveň obyvatel, která je mnohem vyšší než v ostatních krajích ČR. Problémem Prahy je možné označit zejména

dvojnásobnou míru počtu trestných činů na obyvatele a zhoršené životní prostředí. Praha je významným centrem vysokého školství, ale také je důležitým centrem vědy a výzkumu.

Průměrně na druhém místě se umístil Plzeňský kraj, který těží zejména ze společné hranice s Německem K významným průmyslovým odvětvím, které zvyšují vytvořené HDP v kraji, patří zejména strojírenství (Škoda) a potravinářský průmysl. Kraj je díky své poloze přitažlivý pro zahraniční investory. V rámci 18ti-úhelníku nejlepších výsledků průměrně dosahuje v oblasti kvality života, především díky nízkému znečištění životního prostředí (velmi narušené životní prostředí je však možné sledovat v Plzni, a to zejména vlivem průmyslu a dopravy) a nízkému počtu trestných činů na obyvatele. V makroekonomické oblasti patří mezi kraje nadprůměrně hodnocená v rámci ukazatele počtu dokončených bytů, čistého disponibilního důchodu na obyvatele a nízké míře obecné nezaměstnanosti, díky které dosahuje i v tomto ukazateli nadprůměrných hodnot.

Stejně jako Plzeňský kraj i kraj Jihočeský je ovlivněný blízkostí dvou vyspělých ekonomických zemí – Německa a Rakouska. Jihočeský kraj je zaměřený spíše na zemědělskou činnost, s velmi nízkým podílem průmyslu. Díky tomu kraj neprošel strukturálními změnami v době transformace a je velmi pozitivně hodnocen v rámci obecné míry nezaměstnanosti. Nadprůměrných hodnot dosahuje zejména v oblasti kvality života, kde ve všech ukazatelích dosahuje minimálně průměrných hodnot ČR. Výrazně vysoké hodnoty jsou pak zaznamenány v kvalitě životního prostředí, počtu kulturních zařízení a nízké kriminalitě.

Jihomoravský kraj vykazuje nízkou dynamiku HDP, která je zapříčiněná zejména díky značnému rozdílu ve vyspělosti krajského města Brna a venkovskými oblastmi v kraji. To zapříčinilo i vysoká čísla obecné míry nezaměstnanosti a nízké hodnocení v této oblasti. Jihomoravský kraj patří mezi kraje s nejlepší kvalitou života, zejména díky dobrému životnímu prostředí a nízké kriminalitě, a s vysokým podílem studentů vysokých škol na celkovém počtu obyvatel, kde si po celé sledované období drží prvenství. Kraj v žádném z ukazatelů nijak výrazně nezaostává za celorepublikovým průměrem.

Královeský kraj zaujímá významné postavení v cestovním ruchu a v zemědělství. V makroekonomické oblasti nedosahuje průměrných hodnot ČR, výrazná je obecná míra nezaměstnanosti, která v průměru představuje 145 % republikové hodnoty. Nadprůměrných hodnot však dosahuje v oblasti kvality života. Nejvyšších hodnot pak u ukazatelů trestných činů na obyvatele a znečištění životního prostředí. Slabou stránkou

regionu je jeho růstový potenciál, kraj nedosahuje průměrných hodnot zejména u tvorby hrubého fixního kapitálu a počtu studentů VŠ na obyvatele.

Středočeský kraj tvoří spádovou oblast hlavního města, což ovlivňuje některé dosažené výsledky především díky vysoké dojížděce obyvatel kraje za prací do hlavního města. Ekonomické ukazatele jsou díky tomu podhodnoceny, průměrný HDP v PPS na obyvatele v kraji nedosahuje průměru ČR, ale jako jediný kraj (s výjimkou Prahy) převyšuje průměrnou hodnotu čistého disponibilního důchodu domácností, což je zapříčiněno zejména již zmíněnou dojížděkou za prací. I tak se kraj značí nízkou mírou nezaměstnanosti a podprůměrnou délkou pracovní neschopnosti pro nemoc. Nadprůměrných hodnot dosahuje v počtu narozených dětí, zejména díky nižšímu věkovému průměru obyvatel oproti jiným krajům. Slabinou kraje může být počet lékařů na jednoho obyvatele, který dosahuje nejnižších hodnot v ČR a také velmi nízký počet univerzit.

Kraj Vysočina patří také mezi kraje s produkcí orientovanou na zemědělství. Nadprůměrné hodnoty jsou soustředěny zejména do oblasti kvality života, zejména do čistoty životního prostředí a nízké úrovně kriminality, která je připisována nižšímu podílu sociálně rizikových skupin obyvatelstva. V oblasti makroekonomického výkonu je zřejmá nízká míra nezaměstnanosti v kraji a nadprůměrné hodnotě vystavěných bytů. Kraj vykazuje vysoký podíl high-tech odvětví, avšak výdaje na výzkum a vývoj jsou nízké (ČSÚ), stejné jako podíl vysokoškolských studentů na celkovém počtu obyvatele, který je nejnižší v celé ČR.

Pardubický kraj má výrazně zemědělský charakter s vysokým počtem obyvatel žijícím na venkově. Kraj dosahuje spíše podprůměrných hodnot ukazatelů makroekonomického výkonu, je však jeden z mála krajů, který zaznamenává nižší míru nezaměstnanosti než je celorepublikový průměr. V kraji je pozitivní věková struktura obyvatel, která je ovlivňována nadprůměrným počtem narozených dětí. Dosahuje dobrých výsledků také v oblasti kvality života, zejména v nízkém počtu trestných činů na obyvatele. Stinnými stránkami kraje je nízká tvorba fixního kapitálu na obyvatele a také nízký počet podnikatelských subjektů – v průměru dosahuje pouze 75 % celorepublikového průměru.

Liberecký kraj, který se v průměru období umístil na deváté příčce žebříčku, historicky patří mezi důležitá průmyslová centra. Kraj se velmi dobře dokázal vypořádat

s restrukturalizací a v současné době je díky přímým zahraničním investicím sledován zejména rozvoj elektrotechnického a automobilového průmyslu. Kraj však v makroekonomických ukazatelích nedosahuje ani průměrného hodnocení. Dobrého hodnocení dosahuje obecná míra nezaměstnanosti, která je pod průměrem ČR, je však zaznamenána nízká hodnota čistého disponibilního kapitálu zapříčiněná zejména nízkou úrovní mezd. V oblasti růstového potenciálu dosahuje spíše průměrných hodnot, nejvyšších v ukazateli počtu narozených dětí (104 %). Kvalita života v Libereckém kraji nevykazuje nadprůměrných hodnot, příznivé hodnoty jsou sledovány u znečištění životního prostředí.

Zlínský kraj ztrácí v hodnotách ukazatelů především díky své odlehlosti, jinak je významným průmyslovým centrem s dlouholetou tradicí. V oblasti makroekonomického výkonu je kraj hodnocen spíše podprůměrně. HDP v PPS na obyvatele dosahuje pouze 82 %. Viditelně lepších výsledků kraj dosahuje v oblasti kvality života, zejména díky nízkému počtu trestných činů na obyvatele a nízkého znečištění životního prostředí. Slabinou kraje je dosažená výše hrubé mzdy a množství vytvořeného hrubého fixního kapitálu, které dosahuje pouze 75 % průměru ČR.

Olomoucký kraj jako celek patří mezi hospodářsky nejslabší regiony. Všechny hodnoty makroekonomického výkonu nepřekračují 80 % průměru ČR. Kraj se potýká s vysokou mírou nezaměstnanosti. V Olomouckém kraji je však patrný rozdíl mezi rozvinutostí a výkonem města Olomouce, resp. Olomouckého okresu a ostatních částí kraje. V oblasti růstového potenciálu Olomoucký kraj vyniká vysokým poměrem studentů VŠ na celkovém počtu obyvatel i pozitivní věkovou strukturou. V oblasti kvality života disponuje vysokým hodnocení v rámci ukazatele znečištění životního prostředí, počtu trestných činů a dostupností lékařské péče. Nejproblémovější oblastí tak pro kraj zůstává vysoká nezaměstnanost, vysoká délka pracovní neschopnosti pro nemoc a celkový ekonomický výkon kraje.

Karlovarský kraj je nejméně lidnatým krajem se specifickou skladbou obyvatel. Velký význam v ekonomickém výkonu kraje hraje lázeňství a cestovní ruch. V kraji však dochází ke koncentraci aktivit do odvětví s nízkým podílem hrubé přidané hodnoty. Kraj se potýká zejména s nízkým počtem dokončených bytů, nízkou úrovní hrubé mzdy. Vytvořený HDP je druhý nejmenší v ČR. Vyšších hodnot dosahuje v oblasti růstového potenciálu, zejména ve struktuře zaměstnanosti, kde se projevuje vysoký podíl

zaměstnanců v terciárním sektoru (již zmíněném lázeňství a v cestovním ruchu) a v počtu narozených dětí. V oblasti kvality života dosahuje spíše nadprůměrných hodnot, k úspěchu výrazně přispívá vysoký počet kulturních zařízení.

Moravskoslezský kraj je nejlidnatějším regionem v zemi. Patří mezi tradiční průmyslové oblasti s významným podílem těžebního a hutního průmyslu. Jeho restrukturalizace přinesla v období transformace výrazné problémy trvající dodnes. Jedná se zejména o vysokou míru nezaměstnanosti a podprůměrný HDP, který však díky přílivu přímých zahraničních investic postupně roste. Ve sledovaném období se postupně zvyšovaly hodnoty zejména u růstového potenciálu, který je ovlivněn zejména vysokým počtem vysokoškolských studentů v regionu a vytvářenými pozitivními externalitami díky vysokému školství. Nadprůměrně je hodnocena také věková struktura obyvatel. Velkým problémem Moravskoslezského kraje, který znehodnocuje ostatní dosažené výsledky v oblasti kvality života, je téměř trojnásobně vysoké znečištění životního prostředí oproti celorepublikovému průměru. Druhých nejhorších hodnot kraj dosahuje v oblasti délky pracovní neschopnosti pro nemoc.

Posledním hodnoceným krajem je Ústecký kraj, který ve sledovaném období dosáhl ve sledovaných ukazatelích nejnižších hodnot a je celkově nejméně konkurenceschopným krajem v ČR. Ústecký kraj dosahuje velmi nízkého hodnocení v oblasti makroekonomického výkonu. Na hodnocení se podepisuje zejména nízký HDP na obyvatele, který je odrazem hospodářských problémů souvisejících s restrukturalizací průmyslu a útlumem těžby uhlí, nízký čistý disponibilní důchod domácností a vysoká nezaměstnanost. Nízkých hodnot kraj dosahuje také v oblasti růstového potenciálu. V této oblasti jediným ukazatelem překračujícím 100 % hranici je počet narozených dětí. Ekonomické a sociální problémy v kraji se odrážejí také na kvalitě života v kraji. V této oblasti jako jediný kraj v ČR nepřekračuje v hodnocení ukazatelů hranici celorepublikového průměru. V kraji je zjištěno vysoké procento trestných činů, dosahuje nízkých hodnot v hodnocení dostupnosti lékařské péče. Celkové hodnocení velmi výrazně snižuje vysoké znečištění životního prostředí, které je zapříčiněno orientací na těžký průmysl.

4.2.3 Komparace konkurenceschopnosti českých vs. moravských a slezských krajů

Z předchozího shrnutí celkového hodnocení konkurenceschopnosti krajů ČR v období 2000 – 2006 je zřejmé, že lepších výsledků konkurenceschopnosti a pořadí v žebříčku dosahují kraje, které se nacházejí na území Čech oproti krajům na Moravském a slezském území. Kraje jsou rozděleny podle jejich polohy v ČR - mezi české kraje jsem zařadila Prahu, Středočeský, Jihočeský, Plzeňský, Karlovarský, Ústecký, Liberecký, Královéhradecký, Pardubický kraj a Vysočinu. Skupina moravských a slezských krajů pak obsahuje zbývající kraje, tedy kraj Moravskoslezský, Olomoucký, Zlínský a Jihomoravský. Zda lepších výsledků dosahují ve všech dílčích oblastech anebo je jejich konkurenceschopnost ovlivněna zejména vysokou makroekonomickou výkonností hlavního města, je uvedeno v Tab. 4.11, graficky jsou výsledky územních oblastí v jednotlivých ukazatelích makroekonomického 18ti-úhelníku znázorněny v Obr. 4.11.

Pro srovnání jsou využity průměrné hodnoty všech ukazatelů za sledované období, které byly výchozími údaji již při hodnocení konkurenceschopnosti jednotlivých krajů v podkapitole 4.2.1, ze kterých je vypočítán průměr za území Čech a území Moravy a Slezska.

Tab. 4.11 Souhrnné výsledky pro jednotlivé oblasti ukazatelů

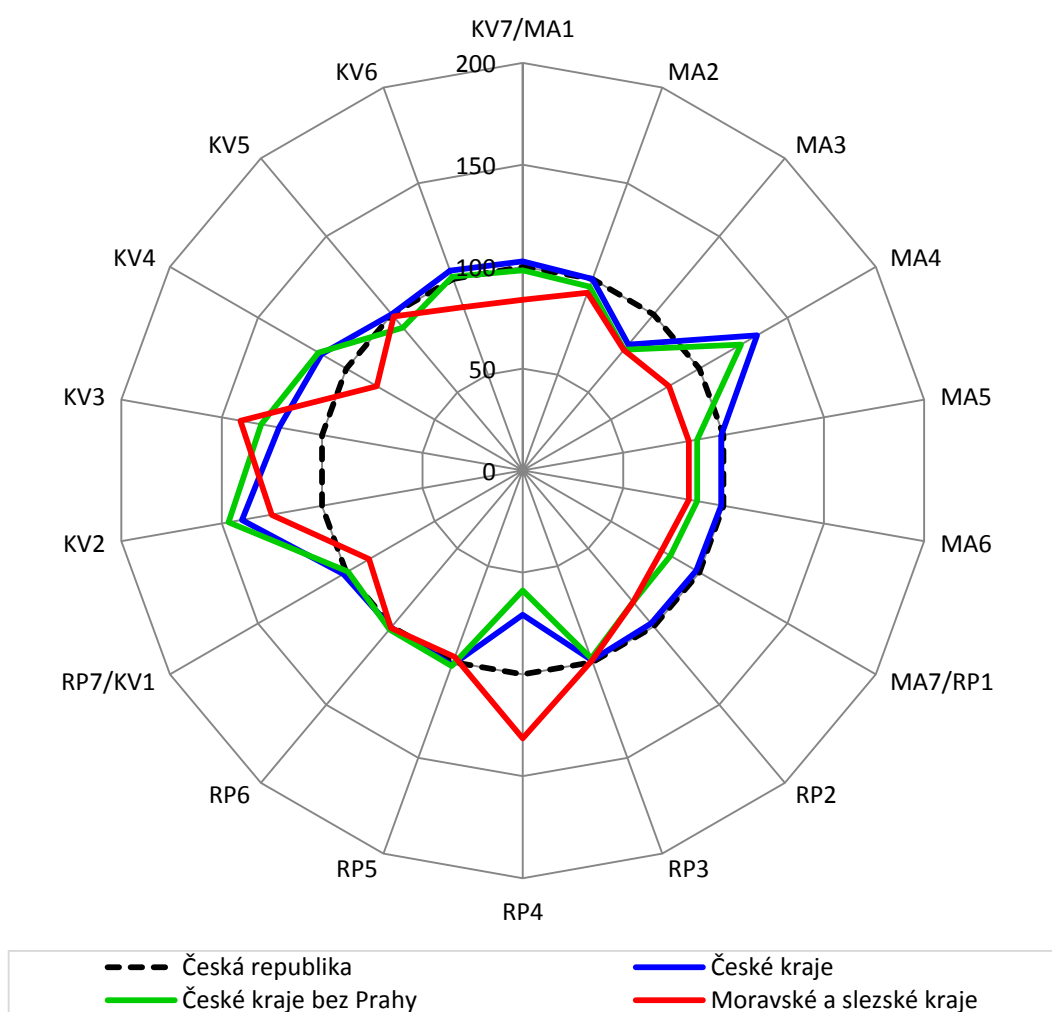
2000 - 2006	Území		
Oblast	Česká republika	České kraje	Moravské a slezské kraje
Makroekonomický výkon	100	102	83
Růstový potenciál	100	96	97
Kvalita života	100	112	100
Celkem	100	103	93

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Z tabulky vyplývá, že konkurenceschopnost krajů na území Čech je vyšší než konkurenceschopnost Moravských a slezských krajů, protože ve všech oblastech ukazatelů dosahují vyšších hodnot. Zaměříme-li se však na podrobnější hodnocení v grafu, zjistíme, že tento stav neplatí ve všech ukazatelích 18ti-úhelníku. Vyšší makroekonomickou výkonnost českých krajů potvrzuje i graf. Rozdíl je patrný zejména u ukazatele obecné

míry nezaměstnanosti. Hodnota dosažená v rámci tohoto ukazatele je ovlivněna skutečností, že kromě Karlovarského a Ústeckého kraje v průměru ve sledovaném období všechny kraje dosahují nadprůměrného hodnocení. To neplatí pro moravské a slezské kraje, kde pouze Zlínský kraj dosahuje celorepublikového průměru. Ostatní kraje jsou především z důvodu vysoké nezaměstnanosti hodnoceny podprůměrně, nejnižšího hodnocení dosahuje Moravskoslezský (57 %) a Olomoucký kraj (77%). Právě vysoká míra nezaměstnanosti v kraji odráží úroveň strukturálního přizpůsobení jejich ekonomiky.

Obr. 4.11 Konkurenceschopnost krajů ČR podle jejich územního začlenění

Zdroj: vlastní výpočty a zpracování

Kraje na českém území, znázorněné modrou barvou v průměru hodnot za sledované období 2000 – 2006 dosahuje vyšších hodnot zejména v ukazatelích makroekonomického výkonu (MA1 – MA7), z předchozí komparace jednotlivých krajů je však zřejmé, že

hodnoty těchto ukazatelů zvyšuje zejména ekonomická výkonnost Prahy. Jakých hodnot dosahují tyto kraje bez hlavního města, zobrazuje křivka zelené barvy. Z jejíž polohy je evidentní, že v případě vyčlenění Prahy z českých krajů jsou hodnoty ukazatelů u českých a moravských krajů s výjimkou obecné míry nezaměstnanosti téměř shodné. V oblasti růstového potenciálu (ukazatel RP1 – RP7) lepších výsledků dosahují kraje na českém území, a to zejména v případě tvorby hrubého fixního kapitálu a počtu podnikatelských subjektů na obyvatele. Naopak značný rozdíl ve prospěch moravských a slezských krajů je zřejmý u ukazatele počtu studentů VŠ na obyvatele (RP4), kde se projevuje skutečnost, že město Brno a Ostrava jsou spolu s Prahou centrem vysokého školství, vědy a výzkumu a inovací. A právě Jihomoravský, Moravskoslezský a Olomoucký kraj, ve kterém se nachází jedna z nejstarších a největších univerzit v ČR, zvyšují dosažené hodnoty v rámci tohoto ukazatele. Horšího hodnocení dosahují moravské a slezské kraje v případě ukazatele na pomezí oblasti růstového potenciálu a kvality života. U ukazatele průměrné pracovní neschopnosti pro nemoc znázorňující ochotu pracovat, ale také objektivní podmínky pracovního a životního prostředí, které souvisí s kvalitou života v regionu, dosahují lepšího hodnocení kraje na českém území. Výjimku mezi českými kraji, která přesahuje 100% hranici celorepublikového průměru v délce neschopnosti, tvoří Liberecký kraj. Naopak mezi moravskými a slezskými kraji nižší než průměrné délky za ČR nedosahuje ani jeden z krajů. To je zapříčiněno především vysokými průměrnými hodnotami u Olomouckého a Zlínského kraje. Kraje však dosahují vyšších hodnot v hodnocení dostupné lékařské péče v rámci ukazatele počtu lékařů na obyvatele (KV4).

Z výsledků je tedy zřejmé, že kraje na území Čech jsou jako celek konkurenceschopnější zejména, je-li do tohoto celku zahrnuta Praha, která vykazuje zcela specifické postavení zejména v makroekonomické výkonnosti. Rozdíly mezi zbývajícimi kraji v celkové ekonomické úrovni nejsou příliš vysoké, výjimkou je ukazatel obecné míry nezaměstnanosti, ve kterém viditelně horších výsledků v průměru dosahují Moravské a Slezské kraje. Oblast růstového potenciálu nejvíce ovlivňuje počet podnikatelských subjektů a také počet studentů VŠ na obyvatele. Oblast kvality života je v průměru velmi silně ovlivněna vysokým znečištěním životního prostředí zejména v Moravskoslezském kraji.

Po vstupu ČR do Evropské unie díky prostředkům ze strukturálních fondů pomalu ale jistě roste úroveň jednotlivých regionů a dochází k jistému snižování regionálních

rozdílů. K dosažení tohoto cíle jsou vynakládány prostředky ze strukturálních fondů a v tomto programovacím období 2007 – 2013 lze spatřit první výsledky. I do budoucna bude snižování regionálních rozdílů důležitým tématem. Připravovaný model konkurenceschopnosti regionů²⁹ počítá s porovnáním úrovně vyspělosti jednotlivých krajů v několika konkrétních oblastech, např. v oblasti infrastruktury, kvality vzdělání, efektivity práce či inovací. Do oblastí, kde budou jednotlivé regiony zaostávat, budou spolu s podporou inovativních projektů směřovány dotace z evropských fondů a jiných finančních nástrojů.

---

²⁹ Model konkurenceschopnosti regionů vychází z modelu Evropské komise pro všechny regiony soudržnosti NUTS2 v Páté kohezní zprávě vydané na konci roku 2010.

5. Závěr

Slovo konkurenceschopnost je v dnešní době pravděpodobně nejskloňovanějším slovem. Expanze nově se rozvíjejících zemí a globalizace ekonomiky, která neustále posouvá konkurenci na vyšší úroveň, nutí vyspělé státy zamyslet se nad tím, jak úspěšně čelit novým výzvám, udržet krok s největšími světovými rivaly a jak dosáhnout úspěchu na tuzemských i mezinárodních trzích a následné prosperity. Stephan Garelli řekl: „Konkurenceschopnost je jako dostih. Nejde v něm o to běžet dnes rychleji, než jste běželi včera. Jde o to běžet rychleji než všichni ostatní koně.“

Definice konkurenceschopnosti však není jednotná. Především záleží na referenční úrovni, pro kterou je vykazována. Nejjednodušší vymezení konkurenceschopnosti je na mikroúrovni, tzn. na úrovni podniku. Podniky jsou konkurenceschopné, pokud jsou schopné konkurovat především cenou a kvalitou produkce, jejich konkurenceschopnost je tedy dána schopností realizovat aktivity, které jim zajistí dlouhodobé zvýšení produktivity a maximální hodnotu firmy, tzn. prosperitu a bohatství. Nekonkurenceschopný podnik je z trhu vytlačen silnější konkurencí.

Druhou základní úroveň představuje makroúroveň – konkurenceschopnost států. U nichž nelze využít kritéria přežití, které na mikroúrovni slouží jako hlavní ukazatel konkurenceschopnosti firem. Národní ekonomiky nemohou přestat existovat z důvodu své nekonkurenceschopnosti. Konkurenceschopnost na úrovni státu je obvykle definována dvěma způsoby. První pojetí – vnější konkurenceschopnost – hodnotí, jak je daná ekonomika schopna proniknout na zahraniční trhy a z mezinárodní směny získat komparativní výhody. Celková konkurenceschopnost je pak dána příznivým vývojem makroekonomických ukazatelů, ukazatelů produktivity faktorů a ukazatelů životního standardu obyvatelstva.

V posledních letech díky probíhající globalizaci roste význam regionů. To souvisí jednak s poznáním, že na jejich úrovni dochází ke střetu mezi tvůrci a znalostí a jejich uživateli, ale také díky regionalizaci světové ekonomiky na úrovni nadnárodních uskupení, které vede k omezení role národních států v některých oblastech hospodářské politiky. Konkurenceschopnost regionů, tvořící mezzóúroveň konkurenceschopnosti, se stává měřítkem úspěšnosti národních ekonomik a přináší zrychlený růst a ekonomickou aktivitu bez ohledu na národní a regionální hranice. Regiony nejsou pouhou agregací firem, které

působí na jeho území, nelze však na ně aplikovat ani národní přístup, velmi důležité jsou vztahy firem s okolním prostředím. Jejich konkurenceschopnost je definována jako schopnost regionální ekonomiky přitáhnout a udržet firmy se stabilním a rostoucím podílem na trhu jejich produkce, které zároveň zachovávají, případně zvyšují životní standard celého regionu. Celkový a dlouhodobě udržitelný rozvoj regionů je závislý na jejich ekonomickém rozvoji, který umožňuje rozvoj v dalších oblastech, jako jsou sociální služby, ochrana životního prostředí, kultura, aj.

Regiony nedosahují stejných výsledků konkurenceschopnosti, nedisponují stejnými hnacími silami rozvoje. Měřením dosažené úrovně konkurenceschopnosti se zabývá mnoho institucí a světových organizací používající neustále se rozvíjející metody hodnocení, které nabývají na sofistikovanosti a komplexnosti. Vznikají rady pro konkurenceschopnost, které vydávají hodnotící zprávy, na jejichž základě jsou přijímána hospodářskopolitická opatření zemí. Mezi nejvýznamnější světové organizace patří Světové ekonomické fórum, Mezinárodní institut pro rozvoj managementu a Evropská unie, která posilování své konkurenceschopnosti zařadila mezi stěžejní cíle Lisabonské strategie i nově přijaté Strategie Evropa 2020. V České republice se analýzou konkurenceschopnosti zabývá Ministerstvo průmyslu a obchodu, Centrum ekonomických studií VŠEM a také Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky při Ekonomicko-správní fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

Samotné hodnocení konkurenceschopnosti krajů ve sledovaném období 2000 - 2006, které je předmětem této práce je možno provést několika metodami. Metoda, kterou jsem se rozhodla použít, byla popsána Centrem ekonomických studií VŠEM a využívá k dosažení výsledného hodnocení konkurenceschopnosti makroekonomického 18ti-úhelníku, který ideově vychází z magického čtyřúhelníku, na jehož základě je vyhodnocována vyspělost národních ekonomik. Metoda je založena na vícekritériálním hodnocení postaveném na relativně široké základně dat získaných z regionálních statistik Českého statistického úřadu. Celková konkurenceschopnost krajů je výsledkem hodnot dosažených v rámci tří dílčích oblastí konkurenceschopnosti – v oblasti makroekonomického výkonu, růstového potenciálu a kvality života.

Nejlepších výsledků v rámci sledovaného období celkem i v jednotlivých letech dosahuje hlavní město Praha, které potvrdilo své výjimečné postavení v rámci ČR, které je

zapříčiněno zejména vysokými hodnotami ukazatelů v makroekonomické oblasti. Horších výsledků pak dosahuje v oblasti kvality života, kterou snižuje vysoká trestná činnost a zhoršené životní prostředí. Z dosažených výsledků vyplývá potvrzení hypotézy, že vyšší konkurenceschopnosti dosahují kraje na území Čech, naopak Moravské a slezské kraje dosahují horších výsledků zejména z důvodu vysoké míry nezaměstnanosti a vysoké míry znečištění životního prostředí. Zjištěné rozdíly se významně sníží, není-li mezi české kraje zahrnuta Praha díky její výjimečnosti. Ostatní kraje dosahují v průměru přibližně stejných hodnot, až na výjimky, ve všech ukazatelích. Mezuregionální rozdíly jsou pak dány zejména historicky danou strukturou HDP, průběhem restrukturalizace v 90. letech, přírodními podmínkami a sociální a demografickou charakteristikou regionu. Ekonomický výkon kraje ovlivňují také různé podmínky pro podnikání.

Seznam literatury

Knižní publikace

BLAŽEK, L.; VITURKA, M. 2008. *Analýza regionálních a mikroekonomických aspektů konkurenceschopnosti*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2008. 283 s. ISBN 978-80-210-4787-7.

HOŘEJŠÍ, B. a kol. 2006. *Mikroekonomie*. 4. vyd. Praha: Management Press, 2006. 573 s. ISBN 80-726-1150-2.

KLIKOVÁ, CH.; KOTLÁN, I. 2003. *Hospodářská politika*. 1. vyd. Ostrava: SOKRATES, 2003. 275 s. ISBN 80-8657204-8.

KLVAČOVÁ, E.; MALÝ, J. 2008. *Domnělé a skutečné bariéry konkurenceschopnosti EU a ČR*. 1.vyd. Praha: Vzdělávací středisko na podporu demokracie, 2008. 100 s. ISBN 978-80-903122-8-9.

MARTINČÍK, D. *Budování konkurenceschopnosti měst a regionů v teorii a praxi*. 1. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita, 2007. s. 247-262. ISBN 978-80-7043-632-5.

SKOKAN, K. 2004. *Konkurenceschopnost, inovace a klastry v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Ostrava: Repronis, 2004. 159 s. ISBN 80-7329-059-6.

SLANÝ, A. aj. 2009. *Ekonomické prostředí a konkurenceschopnost*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2009. 332 s. ISBN 978-80-210-5056-3.

STEINMETZOVÁ, D. aj. *Bariéry konkurenceschopnosti*. 1. vyd. Praha: VŠE, 2008. 162 s. ISBN 978-80-245-1444-4.

Elektronické publikace

ADÁMEK, P. *Konkurenceschopnost regionů. Podstata regionální inovační politiky* [online]. 2010. [cit. 2011-02-12]. Dostupný z WWW: <http://www.nvf.cz/inovace/sekce/sekce_e/e_vstup.pdf>.

ADÁMEK, P. a kol. 2006. *Regionální hospodářská konkurenceschopnost. Příručka pro představitele veřejné správy* [online]. 2006. [cit. 2010-08-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/data/files/prirucka-verejna-sprava-208.pdf>>.

BALCAROVÁ P.; BENEŠ, M. 2006. *Metodologie měření a hodnocení makroekonomické konkurenceschopnosti*. Working paper č. 9/2006 [online]. 2006. [cit. 2010-11-02]. Dostupné na WWW: <<http://is.muni.cz/do/1456/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-09.pdf>>.

BENEŠ, M. 2006. *Konkurenceschopnost a konkurenční výhoda*. Working paper č.5/2006 [online]. 2006. [cit. 2010-08-30]. Dostupné na WWW: <<http://is.muni.cz/do/1456/soubory/oddeleni/centrum/papers/wp2006-05.pdf>>.

Centrum evropských studií při Vysoké škole ekonomické v Praze. 2007. *Bariéry konkurenceschopnosti* [online]. 2007. [cit. 2010-08-19]. Dostupný z WWW: <http://ces.vse.cz/portal/?page=view_chapter&kap=108>.

COUNCIL ON CZECH COMPETITIVENESS. *Zpráva o české konkurenceschopnosti. Statistické hodnocení a názorový průzkum české hospodářské politiky* [online]. 2009. [cit. 2011-02-13]. Dostupný z WWW: <http://www.nordicchamber.cz/article_files/pr/Zprava-o-ceske-konkurenceschopnosti-2009.pdf>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. 2009. *Příjmy a spotřební vydání domácností v regionálním pohledu* [online]. 2009. [cit. 2011-03-13]. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/B60042AE14/\\$File/1155-09-kap5.pdf](http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/B60042AE14/$File/1155-09-kap5.pdf)>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Ročenka statistiky trhu práce 2010. Vývoj zaměstnanosti* [online]. 2010. [cit. 2011-04-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/3111-10>>.

EVROPSKÁ KOMISE. *European competitiveness report 2006* [online]. 2006. [cit. 2011-01-11]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/ict/files/euro_comp_report_2006_en.pdf>.

EVROPSKÁ KOMISE. *Europe 2020 – Timeline* [online]. 2010. [cit. 2011-01-11]. Dostupný z WWW: <<http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/annex3.pdf>>.

EVROPSKÁ KOMISE. 2010. *Evropa 2020. Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění* [online]. 2010. [cit. 2011-01-11]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/1_CS_ACT_part1_v1.pdf>.

GAVENDA, M. 2005. *Klastry a spolupráce kraje se zaměstnavateli. Příklady z Moravskoslezského kraje* [online]. 2005. [cit. 2011-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.nvf.cz/rozvoj_lz/dokumenty/klastry.pdf>.

HÁJEK, M.; SPĚVÁČEK, V.; VINTROVÁ, R.; ŽĐÁREK, V. *Makroekonomický vývoj České republiky v letech 1996-2004*. Bulletin CES VŠEM [online]. 2005, roč. 2005, č. 09 [cit. 2011-04-02], s. 1-8. Dostupný z WWW: <http://en.vsem.cz/data/data/ces-soubory/bulletin/gf_bulletin9.pdf>. ISSN 1801-1578.

CHARVÁTOVÁ, D. *Zlepšení konkurenceschopnosti české ekonomiky* [online]. 2006. [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <http://www.fem.uniag.sk/mvd2006/zbornik/sekcia1/s1_charvatova_dagmar_236.pdf>.

KAHOUN, J. *Regionální konkurenceschopnost*. Bulletin CES VŠEM [online]. 2007, roč. 2007, č. 18 [cit. 2011-04-02], s. 6–9. Dostupný z WWW: <http://en.vsem.cz/data/data/ces-soubory/bulletin/gf_bulletin1807.pdf>. ISSN 1801-1578.

KAHOUN, J.; KADERÁBKOVÁ, A. 2008. *Regionální konkurenceschopnost (Praha)*. Bulletin CES VŠEM [online]. 2008, roč. 2008, č. 24 [cit. 2011-04-01], s. 7–10. Dostupný z WWW: <http://en.vsem.cz/data/data/ces-soubory/bulletin/gf_bulletin2408.pdf>. ISSN 1801-1578.

KAHOUN, J. 2010. *Regionální ekonomická výkonnost a disponibilní důchod domácností*. Working paper č. 15/2010 [online]. 2010. [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: <<https://is.muni.cz/do/econ/soubory/oddeleni/centrum/papers/15Kahoun.pdf>>.

KADERÁBKOVÁ, A.; BENEŠ, M. *Konkurenceschopnost zemí, odvětví a regionů*. Bulletin CES VŠEM [online]. 2007, roč. 2007, č. 18 [cit. 2011-04-02], s. 1–3. Dostupný z WWW: <http://en.vsem.cz/data/data/ces-soubory/bulletin/gf_bulletin1807.pdf>. ISSN 1801-1578.

KADERÁBKOVÁ A.; ROJÍČEK M. 2006. *Konkurenční výhoda ve znalostně založené ekonomice* [online]. 2006. [cit. 2011-04-08]. 2006. Dostupný z WWW: <http://www.vsem.cz/data/data/ces-soubory/konference-seminare/gf_KaderSbornikBratislava.pdf>.

KLVAČOVÁ, E. *Měření konkurenceschopnosti zemí: teoretické základy a praktické výsledky* [online]. 2005. [cit. 2011-02-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.vse.cz/aop/cislo.php?cislo=2&rocnik=2005>>.

MARTINČÍK, D. *Ekonomický 18-úhelník pro porovnávání regionálního vývoje, návrh a ukázka aplikace* [online]. 2008. [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW: <home.zcu.cz/~martinci/publikace_pdf/ER08.pdf>.

MARTINČÍK, D. *Ekonomicko-sociální úroveň krajů – komplexní srovnávací analýza* [online]. 2008. [cit. 2010-12-10]. Dostupný z WWW: <http://custom.kbbarko.cz/e+m/01_2008/02_martincik.pdf>.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. 2005. *Regionální politika EU. Regiony NUTS ČR*. [online]. 2005. [cit. 2010-12-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.mmr.cz/getfile/136a2668-45dd-41a1-8f98-7da6b3219c6a/1116441456180.aspx>>.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. 2009. *Analýza konkurenceschopnosti České republiky* [online]. 2009. [cit. 2010-08-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument70290.html>>.

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU ČR. 2011. *Konkurenceschopnost České republiky* [online]. 2011. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW: <download.mpo.cz/get/43266/48536/573452/priloha002.pdf>.

NEČADOVÁ, M.; SOUKUP, J.; BREŇOVÁ, L. *Teorie a praxe nové ekonomiky v ČR – konkurenceschopnost ČR v mezinárodním srovnání* [online]. 2008. [cit. 2011-04-02]. Dostupný z WWW: <www.ekonomikaamanagement.cz/getFile.php?fileKeylang.pdf>.

PLCHOVÁ, B. *Vybrané aspekty vývoje konkurenceschopnosti České republiky* [online]. 2004. [cit. 2011-03-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=aop&pdf=188.pdf>>.

SKOKAN, K. 2005. *Klastry a Regionální systém inovací v Moravskoslezském kraji jako inovativní koncepty regionálního rozvoje* [online]. 2005. [cit. 2011-01-28]. Dostupný z WWW: <www.mestskymarketing.cz/Doc.Ing.Karel_Skokan-Klastry_v_moravskoslezskem_kraji.ppt>.

SLANÝ, A. a kol. *Konkurenceschopnost české ekonomiky (vývojové trendy)* [online]. 2006. [cit. 2011-03-22]. Dostupný z WWW: <https://is.muni.cz/do/econ/soubory/oddeleni/centrum/konkurenceschopnost_ceske_ekonomiky.pdf>.

ŠLEHOFFEROVÁ, M. *Determinanty regionální konkurenceschopnosti a regionálních disparit v ČR* [online]. 2010. [cit. 2011-01-28]. Dostupný z WWW: <http://fek.zcu.cz/blob.php?table=internet_list&type=FileType&file=Data&name=FileName&idname=IDInternet&id=1510>.

VITURKA, M. *Regionální disparity a jejich hodnocení v kontextu regionální politiky* [online]. 2010. [cit. 2011-02-22]. Dostupný z WWW: <http://geography.cz/sbornik/wp-content/uploads/2009/03/gcgs022010_viturka.pdf>.

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA. 2007. *Working papers. Regionální disparity* [online]. 2007. [cit. 2010-08-08]. Dostupný z WWW: <http://disparity.vsb.cz/dokumenty2/wp_1.pdf>.

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA. *Konkurence – teoretické a praktické aspekty* [online]. 2009. [cit. 2010-08-12]. Dostupný z WWW: <http://www.vspj.cz/konkurence2009/sbornik_konkurence_2009.pdf>.

WOKOUN, R. 2011. *Regionální konkurenceschopnost: teorie a přístupy* [online]. 2011. [cit. 2011-03-18]. Dostupný z WWW: <<http://is.muni.cz/do/1456/soubory/katedry/kres/4884317/14318877/Wokoun.pdf>>.

WORLD ECONOMIC FORUM. 2010. *The Global Competitiveness Report 2010-2011* [online]. 2011. [cit. 2011-04-08]. Dostupný z WWW: <http://www3.weforum.org/docs/WEF_GlobalCompetitivenessReport_2010-11.pdf>.

ŽÁK, M. 1996. *Hospodářská politika*. [online] 1996. [cit. 2011-03-11]. Dostupný z WWW: <http://www.karasmodel.wz.cz/BIVS_soubory/uc_hp_kapitola.pdf>.

ŽIVĚLOVÁ, I.; JÁNSKÝ, J. 2007. *Metodologické přístupy k hodnocení ekonomické výkonnosti regionu* [online]. 2007. [cit. 2011-03-17]. Dostupný z WWW: [≤www.mmr-vyzkum.cz/INFOBANKA/DownloadFile/6719.aspx>](http://www.mmr-vyzkum.cz/INFOBANKA/DownloadFile/6719.aspx).

Webové stránky

Centrum ekonomických studií VŠEM [online]. 2011 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: [<http://www.vsem.cz/ces-vsem.html>](http://www.vsem.cz/ces-vsem.html).

Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky [online]. 2011 [cit. 2011-02-12]. Dostupné z WWW: [<http://www.econ.muni.cz/centrum-vyzkumu-konkurencni-schopnosti-ceske-ekonomiky/>](http://www.econ.muni.cz/centrum-vyzkumu-konkurencni-schopnosti-ceske-ekonomiky/).

Český statistický úřad [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>](http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home).

Český statistický úřad: Jihočeský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.cbudejovice.czso.cz/>](http://www.cbudejovice.czso.cz/).

Český statistický úřad: Jihomoravský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.brno.czso.cz/>](http://www.brno.czso.cz/).

Český statistický úřad: Karlovarský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.kvary.czso.cz/>](http://www.kvary.czso.cz/).

Český statistický úřad: Královéhradecký kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.hradeckralove.czso.cz/>](http://www.hradeckralove.czso.cz/).

Český statistický úřad: Liberecký kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.liberec.czso.cz/>](http://www.liberec.czso.cz/).

Český statistický úřad: Moravskoslezský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.ostrava.czso.cz/>](http://www.ostrava.czso.cz/).

Český statistický úřad: Olomoucký kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: [<http://www.olomouc.czso.cz/>](http://www.olomouc.czso.cz/).

Český statistický úřad: Pardubický kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubice.czso.cz/>>.

Český statistický úřad: Plzeňský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.plzen.czso.cz/>>.

Český statistický úřad: Praha [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.praha.czso.cz/>>.

Český statistický úřad: Středočeský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.stredocesky.czso.cz/>>.

Český statistický úřad: Vysočina [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.jihlava.czso.cz/>>.

Český statistický úřad: Ústecký kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.ustinadlabem.czso.cz/>>.

Český statistický úřad: Zlínský kraj [online]. 2011 [cit. 2011-03-25]. Dostupné z WWW: <<http://www.zlin.czso.cz/>>.

Seznam zkratk

CZ-NUTS	Normalizovaná klasifikace územních celků v České republice pro potřeby Statistického úřadu a Eurostatu
ČR	Česká republika
EK	Evropská komise
EU	Evropská unie
HDP v PPS	Hrubý domácí produkt vyjádřený v paritě kupní síly
IMD	International Institut for Management Development
LAU	Místní samosprávné jednotky (z angl. Local Administrative Units)
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek (z franc. Nomenclatures des Unites Territoriales Statistique nebo angl.. Nomenclature of Units for Territorial)
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (z angl. Organisation for Economic Co-operation and Development)
PZI	Přímé zahraniční investice
USA	Spojené státy americké
WEF	Světové ekonomické fórum (z angl. World Economic Forum)

Seznam obrázků

Obr. 2.1	Rozdělení České republiky na jednotlivé kraje	10
Obr. 2.2	Základní verze Porterova diamantu konkurenční výhody	12
Obr. 2.3	Diamant konkurenční výhody sestavený podle ukazatelů WEF	14
Obr. 3.1	Krajina konkurenceschopnosti podle IMD pro Českou republiku	28
Obr. 3.2	Příklad využití matice konkurenční výhody dle indexu regionální konkurenceschopnosti.....	38
Obr. 3.3	Základní verze magického čtyřúhelníku.....	40
Obr. 3.4	Výsledná grafická podoba 18ti-úhelníku.....	46
Obr. 4.1	Vývoj ČR podle pilířů konkurenceschopnosti WEF	50
Obr. 4.2	Srovnání ČR s ekonomikami taženými inovacemi ve Zprávě 2010 - 2011	52
Obr. 4.3	Makroekonomický 18ti-úhelník průměru ukazatelů za období 2000 - 2006 ...	55
Obr. 4.4	Makroekonomický 17ti-úhelník pro rok 2000.....	62
Obr. 4.5	Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2001.....	65
Obr. 4.6	Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2002.....	68
Obr. 4.7	Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2003.....	71
Obr. 4.8	Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2004.....	74
Obr. 4.9	Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2005	77
Obr. 4.10	Makroekonomický 18ti-úhelník pro rok 2006.....	79
Obr. 4.11	Konkurenceschopnost krajů ČR podle jejich územního začlenění.....	88

Seznam tabulek

Tab. 2.1	Rozdělení správních jednotek do jednotlivých tříd klasifikace NUTS	9
Tab. 2.2	Regiony NUTS v České republice.....	9
Tab. 2.3	Zdroje konkurenčních výhod podle fáze rozvoje hospodářství (Porter, 1990)	13
Tab. 3.1	Short-list základních strukturálních ukazatelů.....	31
Tab. 3.9	Matice znalostního hodnocení a její ukazatele	37
Tab. 3.10	Ukazatele makroekonomického n-úhelníku	41
Tab. 4.1	Hodnocení České republiky podle indexu globální konkurenceschopnosti	51
Tab. 4.2	Celkové a dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí krajů ČR podle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku za sledované období 2000 – 2006.	61
Tab. 4.3	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a pořadí konkurenceschopnosti krajů podle metody Makroekonomického n-úhelníku v roce 2000	64
Tab. 4.4	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2001	67
Tab. 4.5.	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2002	70
Tab. 4.6.	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2003	73
Tab. 4.7.	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2004.....	75
Tab. 4.8.	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2005	78
Tab. 4.9.	Dílčí hodnoty skupin ukazatelů a celkové pořadí konkurenceschopnosti krajů dle metody Makroekonomického 18ti-úhelníku v roce 2006.....	81
Tab. 4.11	Souhrnné výsledky pro jednotlivé oblasti ukazatelů	87

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byl(a) seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou (bakalářskou) práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. – autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB-TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou (bakalářskou) práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová (bakalářská) práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové (bakalářské) práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové (bakalářské) práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO, v případě zájmu z její strany, uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou (bakalářskou) práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 29. dubna 2011

Bc. Lenka Skopalíková

Adresa trvalého pobytu studenta:

Trávník 192, Senice na Hané 783 45

Seznam příloh

Příloha č. 1	Jednotlivé ukazatele makroekonomického 18ti-úhelníku
Příloha č. 2	Souhrnné tabulky ukazatelů v jednotlivých letech sledovaného období
Příloha č. 3	Souhrnná tabulka průměru ukazatelů za sledované období

Příloha č. 1 Jednotlivé ukazatele makroekonomického 18ti-úhelníku

Počet obyvatel ČR pro vyjádření ukazatelů na obyvatele

Střední počet obyvatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	10272503	10224192	10200774	10201651	10206923	10234092	10266646
Praha	1183900	1164682	1158800	1161851	1165617	1176116	1183576
Středočeský kraj	1113149	1124303	1125735	1131404	1137748	1150128	1166537
Jihočeský kraj	625991	625401	624778	624958	625421	626766	628831
Plzeňský kraj	551650	550481	549369	549307	549216	550371	552898
Karlovarský kraj	304599	303888	303761	304078	303722	304587	304573
Ústecký kraj	826992	820241	819442	819851	820619	822977	823193
Liberecký kraj	429113	428097	427418	427096	427395	428268	429803
Královehradecký kraj	551297	550556	548698	547720	546995	547849	549122
Pardubický kraj	508542	507981	506849	506389	505193	505553	506808
Vysočina	513949	511888	510920	510544	510227	510000	511114
Jihomoravský kraj	1143759	1134027	1129798	1128697	1129446	1130282	1130990
Olomoucký kraj	646048	643608	641823	640617	639780	638981	639428
Zlínský kraj	598057	594868	593458	592300	591287	590447	589869
Moravskoslezský kraj	1275457	1264171	1259925	1256839	1254257	1251767	1249909

Počet obyvatel k 31.12.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	10266546	10206436	10203269	10211455	10220577	10251079	10287189
Praha	1181126	1160118	1161938	1165581	1170571	1181610	1188126
Středočeský kraj	1115038	1123931	1128674	1135795	1144071	1158108	1175254
Jihočeský kraj	625874	624568	625097	625541	625712	627766	630006
Plzeňský kraj	551281	549600	549374	550113	549618	551528	554537
Karlovarský kraj	304400	303714	304220	304249	304588	304274	304602
Ústecký kraj	827013	819450	819712	820868	822133	823173	823265
Liberecký kraj	429121	427396	427321	427722	427563	429031	430774
Královehradecký kraj	550780	549329	548437	547563	547296	548368	549643
Pardubický kraj	508566	507176	506534	505486	505285	506024	507751
Vysočina	520763	518315	517630	517511	517153	510767	511645
Jihomoravský kraj	1135586	1124493	1121792	1122570	1123201	1130358	1132563
Olomoucký kraj	641072	638374	636750	636313	635126	639161	639894
Zlínský kraj	597890	594060	593130	591866	590706	590142	589839
Moravskoslezský kraj	1278036	1265912	1262660	1260277	1257554	1250769	1249290

Ukazatel MA1: Počet dokončených bytů na obyvatele

Počet dokončených bytů na obyvatele	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	0,00245	0,00233	0,00259	0,00266	0,00316	0,00321	0,00294
Praha	0,00303	0,00276	0,00341	0,00380	0,00508	0,00558	0,00438
Středočeský kraj	0,00272	0,00282	0,00329	0,00413	0,00539	0,00529	0,00511
Jihočeský kraj	0,00240	0,00291	0,00304	0,00234	0,00351	0,00312	0,00304
Plzeňský kraj	0,00306	0,00308	0,00336	0,00313	0,00370	0,00359	0,00374
Karlovarský kraj	0,00137	0,00186	0,00148	0,00172	0,00166	0,00377	0,00209
Ústecký kraj	0,00124	0,00119	0,00104	0,00150	0,00108	0,00127	0,00136
Liberecký kraj	0,00233	0,00203	0,00230	0,00268	0,00308	0,00265	0,00238
Královehradecký kraj	0,00255	0,00258	0,00305	0,00232	0,00242	0,00260	0,00222
Pardubický kraj	0,00303	0,00291	0,00281	0,00235	0,00313	0,00277	0,00299
Vysočina	0,00272	0,00259	0,00305	0,00260	0,00310	0,00308	0,00292
Jihomoravský kraj	0,00273	0,00254	0,00304	0,00294	0,00340	0,00338	0,00352
Olomoucký kraj	0,00280	0,00134	0,00122	0,00220	0,00229	0,00175	0,00204
Zlínský kraj	0,00314	0,00267	0,00261	0,00233	0,00253	0,00289	0,00193
Moravskoslezský kraj	0,00141	0,00158	0,00182	0,00165	0,00160	0,00154	0,00131

Počet dokončených bytů na obyvatele je získán tak, že celkový počet dokončených bytů v ČR a v jednotlivých krajích je dělen středním stavem obyvatel (tj. k 31.7.).

Počet dokončených bytů na obyvatele, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praha	123,7	118,1	131,7	142,9	160,8	173,8	149,0
Středočeský kraj	110,8	121,0	127,0	155,3	170,3	164,7	173,7
Jihočeský kraj	97,8	124,6	117,5	87,9	110,9	97,2	103,2
Plzeňský kraj	124,8	132,1	129,8	117,7	117,0	111,8	127,1
Karlovarský kraj	55,7	79,6	57,1	64,8	52,4	117,5	71,2
Ústecký kraj	50,6	51,1	40,2	56,2	34,2	39,4	46,2
Liberecký kraj	95,1	87,0	88,9	100,6	97,4	82,4	81,0
Královehradecký kraj	103,8	110,4	117,7	87,2	76,4	80,9	75,4
Pardubický kraj	123,6	124,7	108,6	88,3	98,9	86,2	101,7
Vysočina	110,8	111,0	117,8	97,6	98,0	96,1	99,5
Jihomoravský kraj	111,1	108,7	117,6	110,5	107,6	105,1	119,8
Olomoucký kraj	114,3	57,4	47,1	82,8	72,3	54,5	69,5
Zlínský kraj	128,1	114,5	100,9	87,6	79,9	90,0	65,6
Moravskoslezský kraj	57,5	67,7	70,4	62,2	50,5	47,9	44,4

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím více bylo v kraji postaveno bytů, tím vyšších hodnot dosahuje.

Ukazatel MA2: Čistý disponibilní důchod na obyvatele

ČDDD na obyvatele	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	113398	119778	125282	130945	136795	143841	155232
Praha	150994	162270	170588	181308	187074	194277	212792
Středočeský kraj	118665	123845	133403	140937	147494	152842	165869
Jihočeský kraj	110459	115704	119103	126962	132149	139075	151520
Plzeňský kraj	113439	121683	126243	130972	137961	144302	153671
Karlovarský kraj	110701	112060	116243	121402	124103	129048	138179
Ústecký kraj	103702	108732	111100	116396	120566	126752	137869
Liberecký kraj	108753	114910	119654	123017	128899	135001	144672
Královehradecký kraj	113871	119633	124372	125752	131362	140095	150528
Pardubický kraj	104338	109742	115783	120166	128239	136611	146095
Vysočina	103358	110422	118589	123792	130310	134889	146485
Jihomoravský kraj	109492	116084	119404	124378	132675	140433	147923
Olomoucký kraj	103623	109452	115749	120213	124640	130331	141862
Zlínský kraj	106369	112242	117133	122393	126233	134389	149036
Moravskoslezský kraj	103028	108873	113211	116767	121892	130866	138305

Hodnoty jednotlivých krajů převzaty z Regionálních účtů jednotlivých krajů. Oproti autorovi metody nebrán v úvahu celorepublikový index ve spotřebitelské sféře.

ČDDD na obyvatele, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	133,2	135,5	136,2	138,5	136,8	135,1	137,1
Středočeský kraj	104,6	103,4	106,5	107,6	107,8	106,3	106,9
Jihočeský kraj	97,4	96,6	95,1	97,0	96,6	96,7	97,6
Plzeňský kraj	100,0	101,6	100,8	100,0	100,9	100,3	99,0
Karlovarský kraj	97,6	93,6	92,8	92,7	90,7	89,7	89,0
Ústecký kraj	91,4	90,8	88,7	88,9	88,1	88,1	88,8
Liberecký kraj	95,9	95,9	95,5	93,9	94,2	93,9	93,2
Královehradecký kraj	100,4	99,9	99,3	96,0	96,0	97,4	97,0
Pardubický kraj	92,0	91,6	92,4	91,8	93,7	95,0	94,1
Vysočina	91,1	92,2	94,7	94,5	95,3	93,8	94,4
Jihomoravský kraj	96,6	96,9	95,3	95,0	97,0	97,6	95,3
Olomoucký kraj	91,4	91,4	92,4	91,8	91,1	90,6	91,4
Zlínský kraj	93,8	93,7	93,5	93,5	92,3	93,4	96,0
Moravskoslezský kraj	90,9	90,9	90,4	89,2	89,1	91,0	89,1

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší úroveň kraj dosahuje v disponibilním důchodu domácností, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel MA3: Průměrná hrubá mzda

Průměrná hrubá mzda (Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	15 187	16 353	18 133	19 510	20 545	21 674	22 908
Praha	16 923	18 404	19 899	21 073	22 443	23 792	25 272
Středočeský kraj	13 429	14 407	14 654	15 592	16 619	17 281	18 535
Jihočeský kraj	12 551	13 528	13 910	14 640	15 478	16 289	17 232
Plzeňský kraj	12 829	13 977	14 312	15 224	16 244	16 866	18 173
Karlovarský kraj	12 119	13 042	13 322	13 998	14 912	15 493	16 391
Ústecký kraj	12 646	13 553	14 030	14 895	15 804	16 577	17 489
Liberecký kraj	12 435	13 463	13 632	14 481	15 253	16 182	17 118
Královehradecký kraj	12 312	13 183	13 615	14 519	15 478	16 193	17 163
Pardubický kraj	11 917	12 868	13 364	14 282	15 219	15 849	16 938
Vysočina	11 721	12 848	13 349	14 094	15 045	15 882	17 018
Jihomoravský kraj	12534	13619	14052	14981	16027	16752	17494
Olomoucký kraj	11 892	12 800	13 313	14 102	15 183	15 744	16 797
Zlínský kraj	12114	13148	13432	14133	15076	15792	16800
Moravskoslezský kraj	12966	14049	14263	15177	16159	17009	17919

Hodnoty jednotlivých krajů převzaty z regionálních statistik jednotlivých krajů.

Průměrná hrubá mzda, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praha	111,4	112,5	109,7	108,0	109,2	109,8	110,3
Středočeský kraj	88,4	88,1	80,8	79,9	80,9	79,7	80,9
Jihočeský kraj	82,6	82,7	76,7	75,0	75,3	75,2	75,2
Plzeňský kraj	84,5	85,5	78,9	78,0	79,1	77,8	79,3
Karlovarský kraj	79,8	79,8	73,5	71,7	72,6	71,5	71,6
Ústecký kraj	83,3	82,9	77,4	76,3	76,9	76,5	76,3
Liberecký kraj	81,9	82,3	75,2	74,2	74,2	74,7	74,7
Královehradecký kraj	81,1	80,6	75,1	74,4	75,3	74,7	74,9
Pardubický kraj	78,5	78,7	73,7	73,2	74,1	73,1	73,9
Vysočina	77,2	78,6	73,6	72,2	73,2	73,3	74,3
Jihomoravský kraj	82,5	83,3	77,5	76,8	78,0	77,3	76,4
Olomoucký kraj	78,3	78,3	73,4	72,3	73,9	72,6	73,3
Zlínský kraj	79,8	80,4	74,1	72,4	73,4	72,9	73,3
Moravskoslezský kraj	85,4	85,9	78,7	77,8	78,7	78,5	78,2

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je mzdová úroveň v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel MA4: Obecná míra nezaměstnanosti

Obecná míra nezaměstnanosti	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1
Praha	4,2	3,9	3,6	4,2	3,9	3,5	2,8
Středočeský kraj	7,5	6,7	4,9	5,2	5,4	5,2	4,5
Jihočeský kraj	5,8	5,6	5	5,2	5,7	5	5,1
Plzeňský kraj	6,2	5,8	4,7	5,3	5,8	5,1	4,6
Karlovarský kraj	8,4	7,4	7,5	6,4	9,4	10,9	10,2
Ústecký kraj	16	13,3	12,7	13	14,5	14,5	13,7
Liberecký kraj	6,2	6,2	4,7	6,1	6,4	6,5	7,7
Královehradecký kraj	6,1	6,1	4,2	5,8	6,6	4,8	5,4
Pardubický kraj	8,3	6,4	7,2	7,6	7	5,6	5,5
Vysočina	6,8	6,1	5,1	5,3	6,8	6,8	5,3
Jihomoravský kraj	8,3	8,5	7,6	8	8,3	8,1	8
Olomoucký kraj	12,8	10,4	9,6	9,6	12	10	8,2
Zlínský kraj	8,1	8,5	7,9	7,5	7,4	9,4	7
Moravskoslezský kraj	14,3	14,3	13,3	14,7	14,5	13,9	12

Hodnoty obecné míry nezaměstnanosti v jednotlivých krajích převzato z regionálních statistik jednotlivých krajů.

Obecná míra nezaměstnanosti, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	209,52	207,69	202,78	185,71	212,82	225,71	253,57
Středočeský kraj	117,33	120,90	148,98	150,00	153,70	151,92	157,78
Jihočeský kraj	151,72	144,64	146,00	150,00	145,61	158,00	139,22
Plzeňský kraj	141,94	139,66	155,32	147,17	143,10	154,90	154,35
Karlovarský kraj	104,76	109,46	97,33	121,88	88,30	72,48	69,61
Ústecký kraj	55,00	60,90	57,48	60,00	57,24	54,48	51,82
Liberecký kraj	141,94	130,65	155,32	127,87	129,69	121,54	92,21
Královehradecký kraj	144,26	132,79	173,81	134,48	125,76	164,58	131,48
Pardubický kraj	106,02	126,56	101,39	102,63	118,57	141,07	129,09
Vysočina	129,41	132,79	143,14	147,17	122,06	116,18	133,96
Jihomoravský kraj	106,02	95,29	96,05	97,50	100,00	97,53	88,75
Olomoucký kraj	68,75	77,88	76,04	81,25	69,17	79,00	86,59
Zlínský kraj	108,64	95,29	92,41	104,00	112,16	84,04	101,43
Moravskoslezský kraj	61,54	56,64	54,89	53,06	57,24	56,83	59,17

ČR představuje 100 %. Jedná se o negativní ukazatel, snižující konkurenceschopnost, tzn., že jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí nepřímé úměry. Čím vyšší je obecná míra nezaměstnanosti v daném kraji, tím nižšího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel MA5 – Hrubý domácí důchod na obyvatele v PPS

HDP na obyvatele v PPS (Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	13041	13892	14421	15215	16261	17058	18217
Praha	26026	28726	30211	31941	33490	35628	38293
Středočeský kraj	12272	12904	13753	14354	15461	15704	17212
Jihočeský kraj	11991	12543	12984	13589	14537	15365	16348
Plzeňský kraj	12235	13081	13244	14209	15666	16099	17210
Karlovarský kraj	10921	11055	11714	12183	12632	12849	13075
Ústecký kraj	10633	11023	11447	12535	13385	13855	14806
Liberecký kraj	11666	12189	12620	12314	13065	14301	14808
Královehradecký kraj	12341	12836	13075	13650	14599	14949	15457
Pardubický kraj	11139	11688	12090	12929	13637	14055	15290
Vysočina	10926	12273	12493	13076	13873	14457	15347
Jihomoravský kraj	12045	12864	13284	14126	14850	15520	16685
Olomoucký kraj	10377	10813	11122	11675	12739	12928	13503
Zlínský kraj	10900	11510	11909	12456	12944	13764	14841
Moravskoslezský kraj	10213	10853	11111	11797	13332	14440	15167

Hodnoty vytvořeného HDP v jednotlivých krajích jsou převzaty z regionálních statistik jednotlivých krajů. Oproti autorovi metody je použit HDP v PPS a není brán v úvahu celorepublikový index ve spotřebitelské sféře.

HDP na obyvatele v PPS, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	199,6	206,8	209,5	209,9	206,0	208,9	210,2
Středočeský kraj	94,1	92,9	95,4	94,3	95,1	92,1	94,5
Jihočeský kraj	91,9	90,3	90,0	89,3	89,4	90,1	89,7
Plzeňský kraj	93,8	94,2	91,8	93,4	96,3	94,4	94,5
Karlovarský kraj	83,7	79,6	81,2	80,1	77,7	75,3	71,8
Ústecký kraj	81,5	79,3	79,4	82,4	82,3	81,2	81,3
Liberecký kraj	89,5	87,7	87,5	80,9	80,3	83,8	81,3
Královehradecký kraj	94,6	92,4	90,7	89,7	89,8	87,6	84,8
Pardubický kraj	85,4	84,1	83,8	85,0	83,9	82,4	83,9
Vysočina	83,8	88,3	86,6	85,9	85,3	84,8	84,2
Jihomoravský kraj	92,4	92,6	92,1	92,8	91,3	91,0	91,6
Olomoucký kraj	79,6	77,8	77,1	76,7	78,3	75,8	74,1
Zlínský kraj	83,6	82,9	82,6	81,9	79,6	80,7	81,5
Moravskoslezský kraj	78,3	78,1	77,0	77,5	82,0	84,7	83,3

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je vytvořený HDP v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel MA6: Hrubá přidaná hodnota na obyvatele

Hrubá přidaná hodnota na obyv. (mil. Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	0,19308	0,20856	0,21960	0,22967	0,24784	0,26141	0,28321
Praha	0,38535	0,43128	0,46004	0,48217	0,51042	0,54599	0,59532
Středočeský kraj	0,18169	0,19374	0,20942	0,21668	0,23564	0,24067	0,26759
Jihočeský kraj	0,17753	0,18831	0,19771	0,20513	0,22155	0,23547	0,25416
Plzeňský kraj	0,18115	0,19639	0,20167	0,21449	0,23877	0,24671	0,26755
Karlovarský kraj	0,16169	0,16597	0,17837	0,18390	0,19252	0,19691	0,20326
Ústecký kraj	0,15743	0,16550	0,17431	0,18923	0,20400	0,21232	0,23019
Liberecký kraj	0,17273	0,18299	0,19218	0,18589	0,19912	0,21916	0,23021
Královehradecký kraj	0,18272	0,19271	0,19910	0,20606	0,22250	0,22909	0,24031
Pardubický kraj	0,16493	0,17548	0,18409	0,19517	0,20785	0,21540	0,23771
Vysočina	0,16177	0,18426	0,19024	0,19738	0,21144	0,22155	0,23860
Jihomoravský kraj	0,17834	0,19313	0,20228	0,21324	0,22633	0,23784	0,25940
Olomoucký kraj	0,15364	0,16234	0,16935	0,17624	0,19415	0,19812	0,20992
Zlínský kraj	0,16138	0,17280	0,18135	0,18802	0,19728	0,21093	0,23072
Moravskoslezský kraj	0,15121	0,16294	0,16919	0,17808	0,20319	0,22130	0,23579

Hodnoty hrubé přidané hodnoty na obyvatele jsou vypočteny jako podíl hrubé přidané hodnoty v jednotlivých krajích (převzato z Regionálních účtů) a středního stavu obyvatel (tj. k 31.7.).

Hrubá přidaná hodnota na obyv. (mil. Kč), ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	199,6	206,8	209,5	209,9	205,9	208,9	210,2
Středočeský kraj	94,1	92,9	95,4	94,3	95,1	92,1	94,5
Jihočeský kraj	91,9	90,3	90,0	89,3	89,4	90,1	89,7
Plzeňský kraj	93,8	94,2	91,8	93,4	96,3	94,4	94,5
Karlovarský kraj	83,7	79,6	81,2	80,1	77,7	75,3	71,8
Ústecký kraj	81,5	79,4	79,4	82,4	82,3	81,2	81,3
Liberecký kraj	89,5	87,7	87,5	80,9	80,3	83,8	81,3
Královehradecký kraj	94,6	92,4	90,7	89,7	89,8	87,6	84,9
Pardubický kraj	85,4	84,1	83,8	85,0	83,9	82,4	83,9
Vysočina	83,8	88,3	86,6	85,9	85,3	84,8	84,2
Jihomoravský kraj	92,4	92,6	92,1	92,8	91,3	91,0	91,6
Olomoucký kraj	79,6	77,8	77,1	76,7	78,3	75,8	74,1
Zlínský kraj	83,6	82,9	82,6	81,9	79,6	80,7	81,5
Moravskoslezský kraj	78,3	78,1	77,0	77,5	82,0	84,7	83,3

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je přidaná hodnota na obyvatele v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel MA7/RP1: Hrubá tvorba fixního kapitálu na obyvatele

THFK na obyvatele (Kč)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	59622	64483	66445	67388	71244	72492	77563
Praha	124259	134158	157248	142069	175563	173812	203964
Středočeský kraj	59524	66208	56714	64806	71975	76786	74899
Jihočeský kraj	61179	69333	55290	68906	64357	74449	60474
Plzeňský kraj	72647	55124	57499	58067	67470	57773	97941
Karlovarský kraj	36358	61853	56466	62809	56524	57770	50079
Ústecký kraj	43155	54541	51281	63031	50804	48500	53789
Liberecký kraj	52990	44999	55211	62386	63284	56747	49754
Královehradecký kraj	55076	42921	63165	51121	54220	46504	44734
Pardubický kraj	43076	50751	52977	50381	56137	45003	42095
Vysočina	54772	52908	49826	49850	53517	59906	50869
Jihomoravský kraj	52815	50324	54016	74837	61821	80400	76090
Olomoucký kraj	45652	67766	50328	46449	54039	46731	46749
Zlínský kraj	43853	48189	61034	49965	51111	45158	51931
Moravskoslezský kraj	42870	52407	52624	42902	45844	50094	60772

Hodnoty hrubé tvorby fixního kapitálu v jednotlivých krajích převzaty z regionálních statistik jednotlivých krajů.

THFK na obyvatele (Kč), ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	208,4	208,1	236,7	210,8	246,4	239,8	263,0
Středočeský kraj	99,8	102,7	85,4	96,2	101,0	105,9	96,6
Jihočeský kraj	102,6	107,5	83,2	102,3	90,3	102,7	78,0
Plzeňský kraj	121,8	85,5	86,5	86,2	94,7	79,7	126,3
Karlovarský kraj	61,0	95,9	85,0	93,2	79,3	79,7	64,6
Ústecký kraj	72,4	84,6	77,2	93,5	71,3	66,9	69,3
Liberecký kraj	88,9	69,8	83,1	92,6	88,8	78,3	64,1
Královehradecký kraj	92,4	66,6	95,1	75,9	76,1	64,2	57,7
Pardubický kraj	72,2	78,7	79,7	74,8	78,8	62,1	54,3
Vysočina	91,9	82,0	75,0	74,0	75,1	82,6	65,6
Jihomoravský kraj	88,6	78,0	81,3	111,1	86,8	110,9	98,1
Olomoucký kraj	76,6	105,1	75,7	68,9	75,9	64,5	60,3
Zlínský kraj	73,6	74,7	91,9	74,1	71,7	62,3	67,0
Moravskoslezský kraj	71,9	81,3	79,2	63,7	64,3	69,1	78,4

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je tvorba fixního kapitálu v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel RP2: Počet podnikatelských subjektů na obyvatele

Počet podnikatelských subjektů na obyvatele	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR							
obchodní společnosti	0,0199	0,0210	0,0216	0,0228	0,0240	0,0251	0,0264
FO (podnikatelé)	0,1432	0,1486	0,1611	0,1638	0,1641	0,1642	0,1654
Praha							
obchodní společnosti	0,0579	0,0622	0,0646	0,0687	0,0727	0,0764	0,0813
FO (podnikatelé)	0,2145	0,2208	0,2279	0,2338	0,2311	0,2294	0,2292
Středočeský kraj							
obchodní společnosti	0,0139	0,0147	0,0152	0,0165	0,0176	0,0184	0,0193
FO (podnikatelé)	0,1482	0,1530	0,1625	0,1694	0,1708	0,1716	0,1725
Jihočeský kraj							
obchodní společnosti	0,0154	0,0161	0,0165	0,0169	0,0178	0,0186	0,0193
FO (podnikatelé)	0,1397	0,1463	0,1569	0,1633	0,1640	0,1637	0,1651
Plzeňský kraj							
obchodní společnosti	0,0149	0,0158	0,0163	0,0171	0,0182	0,0191	0,0201
FO (podnikatelé)	0,1409	0,1461	0,1544	0,1620	0,1621	0,1625	0,1630
Karlovarský kraj							
obchodní společnosti	0,0137	0,0146	0,0152	0,0163	0,0177	0,0189	0,0204
FO (podnikatelé)	0,1493	0,1546	0,1748	0,1805	0,1796	0,1792	0,1802
Ústecký kraj							
obchodní společnosti	0,0139	0,0146	0,0150	0,0157	0,0163	0,0168	0,0175
FO (podnikatelé)	0,1238	0,1292	0,1845	0,1461	0,1446	0,1449	0,1463
Liberecký kraj							
obchodní společnosti	0,0176	0,0183	0,0186	0,0194	0,0203	0,0208	0,0214
FO (podnikatelé)	0,1584	0,1655	0,1864	0,1924	0,1919	0,1922	0,1936
Královehradecký kraj							
obchodní společnosti	0,0152	0,0159	0,0163	0,0168	0,0175	0,0181	0,0186
FO (podnikatelé)	0,1419	0,1464	0,1545	0,1607	0,1610	0,1616	0,1627
Pardubický kraj							
obchodní společnosti	0,0132	0,0138	0,0141	0,0145	0,0152	0,0157	0,0161
FO (podnikatelé)	0,1216	0,1218	0,1358	0,1425	0,1444	0,1443	0,1470
Vysočina							
obchodní společnosti	0,0102	0,0107	0,0109	0,0114	0,0119	0,0124	0,0129
FO (podnikatelé)	0,1122	0,1174	0,1224	0,1289	0,1303	0,1296	0,1312
Jihomoravský kraj							
obchodní společnosti	0,0225	0,0239	0,0245	0,0259	0,0269	0,0281	0,0296
FO (podnikatelé)	0,1346	0,1430	0,1486	0,1557	0,1552	0,1567	0,1586
Olomoucký kraj							
obchodní společnosti	0,0112	0,0117	0,0120	0,0125	0,0131	0,0139	0,0145
FO (podnikatelé)	0,1282	0,1336	0,1449	0,1503	0,1512	0,1497	0,1502
Zlínský kraj							
obchodní společnosti	0,0166	0,0174	0,0177	0,0183	0,0189	0,0196	0,0202
FO (podnikatelé)	0,1390	0,1446	0,1503	0,1567	0,1578	0,1586	0,1600

Moravskoslezský kraj							
obchodní společnosti	0,0122	0,0130	0,0133	0,0138	0,0143	0,0149	0,0155
FO (podnikatelé)	0,1206	0,1246	0,1295	0,1345	0,1365	0,1367	0,1378

Počet podnikatelských subjektů na obyvatele je získán vydělením celkového počtu podnikatelských subjektů v daném kraji středním stavem obyvatel (tj. k 31.7.).

Počet podnikatelských subjektů na obyvatele, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praha	220,7	222,5	220,2	222,2	222,1	222,1	223,5
Středočeský kraj	86,8	86,4	85,7	87,9	88,7	89,0	88,8
Jihočeský kraj	87,6	87,6	86,9	87,0	87,1	86,9	86,5
Plzeňský kraj	86,6	86,9	85,5	87,0	87,5	87,6	87,3
Karlovarský kraj	86,6	86,9	89,5	90,9	91,8	92,2	93,1
Ústecký kraj	78,3	78,4	92,0	79,0	78,2	77,7	77,3
Liberecký kraj	99,5	99,2	101,0	101,4	100,8	100,0	99,0
Královehradecký kraj	87,8	87,2	85,7	86,0	85,6	85,3	84,4
Pardubický kraj	75,7	73,8	74,7	75,4	75,7	75,3	75,0
Vysočina	64,8	65,0	63,3	64,4	64,6	64,1	64,1
Jihomoravský kraj	103,7	105,0	102,8	104,4	103,5	103,7	104,0
Olomoucký kraj	72,9	72,9	72,7	73,2	73,4	73,2	73,0
Zlínský kraj	90,3	90,1	87,7	88,1	87,6	87,3	86,7
Moravskoslezský kraj	72,9	72,8	70,9	71,4	71,5	71,3	71,1

Počet podnikatelských subjektů v daném kraji je v jednotlivých formách podnikání (FO a obchodní společnosti) zvlášť přepočten k bazickému údaji představující počet podnikatelských subjektů v ČR (100 %). Pro ukazatel počtu podnikatelských subjektů na obyvatele jsou následně jednotlivé počty fyzických osob a obchodních společností na obyvatele k ČR zprůměrován neváženým aritmetických průměrem. Čím více je na území kraje lokalizováno podnikatelských subjektů, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel RP3: Struktura zaměstnanosti

Struktura zaměstnanosti, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR							
sekundární sektor	100	100	100	100	100	100	100
terciární sektor	100	100	100	100	100	100	100
Praha							
sekundární sektor	52,3	53,4	51,5	52,5	50,7	49,2	49,2
terciární sektor	134,9	134,5	135,8	133,8	134,9	135,7	137,4
Středočeský kraj							
sekundární sektor	102,9	98,0	97,6	94,3	94,7	96,4	95,4
terciární sektor	98,1	100,8	101,9	103,2	103,6	103,0	103,1
Jihočeský kraj							
sekundární sektor	105,8	103,2	103,0	103,1	106,9	106,5	102,8
terciární sektor	92,7	92,2	91,6	94,5	93,2	92,8	94,2
Plzeňský kraj							
sekundární sektor	105,7	105,4	106,3	106,5	110,1	115,5	108,9
terciární sektor	93,5	94,3	92,0	94,9	93,6	87,1	91,2
Karlovarský kraj							
sekundární sektor	102,7	102,1	102,7	108,2	110,6	108,1	112,4
terciární sektor	104,1	102,0	101,1	98,2	96,0	97,0	94,2
Ústecký kraj							
sekundární sektor	105,0	108,4	105,4	102,6	99,3	105,2	103,7
terciární sektor	98,8	97,2	99,4	101,1	105,1	99,8	100,0
Liberecký kraj							
sekundární sektor	130,6	127,5	124,0	123,6	132,1	136,3	133,1
terciární sektor	83,0	83,0	87,3	86,4	80,4	79,1	79,6
Královohradecký kraj							
sekundární sektor	102,5	109,4	109,5	97,9	101,1	109,7	104,5
terciární sektor	94,8	92,8	92,5	100,5	96,8	92,3	97,0
Pardubický kraj							
sekundární sektor	99,0	110,1	115,4	116,3	116,3	111,7	113,8
terciární sektor	98,8	90,6	87,8	86,2	86,6	91,5	89,5
Vysočina							
sekundární sektor	112,9	113,8	116,3	113,2	113,4	114,2	118,2
terciární sektor	80,1	79,4	76,0	81,8	81,4	79,9	79,0
Jihomoravský kraj							
sekundární sektor	98,8	96,8	94,5	99,8	98,7	98,0	98,5
terciární sektor	100,8	103,1	104,1	100,6	100,2	102,0	101,4
Olomoucký kraj							
sekundární sektor	108,6	103,8	107,1	109,7	106,5	104,5	108,3
terciární sektor	91,3	94,0	93,1	90,0	91,9	94,6	91,3
Zlínský kraj							
sekundární sektor	121,5	125,2	127,2	125,6	118,7	116,5	122,5
terciární sektor	86,8	85,0	83,8	84,8	88,4	89,4	85,2

Moravskoslezský kraj							
sekundární sektor	111,9	109,5	110,6	114,9	115,1	108,9	110,8
terciární sektor	95,9	97,9	97,0	93,1	92,7	96,3	94,9

Hodnoty v tabulce znázorňují podíl zaměstnanosti v jednotlivých sektorech k celkové zaměstnanosti v kraji. Podíly jsou vztaženy k bazickému údaji (ČR = 100 %).

Struktura zaměstnanosti, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	107,4	107,5	107,7	106,7	106,8	106,9	108,0
Středočeský kraj	99,7	99,9	100,5	100,2	100,6	100,8	100,6
Jihočeský kraj	97,1	95,9	95,4	97,4	97,7	97,3	97,0
Plzeňský kraj	97,6	98,0	96,8	98,8	99,1	96,6	97,1
Karlovarský kraj	103,6	102,0	101,6	101,5	100,9	100,7	100,2
Ústecký kraj	100,9	100,9	101,4	101,6	103,1	101,6	101,2
Liberecký kraj	98,9	97,8	99,5	98,8	97,6	98,1	97,5
Královehradecký kraj	97,4	98,3	98,2	99,6	98,2	98,1	99,5
Pardubický kraj	98,9	97,1	97,0	96,2	96,5	98,2	97,6
Vysočina	91,0	90,9	89,5	92,3	92,1	91,3	92,1
Jihomoravský kraj	100,1	101,0	100,9	100,3	99,7	100,6	100,5
Olomoucký kraj	97,1	97,2	97,7	96,5	96,8	97,9	97,0
Zlínský kraj	98,4	98,4	98,3	98,4	98,5	98,4	97,6
Moravskoslezský kraj	101,2	101,8	101,5	100,4	100,2	100,5	100,2

Pro získání konečných hodnot pro jednotlivé kraje jsou předchozí hodnoty zprůměrovány váženým aritmetickým průměrem, přičemž váha terciárního sektoru je dvojnásobná oproti váze sekundárního sektoru. Vyšší hodnoty ukazatele struktury zaměstnanosti zvyšují konkurenceschopnost daného kraje.

Ukazatel RP4: Počet studentů vysokých škol na obyvatele

Počet studentů VŠ na obyv.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	.	0,015	0,016	0,018	0,020	0,021	0,023
Praha	.	0,028	0,030	0,033	0,035	0,037	0,039
Středočeský kraj	.	0,000	0,000	0,001	0,001	0,001	0,002
Jihočeský kraj	.	0,011	0,012	0,014	0,015	0,017	0,019
Plzeňský kraj	.	0,022	0,024	0,027	0,028	0,031	0,032
Karlovarský kraj	.	0,003	0,004	0,004	0,005	0,005	0,006
Ústecký kraj	.	0,008	0,008	0,009	0,010	0,011	0,013
Liberecký kraj	.	0,014	0,014	0,015	0,015	0,016	0,017
Královehradecký kraj	.	0,012	0,013	0,014	0,016	0,017	0,019
Pardubický kraj	.	0,009	0,010	0,012	0,013	0,015	0,016
Vysočina	.	0,000	0,000	0,000	0,000	0,002	0,003
Jihomoravský kraj	.	0,035	0,039	0,044	0,047	0,050	0,054
Olomoucký kraj	.	0,019	0,021	0,022	0,024	0,025	0,028
Zlínský kraj	.	0,007	0,008	0,010	0,011	0,013	0,015
Moravskoslezský kraj	.	0,017	0,018	0,021	0,022	0,024	0,026

Hodnoty počtu studentů VŠ v jednotlivých krajích převzaty z Regionálních účtů. Pro rok 2000 data v současné době nejsou k dispozici. Počet studentů VŠ na obyvatele je podílem celkového počtu studentů v daném kraji a středním počtem jeho obyvatel (tj. k 31.7.).

Počet studentů VŠ na obyv., ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	.	100	100	100	100	100	100
Praha	.	184,5	184,6	179,9	178,3	172,1	166,6
Středočeský kraj	.	0,8	1,9	3,7	5,1	6,6	7,7
Jihočeský kraj	.	73,7	73,5	74,2	77,7	79,2	79,8
Plzeňský kraj	.	147,2	148,1	145,4	141,3	143,8	138,7
Karlovarský kraj	.	20,9	21,9	21,2	23,3	25,2	24,1
Ústecký kraj	.	50,6	51,0	51,0	51,9	53,3	57,7
Liberecký kraj	.	91,2	85,1	79,7	74,6	72,7	72,6
Královehradecký kraj	.	80,8	78,4	78,6	81,1	81,7	81,8
Pardubický kraj	.	60,6	62,2	66,5	67,6	69,6	70,9
Vysočina	.	0,0	0,4	0,7	1,5	7,2	11,7
Jihomoravský kraj	.	234,1	236,4	239,4	236,9	236,1	233,8
Olomoucký kraj	.	126,4	125,7	121,3	120,1	117,6	121,2
Zlínský kraj	.	44,9	46,9	52,5	56,3	61,2	65,7
Moravskoslezský kraj	.	113,9	112,3	113,3	113,5	112,0	112,0

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je počet studentů VŠ na obyvatele v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel RP5: Počet živě narozených na obyvatele

Živě narození na obyvatele	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	0,0088	0,0089	0,0091	0,0093	0,0096	0,0100	0,0103
Praha	0,0080	0,0083	0,0084	0,0087	0,0095	0,0102	0,0106
Středočeský kraj	0,0089	0,0089	0,0093	0,0094	0,0099	0,0105	0,0109
Jihočeský kraj	0,0090	0,0089	0,0092	0,0092	0,0095	0,0098	0,0101
Plzeňský kraj	0,0089	0,0087	0,0089	0,0090	0,0092	0,0099	0,0105
Karlovarský kraj	0,0095	0,0096	0,0097	0,0095	0,0096	0,0099	0,0105
Ústecký kraj	0,0097	0,0096	0,0100	0,0102	0,0105	0,0106	0,0109
Liberecký kraj	0,0095	0,0094	0,0097	0,0095	0,0101	0,0100	0,0104
Královehradecký kraj	0,0090	0,0090	0,0090	0,0093	0,0095	0,0099	0,0100
Pardubický kraj	0,0091	0,0088	0,0092	0,0111	0,0095	0,0097	0,0104
Vysočina	0,0092	0,0088	0,0092	0,0092	0,0093	0,0099	0,0100
Jihomoravský kraj	0,0084	0,0085	0,0090	0,0089	0,0095	0,0099	0,0102
Olomoucký kraj	0,0086	0,0089	0,0089	0,0092	0,0093	0,0097	0,0101
Zlínský kraj	0,0088	0,0087	0,0088	0,0087	0,0088	0,0096	0,0095
Moravskoslezský kraj	0,0088	0,0089	0,0090	0,0092	0,0094	0,0097	0,0099

Hodnoty uvedené v tabulce představují podíl celkového počtu narozených dětí v daném kraji dělený středním počtem obyvatel (tj. k 31.7.).

Živě narození na obyvatele, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100,00	100	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Praha	90,2	94	91,9	93,3	99,8	101,7	102,7
Středočeský kraj	100,9	101	102,4	101,3	103,7	105,5	106,0
Jihočeský kraj	102,0	100	100,9	98,9	99,3	98,0	98,3
Plzeňský kraj	100,1	98	97,8	96,8	96,0	99,1	101,8
Karlovarský kraj	107,6	108	106,7	102,3	99,9	99,1	102,0
Ústecký kraj	109,3	109	109,8	109,7	109,5	106,2	105,3
Liberecký kraj	107,7	106	106,3	102,0	105,5	99,9	100,8
Královehradecký kraj	101,8	101	99,1	100,2	99,2	98,8	97,0
Pardubický kraj	102,5	99	100,9	120,1	99,5	97,2	100,5
Vysočina	103,6	99	100,9	99,4	97,5	99,5	97,0
Jihomoravský kraj	95,0	96	98,6	96,1	99,2	98,8	98,7
Olomoucký kraj	97,1	101	97,9	98,6	97,2	96,9	97,5
Zlínský kraj	99,9	98	96,2	93,6	92,2	96,2	92,3
Moravskoslezský kraj	99,6	101	99,5	98,7	98,2	97,4	96,1

ČR představuje 100 %. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je počet živě narozených dětí na obyvatele v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel RP6: Věková struktura

Věková struktura	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR							
0 - 14	0,1621	0,1589	0,1558	0,1522	0,1494	0,1465	0,1438
15 - 64	0,6993	0,7024	0,7051	0,7082	0,7100	0,7112	0,7118
Praha							
0 - 14	0,1352	0,1320	0,1295	0,1267	0,1248	0,1230	0,1217
15 - 64	0,7016	0,7065	0,7106	0,7149	0,7182	0,7209	0,7216
Středočeský kraj							
0 - 14	0,1599	0,1574	0,1553	0,1526	0,1509	0,1494	0,1481
15 - 64	0,6961	0,7003	0,7025	0,7058	0,7078	0,7093	0,7104
Jihočeský kraj							
0 - 14	0,1663	0,1630	0,1593	0,1556	0,1525	0,1488	0,1459
15 - 64	0,6972	0,7002	0,7032	0,7062	0,7084	0,7105	0,7114
Plzeňský kraj							
0 - 14	0,1572	0,1545	0,1520	0,1488	0,1459	0,1433	0,1412
15 - 64	0,6996	0,7020	0,7041	0,7070	0,7084	0,7092	0,7099
Karlovarský kraj							
0 - 14	0,1692	0,1650	0,1633	0,1592	0,1558	0,1519	0,1488
15 - 64	0,7113	0,7129	0,7117	0,7116	0,7109	0,7116	0,7108
Ústecký kraj							
0 - 14	0,1696	0,1665	0,1642	0,1614	0,1592	0,1568	0,1548
15 - 64	0,7086	0,7112	0,7135	0,7164	0,7173	0,7174	0,7169
Liberecký kraj							
0 - 14	0,1690	0,1660	0,1630	0,1592	0,1566	0,1531	0,1500
15 - 64	0,7024	0,7058	0,7090	0,7125	0,7139	0,7155	0,7166
Královehradecký kraj							
0 - 14	0,1636	0,1604	0,1572	0,1543	0,1512	0,1484	0,1452
15 - 64	0,6909	0,6942	0,6968	0,6992	0,7013	0,7027	0,7041
Pardubický kraj							
0 - 14	0,1684	0,1655	0,1622	0,1587	0,1559	0,1527	0,1497
15 - 64	0,6909	0,6937	0,6963	0,6990	0,7004	0,7020	0,7033
Vysočina							
0 - 14	0,1731	0,1692	0,1654	0,1613	0,1579	0,1540	0,1504
15 - 64	0,6889	0,6921	0,6945	0,6977	0,6995	0,7019	0,7032
Jihomoravský kraj							
0 - 14	0,1599	0,1566	0,1536	0,1498	0,1471	0,1443	0,1415
15 - 64	0,6967	0,6995	0,7020	0,7053	0,7072	0,7079	0,7083
Olomoucký kraj							
0 - 14	0,1648	0,1618	0,1583	0,1543	0,1508	0,1475	0,1444
15 - 64	0,6990	0,7017	0,7045	0,7074	0,7090	0,7103	0,7108
Zlínský kraj							
0 - 14	0,1653	0,1619	0,1578	0,1535	0,1499	0,1467	0,1432
15 - 64	0,6977	0,7001	0,7027	0,7053	0,7067	0,7074	0,7082

Moravskoslezský kraj	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
0 - 14	0,1716	0,1676	0,1633	0,1586	0,1547	0,1505	0,1468
15 - 64	0,7051	0,7080	0,7112	0,7145	0,7161	0,7162	0,7159

Tabulka znázorňuje podíl jednotlivých věkových skupin na celkovém počtu obyvatel (k 31.12.) v kraji. Údaje jsou dále přímou úměrou přepočteny k bazickému údaji (tj. ČR = 100).

Věková struktura, ČR=100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	89,1	88,9	89,0	89,1	89,4	89,8	90,2
Středočeský kraj	99,0	99,2	99,7	100,0	100,6	101,3	101,9
Jihočeský kraj	101,6	101,6	101,4	101,4	101,3	101,0	101,0
Plzeňský kraj	98,0	98,1	98,3	98,4	98,4	98,5	98,7
Karlovarský kraj	103,5	103,1	103,5	103,2	102,9	102,5	102,2
Ústecký kraj	103,5	103,6	104,0	104,4	104,7	105,0	105,3
Liberecký kraj	103,0	103,2	103,3	103,3	103,4	103,2	103,1
Královehradecký kraj	100,2	100,3	100,2	100,5	100,4	100,5	100,3
Pardubický kraj	102,2	102,3	102,3	102,4	102,5	102,4	102,3
Vysočina	104,0	103,8	103,6	103,5	103,3	103,0	102,6
Jihomoravský kraj	99,0	98,9	98,9	98,8	98,8	98,9	98,8
Olomoucký kraj	101,1	101,2	101,0	100,9	100,6	100,4	100,2
Zlínský kraj	101,2	101,1	100,7	100,4	100,1	99,9	99,6
Moravskoslezský kraj	104,2	103,9	103,5	103,1	102,7	102,1	101,6

Finální tabulka ukazatele věkové struktury je výsledkem váženého aritmetického průměru hodnot jednotlivých věkových skupin vyjádřených k bazickému údaji, přičemž váha skupiny 0-14 let je dvojnásobná oproti váze skupiny 15-64 let.

Ukazatel RP7/KV1: Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc

Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc (%)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	5,849	6,133	6,134	6,186	5,256	5,521	5,189
Praha	4,666	4,974	4,951	5,015	4,271	4,368	4,125
Středočeský kraj	5,180	5,440	5,567	5,598	4,834	5,113	4,872
Jihočeský kraj	5,666	6,156	6,123	6,134	5,338	5,815	5,458
Plzeňský kraj	5,786	6,275	6,053	6,154	5,280	5,748	5,319
Karlovarský kraj	5,600	5,949	6,105	5,955	5,117	5,406	5,052
Ústecký kraj	5,940	6,206	6,212	6,288	5,334	5,485	5,168
Liberecký kraj	6,498	7,025	7,031	6,968	5,869	6,096	5,811
Královehradecký kraj	5,997	6,383	6,340	6,296	5,374	5,744	5,277
Pardubický kraj	6,016	6,251	6,225	6,339	5,449	5,817	5,454
Vysočina	5,855	6,071	6,199	6,328	5,349	5,627	5,196
Jihomoravský kraj	6,388	6,597	6,643	6,598	5,617	5,941	5,619
Olomoucký kraj	6,969	7,273	7,429	7,580	6,399	6,650	6,395
Zlínský kraj	6,953	7,154	7,155	7,231	6,116	6,375	5,945
Moravskoslezský kraj	6,865	6,993	6,968	7,181	5,974	6,358	6,015

Hodnoty průměrné pracovní neschopnosti pro nemoc jsou převzaty z regionálních statistik jednotlivých krajů.

Průměrná pracovní neschopnost pro nemoc, ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	125,3	123,3	123,9	123,4	123,1	126,4	125,8
Středočeský kraj	112,9	112,7	110,2	110,5	108,7	108,0	106,5
Jihočeský kraj	103,2	99,6	100,2	100,8	98,5	94,9	95,1
Plzeňský kraj	101,1	97,7	101,3	100,5	99,5	96,0	97,6
Karlovarský kraj	104,5	103,1	100,5	103,9	102,7	102,1	102,7
Ústecký kraj	98,5	98,8	98,7	98,4	98,5	100,7	100,4
Liberecký kraj	90,0	87,3	87,2	88,8	89,6	90,6	89,3
Královehradecký kraj	97,5	96,1	96,8	98,3	97,8	96,1	98,3
Pardubický kraj	97,2	98,1	98,5	97,6	96,5	94,9	95,1
Vysočina	99,9	101,0	99,0	97,7	98,3	98,1	99,9
Jihomoravský kraj	91,6	93,0	92,3	93,8	93,6	92,9	92,3
Olomoucký kraj	83,9	84,3	82,6	81,6	82,1	83,0	81,1
Zlínský kraj	84,1	85,7	85,7	85,5	85,9	86,6	87,3
Moravskoslezský kraj	85,2	87,7	88,0	86,1	88,0	86,8	86,3

ČR představuje 100 %. Jedná se o negativní ukazatel, snižující konkurenceschopnost, tzn., že jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí nepřímé úměry. Čím vyšší je průměrná pracovní neschopnost v daném kraji, tím nižšího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel KV2: Znečištění životního prostředí

Znečištění ŽP (t/km2)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	13,40	13,54	13,10	13,21	12,90	12,67	12,33
Praha	14,94	16,01	15,10	16,33	17,35	17,31	16,50
Středočeský kraj	11,40	12,20	11,70	12,40	12,00	12,60	11,70
Jihočeský kraj	5,60	5,74	5,56	5,56	5,29	5,19	5,14
Plzeňský kraj	6,90	7,28	6,88	7,13	7,01	7,13	6,70
Karlovarský kraj	12,99	12,99	11,83	11,19	11,48	11,14	11,79
Ústecký kraj	34,54	33,43	34,97	32,84	32,25	31,87	31,81
Liberecký kraj	9,30	9,60	8,54	8,06	7,41	7,28	6,72
Královehradecký kraj	9,49	9,56	9,19	9,15	8,54	8,49	7,95
Pardubický kraj	13,75	14,47	13,89	13,73	12,62	12,05	11,28
Vysočina	5,63	5,98	6,09	6,39	6,25	6,81	6,41
Jihomoravský kraj	8,66	8,81	8,08	8,28	8,00	8,06	8,02
Olomoucký kraj	9,05	9,13	8,69	8,41	8,10	7,78	7,41
Zlínský kraj	9,26	9,10	8,49	8,59	8,35	7,83	7,66
Moravskoslezský kraj	40,70	39,90	38,80	41,00	41,50	39,60	40,10

Údaje o znečištění životního prostředí převzaty z regionálních statistik jednotlivých krajů.

Znečištění ŽP (t/km2), ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	89,7	84,6	86,7	80,9	74,3	73,2	74,7
Středočeský kraj	117,5	111,0	111,9	106,5	107,5	100,6	105,4
Jihočeský kraj	239,2	235,8	235,6	237,5	243,8	244,2	239,8
Plzeňský kraj	194,2	185,9	190,4	185,2	184,0	177,8	184,0
Karlovarský kraj	103,1	104,2	110,7	118,0	112,3	113,8	104,6
Ústecký kraj	38,8	40,5	37,5	40,2	40,0	39,8	38,8
Liberecký kraj	144,1	141,0	153,4	163,9	173,9	174,2	183,4
Královehradecký kraj	141,1	141,6	142,4	144,4	151,0	149,2	155,0
Pardubický kraj	97,4	93,6	94,3	96,2	102,2	105,2	109,3
Vysočina	238,0	226,4	215,1	206,7	206,3	186,1	192,3
Jihomoravský kraj	154,7	153,7	162,1	159,5	161,2	157,3	153,7
Olomoucký kraj	148,1	148,3	150,7	157,1	159,2	162,9	166,5
Zlínský kraj	144,7	148,7	154,3	153,8	154,5	161,8	161,0
Moravskoslezský kraj	32,9	33,9	33,8	32,2	31,1	32,0	30,7

ČR představuje 100 %. Jedná se o negativní ukazatel, snižující konkurenceschopnost, tzn., že jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí nepřímé úměry. Čím vyšší je znečištění životního prostředí na km² v daném kraji, tím nižšího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel KV3: Počet trestných činů na obyvatele

Počet trestných činů na obyvatele	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	0,03809	0,03506	0,03648	0,03503	0,03441	0,03359	0,03275
Praha	0,09036	0,08583	0,08875	0,08530	0,08348	0,08140	0,07572
Středočeský kraj	0,04084	0,03658	0,03744	0,03409	0,03320	0,03235	0,03188
Jihočeský kraj	0,02978	0,02724	0,02610	0,02534	0,02637	0,02688	0,02577
Plzeňský kraj	0,03130	0,02818	0,02914	0,02942	0,03062	0,02751	0,02517
Karlovarský kraj	0,03505	0,03371	0,03666	0,03483	0,03407	0,03310	0,03111
Ústecký kraj	0,03883	0,03596	0,03839	0,03769	0,03942	0,03980	0,03985
Liberecký kraj	0,03736	0,03385	0,03841	0,03667	0,03592	0,03511	0,03437
Královehradecký kraj	0,02430	0,02357	0,02425	0,02317	0,02298	0,02131	0,02098
Pardubický kraj	0,02324	0,02088	0,02227	0,02081	0,02082	0,02035	0,01892
Vysočina	0,01812	0,01648	0,01756	0,01703	0,01671	0,01567	0,01601
Jihomoravský kraj	0,03199	0,02821	0,03136	0,03043	0,02834	0,02732	0,02827
Olomoucký kraj	0,02836	0,02525	0,02576	0,02470	0,02400	0,02323	0,02204
Zlínský kraj	0,02159	0,02082	0,02107	0,01864	0,01799	0,01724	0,01676
Moravskoslezský kraj	0,03277	0,02999	0,02995	0,02975	0,02803	0,02808	0,02960

Počet trestných činů na obyvatele v jednotlivých krajích je vyjádřen jako podíl celkového počtu zjištěných trestných činů a středního počtu obyvatel v kraji (tj. k 31.7.).

Počet trestných činů na obyv., ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	42,2	40,8	41,1	41,1	41,2	41,3	43,3
Středočeský kraj	93,3	95,8	97,4	102,8	103,6	103,8	102,7
Jihočeský kraj	127,9	128,7	139,8	138,2	130,5	125,0	127,1
Plzeňský kraj	121,7	124,4	125,2	119,1	112,4	122,1	130,1
Karlovarský kraj	108,7	104,0	99,5	100,6	101,0	101,5	105,3
Ústecký kraj	98,1	97,5	95,0	92,9	87,3	84,4	82,2
Liberecký kraj	102,0	103,6	95,0	95,5	95,8	95,7	95,3
Královehradecký kraj	156,8	148,7	150,4	151,2	149,7	157,6	156,1
Pardubický kraj	163,9	167,9	163,8	168,3	165,3	165,1	173,1
Vysočina	210,2	212,7	207,7	205,7	205,9	214,3	204,5
Jihomoravský kraj	119,1	124,3	116,3	115,1	121,4	123,0	115,8
Olomoucký kraj	134,3	138,9	141,6	141,8	143,4	144,6	148,6
Zlínský kraj	176,4	168,4	173,1	187,9	191,2	194,8	195,4
Moravskoslezský kraj	116,3	116,9	121,8	117,7	122,7	119,6	110,6

ČR představuje 100 %. Jedná se o negativní ukazatel, snižující konkurenceschopnost. Jednotlivé údaje jsou dopočítány pomocí nepřímé úměry. Čím vyšší je počet trestných činů na obyvatele v daném kraji, tím nižšího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel KV4: Počet kulturních zařízení na obyvatele

kulturní zařízení na obyv. (ČR=100)	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR							
divadla	100	100	100	100	100	100	100
stálá kina	100	100	100	100	100	100	100
muzea	100	100	100	100	100	100	100
veřejné knihovny	100	100	100	100	100	100	100
Praha							
divadla	243,9	259,7	247,5	241,0	271,4	268,7	278,6
stálá kina	42,0	41,6	34,8	38,0	34,2	34,9	42,8
muzea	100,9	96,3	91,3	86,2	77,1	74,7	72,0
veřejné knihovny	11,4	11,4	10,8	11,1	11,2	11,5	11,4
Středočeský kraj							
divadla	93,6	90,9	101,9	88,4	82,8	62,2	64,2
stálá kina	118,7	121,5	103,4	104,5	83,3	84,7	79,3
muzea	115,2	108,4	121,8	127,9	124,8	134,2	131,2
veřejné knihovny	149,3	148,7	142,1	142,4	123,9	123,7	107,1
Jihočeský kraj							
divadla	90,7	102,2	91,8	89,6	84,3	84,0	83,4
stálá kina	124,8	126,8	136,7	138,8	143,5	144,5	149,9
muzea	118,7	141,8	135,9	132,6	132,0	132,6	137,3
veřejné knihovny	165,0	165,3	162,7	156,4	158,1	160,5	164,1
Plzeňský kraj							
divadla	77,2	69,6	89,5	102,0	96,0	95,7	94,9
stálá kina	95,3	93,4	104,6	100,5	99,9	102,4	107,4
muzea	87,2	103,2	102,2	99,0	97,2	97,1	95,8
veřejné knihovny	160,6	158,0	158,7	153,4	157,9	159,9	158,8
Karlovarský kraj							
divadla	139,9	126,2	148,4	144,7	136,4	160,6	159,9
stálá kina	177,3	145,0	148,2	150,4	142,3	145,8	137,6
muzea	105,2	114,0	120,4	113,9	111,9	105,2	94,5
veřejné knihovny	72,1	68,1	69,1	70,6	74,5	71,8	75,2
Ústecký kraj							
divadla	85,9	77,9	75,0	73,2	73,4	77,7	77,4
stálá kina	106,5	111,0	119,4	119,2	125,6	128,7	135,7
muzea	44,0	42,2	44,6	61,8	76,9	76,5	74,1
veřejné knihovny	67,1	66,1	66,9	65,7	67,5	67,5	68,7
Liberecký kraj							
divadla	99,3	89,6	86,3	84,3	79,3	96,6	95,9
stálá kina	99,3	99,5	94,4	92,3	97,2	107,7	109,7
muzea	112,1	100,3	107,0	101,3	99,4	127,5	125,9
veřejné knihovny	89,1	89,3	88,8	86,4	89,1	89,7	94,7
Královehradecký kraj							
divadla	171,7	154,8	149,3	146,1	137,7	123,6	116,0
stálá kina	118,6	128,1	135,8	138,2	145,9	131,0	133,5

muzea	161,2	156,0	147,6	140,0	137,6	121,4	117,4
veřejné knihovny	130,2	131,1	134,1	137,5	142,0	133,9	135,9
Pardubický kraj							
divadla	121,0	134,2	137,4	134,3	119,3	156,3	133,1
stálá kina	128,5	124,3	125,6	124,5	131,6	121,7	120,6
muzea	137,5	139,1	139,2	134,3	129,7	124,5	122,6
veřejné knihovny	129,3	124,8	125,6	127,0	130,6	131,4	134,6
Vysočina							
divadla	55,3	49,9	48,1	47,0	44,3	51,6	51,3
stálá kina	121,6	126,3	136,8	145,2	153,1	157,5	150,3
muzea	136,1	129,9	125,3	123,5	123,7	121,1	117,1
veřejné knihovny	184,6	186,8	178,7	179,8	186,5	184,9	187,7
Jihomoravský kraj							
divadla	66,2	60,1	58,0	56,7	53,4	56,6	53,0
stálá kina	85,7	89,4	86,6	81,0	79,5	81,6	80,3
muzea	96,8	92,8	92,5	88,7	86,0	85,1	84,5
veřejné knihovny	94,5	96,0	98,7	102,9	103,9	104,7	106,7
Olomoucký kraj							
divadla	29,3	33,1	31,9	37,5	47,1	35,3	52,7
stálá kina	121,0	109,6	116,1	110,8	122,1	123,0	120,1
muzea	85,7	88,3	83,4	79,1	85,4	85,5	91,8
veřejné knihovny	121,2	121,8	125,4	123,7	126,8	129,3	130,8
Zlínský kraj							
divadla	47,5	50,1	48,3	54,0	57,3	51,0	50,8
stálá kina	95,0	101,2	99,4	93,2	98,4	98,4	91,8
muzea	104,8	104,8	103,4	106,5	106,7	108,6	115,1
veřejné knihovny	100,2	99,8	102,8	104,2	106,9	108,0	110,5
Moravskoslezský kraj							
divadla	55,7	60,7	61,8	76,4	69,1	69,1	66,0
stálá kina	81,3	77,9	77,6	81,5	82,2	79,2	76,8
muzea	65,1	65,8	65,3	69,9	75,5	71,1	77,4
veřejné knihovny	48,0	48,0	50,3	50,4	51,4	51,4	55,1

Počet daného typu kulturního zařízení je dělený středním stavem obyvatelstva (tj. k 31.7.) a je vždy každý zvlášť vztažen k bazickému údaji (počet jednotlivých zařízení v ČR). Výchozí data jsou převzata z regionálních statistik příslušného kraje.

Kulturní zařízení na obyv., ČR=100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100	100	100	100	100	100	100
Praha	99,6	102,3	96,1	94,1	98,5	97,5	101,2
Středočeský kraj	119,2	117,4	117,3	115,8	103,7	101,2	95,5
Jihočeský kraj	124,8	134,0	131,8	129,3	129,5	130,4	133,7
Plzeňský kraj	105,1	106,1	113,7	113,7	112,8	113,8	114,2
Karlovarský kraj	123,6	113,3	121,5	119,9	116,3	120,9	116,8
Ústecký kraj	75,9	74,3	76,5	80,0	85,9	87,6	89,0
Liberecký kraj	99,9	94,7	94,1	91,1	91,2	105,4	106,5
Královehradecký kraj	145,4	142,5	141,7	140,4	140,8	127,5	125,7
Pardubický kraj	129,1	130,6	131,9	130,0	127,8	133,5	127,7
Vysočina	124,4	123,2	122,2	123,9	126,9	128,8	126,6
Jihomoravský kraj	85,8	84,6	84,0	82,4	80,7	82,0	81,1
Olomoucký kraj	89,3	88,2	89,2	87,8	95,3	93,3	98,9
Zlínský kraj	86,9	89,0	88,5	89,5	92,3	91,5	92,1
Moravskoslezský kraj	62,5	63,1	63,8	69,6	69,5	67,7	68,8

Údaje za všechny čtyři typy kulturních zařízení (uvedeny v předchozí tabulce) jsou zprůměrovány neváženým aritmetickým průměrem. Čím více kulturních zařízení je v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel KV5: Počet lékařů na obyvatele

Počet lékařů na 1000 obyv.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	4,1	4,2	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7
Praha	6,2	6,5	6,7	6,7	6,8	6,9	7,0
Středočeský kraj	2,9	3	3,1	3	3	3	2,9
Jihočeský kraj	3,5	3,5	3,5	3,5	3,6	3,5	3,5
Plzeňský kraj	4	4,1	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Karlovarský kraj	3,5	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6
Ústecký kraj	3,1	3,2	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3
Liberecký kraj	3,2	3,2	3,3	3,3	3,4	3,4	3,4
Královehradecký kraj	3,7	3,8	3,8	3,9	3,9	4,0	4,0
Pardubický kraj	3,1	3,1	3,2	3,3	3,3	3,3	3,3
Vysočina	3	3,1	3,1	3,2	3,1	3,3	3,3
Jihomoravský kraj	4,1	4,2	4,2	4,2	4,3	4,3	4,3
Olomoucký kraj	3,8	3,9	4,0	4,0	4,0	4,0	4,1
Zlínský kraj	3	3,1	3,2	3,2	3,2	3,3	3,3
Moravskoslezský kraj	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6	3,6	3,6

Údaje převzaty z Regionálních účtů.

Počet lékařů na 1000 obyv., ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praha	151,2	154,8	184,5	183,6	190,9	186,5	188,9
Středočeský kraj	70,7	71,4	85,4	82,2	84,2	81,1	78,4
Jihočeský kraj	84,3	83,4	97,5	97,2	99,9	95,5	95,9
Plzeňský kraj	97,6	97,6	115,7	115,1	120,7	116,2	116,2
Karlovarský kraj	85,4	83,3	96,4	98,7	101,1	97,3	97,3
Ústecký kraj	75,6	76,2	88,1	90,4	92,6	89,2	89,2
Liberecký kraj	78,1	76,3	91,2	91,6	94,4	91,9	91,0
Královehradecký kraj	91,1	90,4	106,0	106,3	110,4	107,8	107,3
Pardubický kraj	75,6	73,8	88,1	90,4	92,6	89,2	89,2
Vysočina	73,2	73,8	85,4	87,7	87,0	89,2	89,2
Jihomoravský kraj	100,0	100,0	115,7	115,1	120,7	116,2	116,2
Olomoucký kraj	92,7	92,3	109,5	109,4	112,2	108,5	109,6
Zlínský kraj	73,2	73,8	88,1	87,7	89,8	89,2	89,2
Moravskoslezský kraj	80,5	81,0	96,4	98,7	101,1	97,3	97,3

ČR představuje 100 %. Hodnoty jednotlivých krajů jsou dopočítány pomocí přímé úměry. Čím vyšší je počet lékařů na obyvatele v daném kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Ukazatel KV6: Evidovaná osobní vozidla na obyvatele

Počet evidovaných osobních vozidel na obyv.	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	0,334	0,345	0,354	0,362	0,373	0,386	0,399
Praha	0,452	0,471	0,477	0,488	0,495	0,507	0,514
Středočeský kraj	0,367	0,377	0,392	0,399	0,411	0,423	0,436
Jihočeský kraj	0,363	0,373	0,378	0,390	0,400	0,413	0,428
Plzeňský kraj	0,379	0,390	0,404	0,406	0,418	0,432	0,446
Karlovarský kraj	0,311	0,321	0,331	0,341	0,350	0,365	0,382
Ústecký kraj	0,308	0,318	0,326	0,338	0,349	0,363	0,382
Liberecký kraj	0,329	0,339	0,354	0,354	0,365	0,378	0,393
Královehradecký kraj	0,346	0,356	0,363	0,373	0,384	0,397	0,410
Pardubický kraj	0,321	0,330	0,340	0,352	0,364	0,376	0,390
Vysočina	0,316	0,326	0,336	0,343	0,353	0,366	0,379
Jihomoravský kraj	0,310	0,322	0,330	0,338	0,348	0,361	0,373
Olomoucký kraj	0,272	0,279	0,286	0,296	0,307	0,320	0,333
Zlínský kraj	0,279	0,288	0,297	0,307	0,318	0,329	0,341
Moravskoslezský kraj	0,270	0,280	0,290	0,293	0,303	0,315	0,327

Údaje o evidovaném počtu vozidel na obyvatele jsou získány podílem celkového počtu evidovaných osobních vozidel a středního stavu obyvatel (tj. k 31.7.) v daném kraji.

Počet evidovaných osobních vozidel na obyv., ČR = 100	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ČR	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Praha	135,3	136,6	134,6	134,5	132,8	131,4	128,7
Středočeský kraj	110,1	109,4	110,8	110,0	110,3	109,7	109,3
Jihočeský kraj	108,8	108,2	106,7	107,5	107,2	107,1	107,3
Plzeňský kraj	113,6	113,2	113,9	112,1	112,2	111,9	111,7
Karlovarský kraj	93,3	93,2	93,4	94,1	94,0	94,7	95,9
Ústecký kraj	92,3	92,4	92,1	93,2	93,6	94,1	95,8
Liberecký kraj	98,6	98,4	99,9	97,7	97,9	98,0	98,5
Královehradecký kraj	103,6	103,2	102,3	102,9	103,1	102,8	102,9
Pardubický kraj	96,3	95,8	96,1	97,1	97,5	97,5	97,9
Vysočina	94,6	94,7	94,7	94,6	94,7	94,8	95,1
Jihomoravský kraj	92,9	93,3	93,1	93,4	93,3	93,5	93,6
Olomoucký kraj	81,5	81,1	80,8	81,7	82,4	83,1	83,6
Zlínský kraj	83,6	83,7	83,9	84,8	85,3	85,4	85,5
Moravskoslezský kraj	80,8	81,2	82,0	81,0	81,2	81,7	82,1

ČR představuje 100 %. Údaje za jednotlivé kraje jsou dopočítány pomocí přímé úměry tak, že čím je vyšší počet evidovaných vozidel na obyvatele v kraji, tím vyššího hodnocení kraj dosahuje.

Příloha č. 2 Souhrnné tabulky ukazatelů v jednotlivých letech sledovaného období

2000		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	124	111	98	125	56	51	95	104	124	111	111	114	128	58
	MA2	100	133	105	97	100	98	91	96	100	92	91	97	91	94	91
	MA3	100	111	88	83	84	80	83	82	81	78	77	83	78	80	85
	MA4	100	210	117	152	142	105	55	142	144	106	129	106	69	109	62
	MA5	100	200	94	92	94	84	82	89	95	85	84	92	80	84	78
	MA6	100	200	94	92	94	84	82	89	95	85	84	92	80	84	78
	MA7/RP1	100	208	100	103	122	61	72	89	92	72	92	89	77	74	72
Růstový potenciál	RP2	100	221	87	88	87	87	78	99	88	76	65	104	73	90	73
	RP3	100	107	100	97	98	104	101	99	97	99	91	100	97	98	101
	RP5	100	90	101	102	100	108	109	108	102	102	104	95	97	100	100
	RP6	100	89	99	102	98	103	104	103	100	102	104	99	101	101	104
	RP7/KV1	100	125	113	103	101	104	98	90	98	97	100	92	84	84	85
Kvalita života	KV2	100	90	118	239	194	103	39	144	141	97	238	155	148	145	33
	KV3	100	42	93	128	122	109	98	102	157	164	210	119	134	176	116
	KV4	100	100	119	125	105	124	76	100	145	129	124	86	89	87	63
	KV5	100	151	71	84	98	85	76	78	91	76	73	100	93	73	80
	KV6	100	135	110	109	114	93	92	99	104	96	95	93	82	84	81
		Souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	169	101	102	109	81	74	98	102	92	95	96	84	93	75
	RP	100	140	100	99	101	94	94	98	96	91	93	96	88	91	89
	KV	100	110	105	127	123	112	76	101	120	112	136	108	106	111	74
	Celkem	100	140	102	109	111	96	81	99	106	98	108	100	93	98	79
	Celkové pořadí		1.	6.	3.	2.	11.	13.	8.	5.	10.	4.	7.	12.	9.	14.

2001		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	118	121	125	132	80	51	87	110	125	111	109	57	114	68
	MA2	100	135	103	97	102	94	91	96	100	92	92	97	91	94	91
	MA3	100	113	88	83	85	80	83	82	81	79	79	83	78	80	86
	MA4	100	208	121	145	140	109	61	131	133	127	133	95	78	95	57
	MA5	100	207	93	90	94	80	79	88	92	84	88	93	78	83	78
	MA6	100	207	93	90	94	80	79	88	92	84	88	93	78	83	78
	MA7/RP1	100	208	103	108	85	96	85	70	67	79	82	78	105	75	81
Růstový potenciál	RP2	100	222	86	88	87	87	78	99	87	74	65	105	73	90	73
	RP3	100	107	100	96	98	102	101	98	98	97	91	101	97	98	102
	RP4	100	184	1	74	147	21	51	91	81	61	0	234	126	45	114
	RP5	100	94	101	100	98	108	109	106	101	99	99	96	101	98	101
	RP6	100	89	99	102	98	103	104	103	100	102	104	99	101	101	104
	RP7/KV1	100	123	113	100	98	103	99	87	96	98	101	93	84	86	88
Kvalita života	KV2	100	85	111	236	186	104	40	141	142	94	226	154	148	149	34
	KV3	100	41	96	129	124	104	97	104	149	168	213	124	139	168	117
	KV4	100	102	117	134	106	113	74	95	142	131	123	85	88	89	63
	KV5	100	155	71	83	98	83	76	76	90	74	74	100	92	74	81
	KV6	100	137	109	108	113	93	92	98	103	96	95	93	81	84	81
		Souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	171	103	105	105	88	76	92	96	96	96	92	81	89	77
	RP	100	147	86	95	102	89	89	93	90	87	77	115	98	85	95
	KV	100	109	106	131	122	97	76	98	119	112	135	108	99	109	76
	celkem	100	142	98	110	110	91	80	94	102	98	103	105	93	94	82
	celkové pořadí		1.	7.	2.	3.	12.	14.	9.	6.	8.	5.	4.	11.	10.	13.

2002		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	132	127	118	130	57	40	89	118	109	118	118	47	101	70
	MA2	100	136	106	95	101	93	89	96	99	92	95	95	92	93	90
	MA3	100	110	81	77	79	73	77	75	75	74	74	77	73	74	79
	MA4	100	203	149	146	155	97	57	155	174	101	143	96	76	92	55
	MA5	100	209	95	90	92	81	79	88	91	84	87	92	77	83	77
	MA6	100	209	95	90	92	81	79	88	91	84	87	92	77	83	77
	MA7/RP1	100	237	85	83	87	85	77	83	95	80	75	81	76	92	79
Růstový potenciál	RP2	100	220	86	87	86	90	92	101	86	75	63	103	73	88	71
	RP3	100	108	100	95	97	102	101	100	98	97	89	101	98	98	102
	RP4	100	185	2	73	148	22	51	85	78	62	0	236	126	47	112
	RP5	100	93	101	99	97	102	110	102	100	120	99	96	99	94	99
	RP6	100	89	100	101	98	104	104	103	100	102	104	99	101	101	104
	RP7/KV1	100	124	110	100	101	100	99	87	97	99	99	92	83	86	88
Kvalita života	KV2	100	87	112	236	190	111	37	153	142	94	215	162	151	154	34
	KV3	100	41	97	140	125	100	95	95	150	164	208	116	142	173	122
	KV4	100	96	117	132	114	122	76	94	142	132	122	84	89	88	64
	KV5	100	185	85	98	116	96	88	91	106	88	85	116	110	88	96
	KV6	100	135	111	107	114	93	92	100	102	96	95	93	81	84	82
		Souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	177	106	100	105	81	71	96	106	89	97	93	74	88	75
	RP	100	151	83	91	102	86	91	94	93	91	76	116	93	86	93
	KV	100	114	109	133	127	97	75	101	122	112	135	112	100	111	79
	Celkem	100	147	99	108	111	88	79	97	107	97	102	107	89	95	83
	Celkové pořadí		1.	7.	3.	2.	12.	14.	8.	4.	9.	6.	5.	11.	10.	13.

2003		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	143	155	88	118	65	56	101	87	88	98	110	83	88	62
	MA2	100	138	108	97	100	93	89	94	96	92	95	95	92	93	89
	MA3	100	108	80	75	78	72	76	74	74	73	72	77	72	72	78
	MA4	100	186	150	150	147	122	60	128	134	103	147	98	81	104	53
	MA5	100	210	94	89	93	80	82	81	90	85	86	93	77	82	78
	MA6	100	210	94	89	93	80	82	81	90	85	86	93	77	82	78
	MA7/RP1	100	211	96	102	86	93	94	93	76	75	74	111	69	74	64
Růstový potenciál	RP2	100	222	88	87	87	91	79	101	86	75	64	104	73	88	71
	RP3	100	107	100	97	99	102	102	99	100	96	92	100	97	98	100
	RP4	100	180	4	74	145	21	51	80	79	66	1	239	121	53	113
	RP5	100	93	101	99	97	102	110	102	100	120	99	96	99	94	99
	RP6	100	89	100	101	98	103	104	103	100	102	103	99	101	100	103
	RP7/KV1	100	123	111	101	101	104	98	89	98	98	98	94	82	86	86
Kvalita života	KV2	100	81	107	238	185	118	40	164	144	96	207	159	157	154	32
	KV3	100	41	103	138	119	101	93	96	151	168	206	115	142	188	118
	KV4	100	94	116	129	114	120	80	91	140	130	124	82	88	89	70
	KV5	100	184	82	97	115	99	90	92	106	90	88	115	109	88	99
	KV6	100	135	110	108	112	94	93	98	103	97	95	93	82	85	81
		Souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	172	111	99	102	86	77	93	92	86	94	97	79	85	72
	RP	100	146	86	95	102	88	91	95	91	90	76	121	92	85	91
	KV	100	114	112	128	123	100	79	104	119	110	131	110	106	111	78
	Celkem	100	144	103	107	109	91	82	97	101	95	100	109	92	94	80
	Celkové pořadí		1.	5.	4.	2.	12.	13.	8.	6.	9.	7.	3.	11.	10.	14.

2004		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	161	170	111	117	52	34	97	76	99	98	108	72	80	51
	MA2	100	137	108	97	101	91	88	94	96	94	95	97	91	92	89
	MA3	100	109	81	75	79	73	77	74	75	74	73	78	74	73	79
	MA4	100	213	154	146	143	88	57	130	126	119	122	100	69	112	57
	MA5	100	206	95	89	96	78	82	80	90	84	85	91	78	80	82
	MA6	100	206	95	89	96	78	82	80	90	84	85	91	78	80	82
	MA7/RP1	100	246	101	90	95	79	71	89	76	79	75	87	76	72	64
Růstový potenciál	RP2	100	222	89	87	87	92	78	101	86	76	65	103	73	88	71
	RP3	100	107	101	98	99	101	103	98	98	96	92	100	97	98	100
	RP4	100	178	5	78	141	23	52	75	81	68	1	237	120	56	113
	RP5	100	100	104	99	96	100	110	105	99	100	97	99	97	92	98
	RP6	100	89	101	101	98	103	105	103	100	102	103	99	101	100	103
	RP7/KV1	100	123	109	98	100	103	99	90	98	96	98	94	82	86	88
Kvalita života	KV2	100	74	107	244	184	112	40	174	151	102	206	161	159	154	31
	KV3	100	41	104	130	112	101	87	96	150	165	206	121	143	191	123
	KV4	100	98	104	129	113	116	86	91	141	128	127	81	95	92	70
	KV5	100	191	84	100	121	101	93	94	110	93	87	121	112	90	101
	KV6	100	133	110	107	112	94	94	98	103	98	95	93	82	85	81
		souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	183	115	100	104	77	70	92	90	90	91	93	77	84	72
	RP	100	152	87	93	102	86	88	94	91	88	76	117	92	85	91
	KV	100	117	113	131	123	97	76	106	118	112	131	111	107	111	78
	Celkem	100	151	105	108	110	87	78	97	100	97	99	107	92	93	80
	Celkové pořadí		1.	5.	3.	2.	12.	14.	8.	6.	9.	7.	4.	11.	10.	13.

2005		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	174	165	97	112	117	39	82	81	86	96	105	54	90	48
	MA2	100	135	106	97	100	90	88	94	97	95	94	98	91	93	91
	MA3	100	110	80	75	78	71	76	75	75	73	73	77	73	73	78
	MA4	100	226	152	158	155	72	54	122	165	141	116	98	79	84	57
	MA5	100	209	92	90	94	75	81	84	88	82	85	91	76	81	85
	MA6	100	209	92	90	94	75	81	84	88	82	85	91	76	81	85
	MA7/RP1	100	240	106	103	80	80	67	78	64	62	83	111	64	62	69
Růstový potenciál	RP2	100	222	89	87	88	92	78	100	85	75	64	104	73	87	71
	RP3	100	107	101	97	97	101	102	98	98	98	91	101	98	98	100
	RP4	100	172	7	79	144	25	53	73	82	70	7	236	118	61	112
	RP5	100	102	105	98	99	99	106	100	99	97	100	99	97	96	97
	RP6	100	90	101	101	98	102	105	103	100	102	103	99	100	100	102
	RP7/KV1	100	126	108	95	96	102	101	91	96	95	98	93	83	87	87
Kvalita života	KV2	100	73	101	244	178	114	40	174	149	105	186	157	163	162	32
	KV3	100	41	104	125	122	101	84	96	158	165	214	123	145	195	120
	KV4	100	97	101	130	114	121	88	105	127	133	129	82	93	91	68
	KV5	100	186	81	95	116	97	89	92	108	89	89	116	108	89	97
	KV6	100	131	110	107	112	95	94	98	103	98	95	93	83	85	82
		Souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	186	113	101	102	83	70	88	94	89	90	96	73	81	73
	RP	100	151	88	94	100	86	87	92	89	86	78	120	91	85	91
	KV	100	119	110	128	121	107	76	105	117	110	130	110	104	114	76
	Celkem	100	152	104	108	108	92	78	95	100	95	99	109	89	93	80
	Celkové pořadí		1.	5.	3.	4.	11.	14.	8.	6.	9.	7.	2.	12.	10.	13.

2006		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	149	174	103	127	71	46	81	75	102	99	120	70	66	44
	MA2	100	137	107	98	99	89	89	93	97	94	94	95	91	96	89
	MA3	100	110	81	75	79	72	76	75	75	74	74	76	73	73	78
	MA4	100	254	158	139	154	70	52	92	131	129	134	89	87	101	59
	MA5	100	210	94	90	94	72	81	81	85	84	84	92	74	81	83
	MA6	100	210	94	90	94	72	81	81	85	84	84	92	74	81	83
	MA7/RP1	100	263	97	78	126	65	69	64	58	54	66	98	60	67	78
Růstový potenciál	RP2	100	223	89	86	87	93	77	99	84	75	64	104	73	87	71
	RP3	100	108	101	97	97	100	101	97	100	98	92	100	97	98	100
	RP4	100	167	8	80	139	24	58	73	82	71	12	234	121	66	112
	RP5	100	103	106	98	102	102	105	101	97	100	97	99	98	92	96
	RP6	100	90	102	101	99	102	105	103	100	102	103	99	100	100	102
	RP7/KV1	100	126	107	95	98	103	100	89	98	95	100	92	81	87	86
Kvalita života	KV2	100	75	105	240	184	105	39	183	155	109	192	154	166	161	31
	KV3	100	43	103	127	130	105	82	95	156	173	205	116	149	195	111
	KV4	100	101	95	134	114	117	89	107	126	128	127	81	99	92	69
	KV5	100	189	78	96	116	97	89	91	107	89	89	116	110	89	97
	KV6	100	129	109	107	112	96	96	98	103	98	95	94	84	86	82
		Souhrnné ukazatele														
Oblast	MA	100	190	115	96	111	73	71	81	87	89	91	95	76	81	74
	RP	100	154	87	91	107	84	88	89	88	85	76	118	90	85	92
	KV	100	116	110	129	126	99	77	106	117	113	130	110	108	111	74
	celkem	100	154	104	105	114	85	79	92	97	96	99	108	91	92	80
	celkové pořadí		1.	5.	4.	2.	12.	14.	9.	7.	8.	6.	3.	11.	10.	13.

Příloha č. 3 Souhrnná tabulka průměru ukazatelů za sledované období

2000 - 2006		Kraj (Region NUTS3)														
Ukazatel		Česká republika	Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královehradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	143	146	106	123	71	45	90	93	105	104	111	71	95	57
	MA2	100	136	106	97	100	92	89	95	98	93	94	96	91	94	90
	MA3	100	110	83	78	80	74	79	77	77	75	75	79	75	75	80
	MA4	100	214	143	148	148	95	57	128	144	118	132	97	77	100	57
	MA5	100	207	94	90	94	78	81	84	90	84	86	92	77	82	80
	MA6	100	207	94	90	94	78	81	84	90	84	86	92	77	82	80
	MA7/RP1	100	230	98	95	97	80	76	81	75	72	78	94	75	74	73
Růstový potenciál	RP2	100	222	88	87	87	90	80	100	86	75	64	104	73	88	72
	RP3	100	107	100	97	98	102	102	98	98	97	91	100	97	98	101
	RP4	100	178	4	76	144	23	53	79	80	66	4	236	122	55	113
	RP5	100	96	103	100	98	104	108	104	100	103	100	98	98	95	99
	RP6	100	89	100	101	98	103	104	103	100	102	103	99	101	100	103
	RP7/KV1	100	124	110	99	99	103	99	89	97	97	99	93	83	86	87
Kvalita života	KV2	100	81	109	239	186	128	39	162	146	100	210	157	156	154	32
	KV3	100	42	100	131	122	103	91	98	153	167	209	119	142	184	118
	KV4	100	98	110	130	111	119	81	98	138	130	125	83	92	90	66
	KV5	100	177	79	93	111	94	86	88	103	86	84	112	105	84	93
	KV6	100	133	110	108	113	94	93	98	103	97	95	93	82	85	81
souhrnné ukazatele																
Oblast	MA	100	178	109	100	105	81	73	91	95	90	93	94	78	86	74
	RP	100	150	86	94	103	86	89	94	91	87	77	118	93	85	92
	KV	100	114	109	129	124	102	77	103	119	111	132	110	104	111	76
	celkem	100	147	101	108	111	90	79	96	102	96	101	107	92	94	81
	celkové pořadí		1.	6.	3.	2.	12.	14.	9.	5.	8.	7.	4.	11.	10.	13.

2000 - 2006		Oblast			
Ukazatel		Česká republika	České kraje	České kraje bez Prahy	Moravské a Slezské kraje
Makroekonomický výkon	KV7/MA1	100	102,6	98,2	83,8
	MA2	100	100,0	96,0	92,9
	MA3	100	80,7	77,4	77,3
	MA4	100	132,7	123,6	82,8
	MA5	100	98,9	86,9	82,7
	MA6	100	98,9	86,9	82,7
	MA7/RP1	100	98,3	83,6	78,7
Růstový potenciál	RP2	100	97,9	84,2	84,2
	RP3	100	99,1	98,1	99,2
	RP4	100	70,7	58,9	131,4
	RP5	100	101,5	102,1	97,4
	RP6	100	100,6	101,8	100,8
	RP7/KV1	100	101,7	99,1	87,0
Kvalita života	KV2	100	140,0	146,6	125,0
	KV3	100	121,5	130,3	140,8
	KV4	100	114,1	115,8	82,8
	KV5	100	100,1	91,5	98,6
	KV6	100	104,4	101,2	85,3